

Νέαι Χῶραι

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ

ΕΤΟΣ Γ' ΑΡΙΘ. 11

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ :

Μετὰ τὴν ἀνεξαρτησία μας.

ΠΑΝΟΥ Ν. ΚΑΡΑΒΙΑ :

Ἡ ἐπανάστασις τῆς Μακεδονίας καὶ ἡ
καταστροφὴ τῆς Ναούσης.

ΣΠ. ΧΑΣΙΩΤΟΥ :

Ἡ ἐπαγγελματικὴ μὲρφωσις τῆς ἀγρο-
τικῆς νεολαίας εἰς τὰ χωρία.

ΣΟΦΙΑΝΟΥ :

Τὸ μέλλον τῆς ἀμπελοφυγίας ἐν Βουλ-
γαρίᾳ.

Κ. ΚΡΟΤΣΗ :

Τὰ ρέοντα ὕδατα τῆς Γιουγκοσλαβίας.

ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ :

Πῶς θ' ἀρχίσετε τὴν καλλιέργειαν τοῦ
σχολικοῦ κήπου.

Σημειώματα. — Γεωργικὰ καὶ Οἰκονομικὰ νέα. — Εἰδήσεις
ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν Βουλγαρίαν. Νέα τῆς «Μακε-
δονικῆς Ἐκπαιδευτικῆς Ἑταιρίας» κ.λ.π.

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΙΔΡΥΘΕΙΣ ΤΩ 1841

Κεφάλαια Μετοχικά και Ἀποθεματικά..... Δρχ. 1.205.000.000

Καταθέσεις (τῆ 30 Ἰουνίου 1930)..... » 6.900.000.000

*Κεντρικὸν Κατάστημα ἐν Ἀθήναις
Ἵποκαταστήματα εἰς ὅλην τὴν Ἑλλάδα
Πρακτορεῖον ἐν Νέᾳ Ὑόρκῃ: 51 Maiden Lane
Γραφεῖον ἐν Σικάγῳ: 33 S. Clark Street
Ἀνταποκριταὶ εἰς ὅλας τὰς χώρας τοῦ ἔξωτερικοῦ*

Ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος ἐκτελεῖ πάσης φύσεως τραπεζικὰς ἐργασίας εἰς τὸ ἐσωτερικὸν καὶ τὸ ἔξωτερικὸν ὑπὸ ἐξαιρετικῶς συμφέροντος ὄρους. Δέχεται δὲ καταθέσεις (εἰς πρώτην ζήτησιν, ἐπὶ προθεσμίᾳ καὶ ταμειυτηρίῳ) εἰς δραχμὰς καὶ ξένα νομίσματα μὲ λίαν εὐνοϊκὰ ἐπιτόκια.

HELLENIC BANK TRUST COMPANY NEW YORK - 51 Maiden Lane

Ἰδρυθεῖσα ὑπὸ τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος, συμφώνως μὲ τοὺς νόμους τῆς Πολιτείας τῆς Νέας Ὑόρκῃς, πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν ἐν Ἀμερικῇ Ἑλλήνων.

ΚΕΦΑΛΑΙΑ ὀλοσχερῶς καταβεβλημένα δολλάρια 1.500.000

ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ Α.Ε.

ΕΤΟΣ ἸΔΡΥΣΕΩΣ 1916

Ἦδρα ἐν Πειραιεὶ: Πλατεῖα Θεμιστοκλέους

Γενικὴ Διεύθυνσις ἐν Ἀθήναις: Γωνία Σταδίου - Κοραῆ

ΤΗΛΕΓΡΑΦΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ: ΠΕΙΡΑΙΟΤΡΑΠΕΖΑ

**ΠΑΣΑ ΤΡΑΠΕΖΙΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΥΠΟ
ΤΟΥΣ ΣΥΜΦΕΡΩΤΕΡΟΥΣ ΟΡΟΥΣ**

ΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΔΑΝΕΙΩΝ

**ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ - ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟΝ
ΕΙΣ ΔΡΑΧΜΑΣ ΚΑΙ ΞΕΝΑ ΝΟΜΙΣΜΑΤΑ**

Εἰδικὴ ὑπηρεσία ἀποθηκῶν

Ἐμπορικὰ πληροφορία

ΤΑΧΙΣΤΗ ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΣΙΣ ΠΑΣΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Τὰ χειρόγραφα
κατὰ γενικὸν κανόνα
δὲν ἐπιστρέφονται

Τιμὴ Τεύχους Δρχ. 8.

Νέαι Χῶραι

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 1930

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

Ἑσωτερικοῦ	Δρχ.	100
Βαλκανικῆς	»	150
Ἀμερικῆς	Δολ.	5
Ἐξωτερικοῦ Φρ. Γαλλ.		75

ΓΡΑΦΕΙΑ. ΘΗΣΩΣ 12
ΤΗΛΕΦ. 57.08

ΙΔΡΥΤΗΣ: Γ. Α. ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ Α. Α. ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ

ΕΤΟΣ Ι. ΑΡΙΘΜ. 11

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑ ΜΑΣ

Τὸ 21 ἦταν μιὰ ἱστορικὴ ἀνάγκη. Ἡ ἔκρηξι τῆς Ἐπαναστάσεως καὶ ἡ ἐπικράτησι τῆς παρὰ τὰ γλίσχρα μέσα καὶ τὶς δυσμενεῖς ἐξωτερικῆς καὶ ἐσωτερικῆς συνθήκης εἶνε μιὰ ἀπόδειξις, πῶς ὁ φωτισμένος καὶ καλλιεργημένος νοῦς πάντα νικᾷ τὴν δύναμι τοῦ σώματος, τῆς ἀνοργανώτης ὕλης.

Ἦταν ποτὲ δυνατὸ νὰ σταθῇ ἀμετάβλητη ἡ πολιτικὴ θέσι δεσποζόντος καὶ δεσποζομένου, ὅταν ὁ τελευταῖος μὲ τὴν ἀθόρυβη καὶ ὑπομονητικὴ δουλειά, καὶ μόρφωσί του, ἐπλάτυνε τὸν ὀρίζοντα τῶν ὀλικῶν καὶ πνευματικῶν του ἐπιδιώξεων;

Ἡ ἀπάθεια, ἡ νοθρότης, ἡ ἀπρονοησία, ἡ διὰ λόγους ὑπερηφανεῖας καὶ θρησκευτικοῦ φανατισμοῦ ἀπομόνωσις τοῦ κυριάρχου καὶ ἡ βάρβαρη καταπίεσις ὠφέλησαν τοὺς Ἕλληνας. Γιατὶ ἀπὸ φυσιολογικῆς ἀντίδρασι τοὺς ἐξώθησαν σὲ δρᾶσι καὶ ἐνέργεια, πὺν τοὺς ἐξασφάλισε τὴν ἐπαφὴ καὶ γνωριμία τῶν προηγμένων ἐθνῶν τῆς δύσεως μὲ τὴν ναυτιλία καὶ τὸ ἐμπόριό τους. Ἔτσι μὲ τὴν αὔξησι τοῦ πλοῦτου, πλοῦταιναν καὶ πνευματικὰ μεταγγίζοντες στὸν τόπο τους τὶς φιλελεύθερες ἰδέες τῶν ἐγκυκλοπαιδιστῶν, πὺν ἔφεραν μαζὶ μὲ τὰ ἐμπορεύματά τους ἀπὸ τὴν δύσι. Ἦ πῆσι τοῦ κατακτητοῦ καὶ ὁ πόθος αὐτοδιαθέσεως τοῦ προηγμένου αὐτοῦ στοιχείου ἔκαμε ἀναπότρεπτη τὴν ἀνάγκη ἐλευθεριωτέρου πολιτικοῦ συστήματος. Τὸ ξέσπασμα ἦταν ἀποφασιστικὸ καὶ θαρραλέο. Πανηγυρικὴ ἡ ἐπικράτησί του. Ἡ χώρα μας ἀνεδειχθῆκε σὲ χώρα γιγάντων. Ἀλλημιὰφορὰ διεπιστώθηκε τὸ θαῦμα τοῦ ὑπεροῦσιου αὐτοῦ λαοῦ, ν' ἀναγεννᾶται ἀπὸ τὴν τέφρα, καὶ νὰ ὑψώνεται σὲ τέλειο ἀνθρώπινο τύπο μὲ προμετωπίδα τὰ εὐγενικώτερα ἰδανικά, τὴν ἐλευθερία, τὸ φῶς, τὴν πρόοδο καὶ τὴν πνευματικὴν ἀνάτασι.

Ἡ ἀποτίναξι τοῦ ζυγοῦ τοῦ ἦταν ἀπαλλαγὴ ἀπὸ τὴν ἀπολυταρχία καὶ κατάλυσι τῆς τουρκικῆς φεουδαρχίας.

Ὁλος ὁ ἀγῶνας τοῦ εἶνε ἕνας ὕμνος ἡρωϊσμοῦ, αὐτοθυσίας καὶ αὐταπαρνήσεως, πὺν παρὰ τὴν ἀρχικὴ ἀντίδρασι τῶν Κυβερνήσεων τῆς Ἱερᾶς Συμμαχίας γιὰ τὴν διάδοσι φιλελευθέρων ἀρχῶν, πὺν ἐκλόνιζαν τὸ βᾶθος τῆς, συνεκλόνησε καὶ συνεκίνησε ὄλους τοὺς λαοὺς τῆς ὑφῆλιου.

Πλοῦσια προσφορὰ τοῦ Πανελληνίου σ' αἶμα, ἀγαθὰ καὶ κόπο ἐξηγόρασε καὶ ἐξησφάλισε τὴν ἀνεξαρτησία μιᾶς γωνιάς στὴν ἀρχὴ καὶ τώρα τῆς ὀλότητος τοῦ Ἐθνους.

Ἐνας αἰῶνας ἀπὸ τότε. Οὔτε μιὰ στιγμὴ δὲν πέρασε σὲ ἡσυχία. Ὑπὸ τὴν ἐπίδρασι τῶν ἀρχῶν τοῦ ἐθνικισμοῦ ἐξακολοθητικὰ πάλευε τὸ ἐλεύθερο ἔθνος γιὰ τὴν πραγμάτωσι τῆς Ἐθνικῆς του ἰδέας.

Αὐτὸ καὶ ἡ σύντομη προσπάθεια γιὰ συγκρότησι τοῦ ἀπειθάρχητου ἑλληνικοῦ λαοῦ σὲ κράτος συγχρονισμένο, ἐμπόδισαν τὴν χώρα μας γι' ἀνώτερη δημιουργία. Ἦδη τὸ ἔργο τελείωσε στὴν ἑκατονταετία του. Ἡ νίκη τὸ στεφάνωσε.

Πρῶτη μας δουλειὰ δίκαιο ἦταν νὰ σταθοῦμε μιὰ στιγμὴ ἐμεῖς οἱ σύγχρονοι Ἕλληνες καὶ στὸ βωμὸ τῆς λατρείας, πὺν ἔχουμε στήσει στοὺς πρωτεργάτες τῆς ἀνεξαρτησίας μας νὰ προσφέρουμε τὰ μύρα τῆς εὐγνωμοσύνης μας.

Ἔτσι ἕνα χρόνον τώρα σ' ὅλη τὴν Ἑλλάδα πανηγυρίσθηκε ἡ ἑκατονταετηρίδα μας. Οἱ ἥρωες ἐκεῖνοι, πὺν μᾶς χάρισαν τὸ πολυτιμώτερο ἀνθρώπινο ἀγαθὸ τὴν Ἐλευθερία, τὴν ἀνεξαρτησία ἀπὸ τὴν βία καὶ καταπίεσι τοῦ βάρβαρου κατακτητοῦ, πὺν νέκρωσε καὶ ἐνεργητικότητα καὶ δρᾶσι μας γιὰ τὴν ἀνύψωσι τοῦ κοινωνικοῦ καὶ διανοητικοῦ ἐπέδου τῆς ζωῆς μας, ἐπάξια τιμήθησαν. Στὸ ἑλληνικὸ πάνθεο παρουσιάστηκαν αἱ περγαμινῆς τῶν θυσιῶν καὶ ἀγῶνων τῶν διαφόρων διαμερισμάτων τῆς χώρας μας κατὰ τὸν ἀγῶνα, διδάγματα ζωντανὰ γιὰ τὴν μελ-

λοντικὴ μας δρᾶσι.

Κι' ἡ Μακεδονία, ἡ χώρα αὐτῆ, πὺν ἐδόξασε τὸ Ἑλληνικὸ ὄνομα πῆρε τὴν περιλαμπρὴ θέσι τῆς. Γιατὶ εἶνε φανερὸ καὶ μέρα μὲ τὴν μέρα γίνεται φανερώτερο, πῶς ἡ συμβολὴ τῆς γιὰ τὴν γένεσι καὶ ἐπικράτησι τῆς ἑπαναστάσεως ἦταν σημαντικὴ. Ἡ συμμετοχὴ τῆς στὸν ἀγῶνα ἱστορικὴ. Γενικώτερη ἀνασκόπησι δὲν εἶνε κατορθωτὴ στὶς λίγες αὐτὲς γραμμῆς.

Αὐτὸ ὅμως πὺν πρέπει νὰ τονισθῇ τώρα εἶνε ὅτι τὸ βόρειο αὐτὸ τμήμα τῆς Ἑλλάδος καὶ στὴν περιπτώσι αὐτῆ, ὅπως καὶ σ' ὅλη τὴν ἱστορικὴ του περιόδο ὅπῃ ἔξε τὸ πρῶτο ἀνυπέροβλο τεῖχος τοῦ Ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ, εἰς τὸ ὀποῖον ἀνακόπηκε καὶ ἐκάμφθηκε ἡ ὀρμητικότητι ἀπ' τὰ ἄγρια σίφη καὶ τὶς ἀτίθασσες δρᾶδες, πὺν κατέκλυζαν τὴν χερσόνησόν μας κατὰ καιροὺς ἀπὸ Βορρᾶ κι' Ἀνατολὴ καὶ τὰ ὀποῖα ἐφ' ὄσον κυριαρχοῦσαν, καταπονημένα πιά συνέχιζαν τὴν κἀθοδό τους καὶ ἐγίνοντο ἀνίκανα ὄχι μόνον νὰ ἐπικρατήσουν ἀλλὰ καὶ νὰ ἀντισταθοῦν στὸν Ἑλληνικὸ πολιτισμὸ πὺν ἐξασκοῦσε καὶ σ' αὐτὰ ὀλη τὴν εὐεργετικὴ του ἀφομοιωτικὴ δύναμι. Καὶ στὴν ἐπανάστασι λοιπὸν αὐτῆ τὰ στήθη τῶν Μακεδόνων ὀρθώθησαν γρανιτένιος κυματοθραύστης, πὺν ἀπάνω του ἔσπασε ὀλη ἡ ἀγριότητι τῶν δυναστῶν. Τ' ὀλοκαύτωμα τῆς Χαλκιδικῆς καὶ τῆς Νάουσας, πὺν εἶνε τὸ πρῶτο ἡρωϊκὸ Μεσολόγγι μας, ἐγινε σωτήριον σάλπισμα γιὰ τὴν ἀνασύνταξι, καλλίτερον ὀργάνωσι τοῦ κινήματος καὶ κατασίγησι τῶν παθῶν τῆς λοιπῆς Ἑλλάδος.

Παρὰ τὸ ἀνοργάνωτο τοῦ ἀγῶνος, παρὰ τὸν κοσμοπολιτικὸν χαρακτήρα τῆς τῶν χρόνων ἐκείνων λόγῳ τῶν διαφορῶν ἐπιρροῶν τῶν μεγάλων δυνάμεων. Παρὰ τὴν καταθλιπτικὴν διοίκησι τῶν κατακτητῶν πολλοὶ τῶν ὀποίων πυκνὰ εἶχαν κατοικήση τὰ ἐφορώτερα μέρη τῆς, ἡ Μακεδονία ἀβοήθητη ἀγωνίστηκε ἡρωϊκά,

διεξεδίκησε με πίστη την νίκη και εκάφθηκε μπρός στην άνισι πάλη, αφού έθυσίασε ό,τι πολυτιμώτερο είχε. Αυτό ήταν το έργο του Μακεδόνα. Γι' ανταμοιβή του είχε την καταθλιπτικώτερη δουλεία και την τέλεια έξουθένωση, για την έξουδετέρωση, της οποίας χρειάσθηκαν σκληρότεροι άγώνες, ώσπου με την βοήθεια του έλευθέρου Έλληνικού Κράτους άπετέλεσε ένα από τα σπουδαιότερα τμήματά του.

Η άλλη Ελλάδα στάθηκε τυχερώτερη. Με το να είχε μια άπόκεντρη γωνιά της Όθωμανικής Αυτοκρατορίας άγρονη, όρεινή δυσπρόσιτη, δυσπρόδητη και συστηματικά όργανωμένη στην Έπανάστασι. Με το να έχη την θαλάσσια έπικοινωνία της και την βοήθεια κάθε φιλέλληνα, κατώρθωσε τελικά να πετύχη τον σκοπό της και να συγκροτηθή σ' έλευθερο κράτος, που ύστερα από μιá εκατόχρονη πολυτάραχη δρᾶσι κλείνει σήμερα το κεφάλαιο της πραγματώσεως της Έθνικης του ιδέας, όπως αί σύγχρονες τάσεις το επιβάλλουν.

Και τώρα; Νά! το μεγάλο πρόβλημα. Αν ως σήμερα οι εξακολουθητικοί άγώνες δικαιολόγησαν την πνευματική μας στείρωση, την κυριαρχία της έμπαθείας, την άνυπαρξία έσωτερικῆς όργανώσεως και έκπολιτιστικῆς δρᾶσεως, δέν μπορεί να συμβή το ίδιο πιά για το παρόν και το μέλλον. Στην σημερινή γενεά έλαχε ό βαρὺς κληρος, ύστερα άπ' την άναστάτωση που έφεραν οι τελευταίοι πόλεμοι, ν' αναπτύξη όλη της την δημιουργική δύναμι και δρᾶσι για να έδρεωση στην κοινωνία την τάξι την άρμονία. Δουλειά βαρὺ κι' επίπονη. Πιό σκληρά κι' από τους άγώνες των προγόνων μας και έπιβαρυνμένη με την ιερή ύποχρέωση να καρποφορήση το έργο τους για το όποιο τόσο αίμα χύθηκε. Γιατί άς μη πλανώμεθα. Ζοῦμε σέ μιá έποχή συνταρακτική, άνώμαλη, ρευστή. Αί πολιτικές, κοινωνικές και οικονομικές συνθήκες άρδην μετεβλήθηκαν. Αί άνησυχίες κορυφώθηκαν. Η άτμόσφαιρα είχε κορεσμένη από πλήθος θεωρίες με άκαταμάχητη άνταγωνιστική δύναμη, που η μαχητικότητα τους για την επικράτησι όλο ένα δξύνεται και ένισχύεται. Όμηχανικός πολιτισμός καλπάζει, και ό ταχὺς ρυθμός της ζωῆς με την σπασμωδικότητα και την άπαιτητικότητα

τά της για την έξεύρεσι των μέσων προς άντιμετώπισι των άναγκών της, που καθημερινά αύξάνουν, φέρνει άναστάτωση στον άνθρωπο. Οι σοφοί άφουγκράζονται. Οι ποιηταί μελαγχολοῦν. Οι κοινωνιολόγοι χρησιμοποιοῦν. Ένα έρωτηματικό και μιá άγωνία είναι διάχυτη στον τόπο μας. Η άναρχία της παραγωγῆς με τις κρίσεις και τις άνωμαλίες της στην ανθρώπινη οικονομία. Η έλάττωσις του πνευματικού πλούτου και η ήθικη κατάπτωσι συμπληρώνουν την άρρυθμία της σημερινῆς ζωῆς.

Μέσα σ' αυτή την χαώδη κατάσταση ή γενεά μας καλείται να όρθωθεί και μ' άντρεία άποφασιστικότητα να κινητοποιήση τις ρυθμιστικές εκείνες δυνάμεις και ιδέες, που πρόκειται να διαγράψουν την κανιούργια τροχιά της εξέξέως μας. Καλείται με μιá δργανωμένη εύσυνειδητη προσπάθεια να διανοίξη τους καινούργιους εκείνους όρίζοντας, που πρόκειται να πλαισιώσουν το κράτος της λογικῆς, της τάξεως και της δικαιοσύνης. Άναγκαία όμως προϋπόθεσις για όλα αυτά ή γνώσις. Η βαθειά γνώσι του έαυτού μας, του περιβάλλοντός μας, του λαού μας ύστερα από έπισταμένη και συστηματική αύτερευνα μόνη ικανή να δημιουργήση έρματισμένους χαρακτήρες και να δώση μιá στρωμένη κατεύθυνσι, ένα θετικό προσανατολισμό στα καινούργια ιδανικά, που θ' αρχίσουν να μορφοποιοῦνται. Όλα αυτά σημαίνουν δουλειά. Έντονη δουλειά. Μιá καινούργια έπανάστασι για την άπόκτησι όχι πιά της έξωτερικῆς άνεξαρτησίας μας, που μετέβαλε την Ελλάδα σέ χώραν ήρώων, αλλά της διανοητικῆς έλευθερίας, που θα της δώσει όλη την φωτόβολη αύγλη, την άκτινοβολία της. Έπανάστασις τοῦ λογικού πάνω στο συναίσθημα, στα πάθη, που τόσο παρακώλυσαν την πρόοδο της πατρίδας μας.

Καιρός να σταματήση ή άσκοπη σπατάλη των δυνάμεων μας. Τα μεγάλα μας προτερήματα πρέπει να μποῦν στην ύπηρεσία άνωτέρων ιδεωδών, που θα γίνουν τα σύμβολα των μελλοντικών μας επιδιώξεων. Και πρώτα άπ' όλα άδιάκοπη φροντίδα για το πλαίσιο μιáς καινούργιας γενεάς, φωτισμένης κι' έλευθερωμένης άπ' την σκληριά της άμαθείας, της πλάνης, των προλήψεων της κορυφῆς και του εγωϊσμοῦ. Πλάσιμο γενεάς που έμβλημα της θα έχη, την πρόοδο και την

δημιουργία για το γενικό καλό. Που θα ξέρει καλά πως καμμιá ανθρώπινη δρᾶσις δέν μπορεί να υπάρξη χωρίς να εξαρτάται άπ' την άλληλουχία, την ένεργεια της συνολικῆς ζωῆς. Που θα νοιώσει βαθειά, πως το ήθικόν ιδεώδες του, το άγαθόν συνίσταται στην τάσι του ανθρώπου έλευθερα διαρκώς να εξέλισσεται και τελειοποιείται μέσα στην κοινωνία και για την κοινωνία.

Τι πολυτιμότερη ύπηρεσία μπορούσε να προσφέρει ή σήμερα; Ίδεώδης άπόστολος, πραγματική παιδαγωγός, μεγάλο της θα είναι το κατόρθωμα αν προετοιμάση το ὕλικό για την μεγάλη αναγέννησι, την επιβεβλημένη μεταρρῦθμισι σέ κάθε έκφρασι της ζωῆς σύμφωνα με τους κοινωνικούς όρισμούς της: Στην πολιτική με την κατάργησι των προσωπικών κομμάτων και την καθιέρωσι των κομμάτων κοινωνικών αρχών, υπό διαρκεί έλεγchon, που φέρνουν τις πραγματικές πολιτικῆς και κυβερνητικῆς αξίες στην πρώτη γραμμή.

Στην Έκκλησία με την άνάπλασι της σ' ένα ζωντανό σύγχρονισμένο όργανισμό, με θετική κοινωνική δρᾶση, όπως στους χρόνους της δουλείας, άπηλλαγμένη από τον σημερινό άγρονο και διακοσμητικό μόνο τύπο της, που προσκολλημένος στις άπηρχαιωμένες αρχές και συστήματα είναι μιá άρνησι, που υποθάλλπει την ύποκρισία, τον φανατισμό και την άμάθεια. Στην οικονομική ζωή με την έδρεωσι του κράτους της κοινωνικῆς δικαιοσύνης το όποιο άκλόνητο έρσιμα θα έχη τον συνειδητοποιημένο και όργανωμένο λαό. Και στην εκπαίδευσι με την συστηματοποιημένη προσπάθεια για μιá καθολική οδισιαστική και διάκοπη ψυχική καλλιέργεια, διανοητική διαφώτιση και άνύψωσι.

Μέ τέτοια ιδανικά κάνει την εισοδο της ή γενεά μας στη δεύτερη εκατονταετηρίδα του έλευθέρου βίου μας. Και γενικώτερα την συγκρότησι της χώρας μας σ' ένα ειρηνικό περιβάλλον, σέ κοινωνία και κράτος μαπασμένο στην έποχή του, με πολιτικούς άρχοντας άξιους, την συνισταμένη της αξιοσύνης του λαού, που εξασφαλίζοντας του μιá άνετη ζωή θα σταθή ικανό να τον χειραγωγήση στην ανάπτυξι των πνευματικών και ψυχικών ικανοτήτων του, που θα του εξασφαλίσουν μιá θέσι σημαντική μέσα στην πολιτισμένη άνθρωπότητα.

ΑΠΟ ΤΑ ΜΕΓΑΛΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ

Η ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΙΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΝ ΚΑΙ Η ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ ΤΗΣ ΝΑΟΥΣΗΣ

Του συνεργάτου μας κ. ΠΑΝΟΥ Ν. ΚΑΡΑΒΙΑ

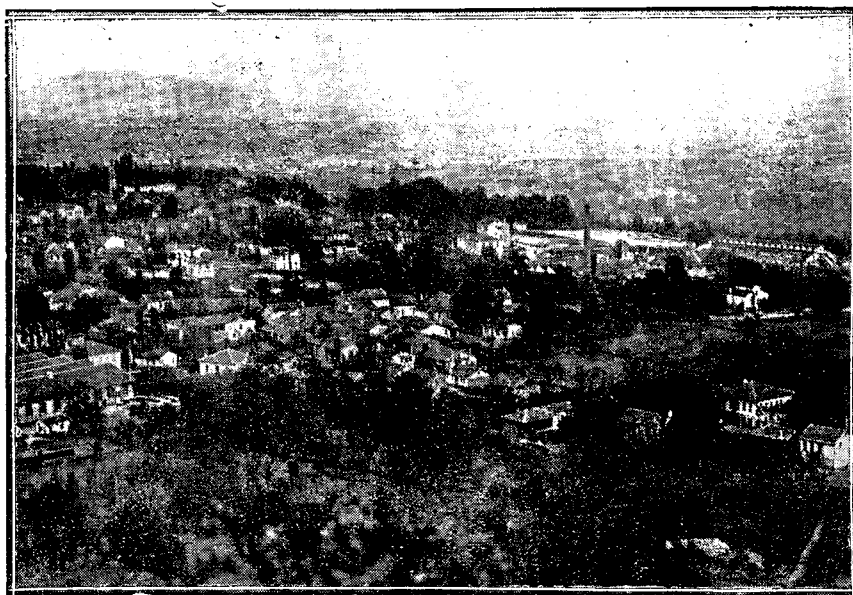
Εἰς τὸ πνεῦμα τῆς γενικῆς κατὰ τοῦ τυράννου ἐξεγέρσεως εἶχαν ἤδη προσχωρήσει ὅλοι οἱ Ἕλληνες τῆς Μακεδονίας. Πολλοὶ δὲ πρόκριτοι ἦσαν ἤδη μεμνημένοι τῆς Φιλικῆς Ἐταιρίας καὶ μέλη αὐτῆς.

Ἄλλ' εἶναι ἀληθές ὅτι, περισσότερον παρά ἄλλου, εἰς τὴν Μακεδονίαν αἱ πιέσεις τῶν Τούρκων καὶ τὰ ἀφάνταστα μαρτύρια μὲ τὰ ὁποῖα ἐδοκίμαζαν τοὺς ἐλληνικὰς πληθυσμοὺς ἐβίωσαν καὶ ἐπέσπευσαν τὴν ἔκρηξιν τῆς Ἐπαναστάσεως. Σκληρότητες ἀπερίγραπτοι, ἐλάμβανον χώραν, ἀκατάπαυστοι ἀπαιτήσεις, φόνοι, βίαιαι καὶ παρά πάντα ἀνθρώπινον νόμον δημεύσεις, ἀπκωγὰὶ κοριτσιῶν καὶ παιδιῶν. Ἡ διοικήσεις μόνη τοῦ μουτσεσέλιμ τῆς Θεσσαλονίκης θὰ ἤρκει νὰ ὠθήσῃ ὄχι σὲ μιὰ ἀλλὰ εἰς πολλὰς ἐπαναστάσεις. (1).

Ὁ Γιουσούφ ἄλλως τε, πληροφωρηθεὶς τὰ τοῦ ἐπαναστατικοῦ ὄργανοῦ τῶν ἐλλήνων ἤρχισε ἐκ τῶν προτέρων, διὰ λόγους προνοίας, σφαιγὰς καὶ ἐγκυβερνήσεις ὁμήρων. Δύο χιλιάδες Ἕλληνες ἐνεκλείσθησαν εἰς τὴν αὐλὴν καὶ ἐντὸς τοῦ μητροπολιτικοῦ ναοῦ Θεσσαλονίκης Ὁ Ρουκουέβιλλε ὁ ὁποῖος ὑπῆρξεν καὶ αὐτόπτης μάρτυς ἀφηγεῖται: «Αἱ δημόσια πλατεῖαι εἶχαν γεμίσει πασσάλους μὲ κρεμασμένους, εἰς τὰς ἐπάλλξεις τοῦ ἐπταπυργίου ἐκρέμοντο κε-

φαλαὶ χριστιανῶν, αἱ ἐκκλησίαι εἶχαν μεταβληθεὶ εἰς φυλακὰς... Αἱ ὑπερβολαὶ καὶ τὰ μαρτύρια αὐτὰ εἶχαν ὡς ἀποτέλεσμα τὴν ἀναγκαστικὴν ἐπανάστασιν (insurrection forcée) τῶν Ἑλλήνων». (2).

Οὕτω ἐσχηματίσθησαν τὰ δύο πρῶτα ἐπαναστατικὰ σώματα ὑπὸ τῶν Ἐμμαν. Παππᾶν καὶ τὸν Κάψα, τῶν

Γενικὴ ἄποψις τοῦ κάτω τμήματος τῆς Ναούσης

ὁποῖων ἡ ἐξεγερσις κατεστάλη ὕστερα ἀπὸ σκληροὺς ἀγῶνας εἰς τὴν χερσονήσον τῆς Κασσάνδρας ὑπὸ τοῦ ἰδίου τοῦ θηριώδους Ἀβδοῦλ—Ἀμπούτ.

Ἄλλ' οἱ Μακεδόνες δὲν ἀπηλπίσθησαν. Ἡ Νάουσα καὶ τὰ περίχωρά της, τὰ ὁποῖα μόλις εἶχαν συνέλθει ἀπὸ τὴν καταστροφὴν καὶ τὰς σφαιγὰς τοῦ Ἀλῆ πασσά, ἔγιναν τὸ κέντρον μιᾶς νέας ἐπαναστατικῆς κινήσεως διευθυνομένης ὑπὸ τοῦ Ζαφειράκη Θ. Λογοθέτη καὶ τῶν δύο περιφήμων ἀρματωλῶν, τοῦ Καρατάσ-

σου καὶ τοῦ Γάτσου.

Τὸ σχέδιον τῶν τριῶν ἀρχηγῶν ἦτο νὰ λάβουν τὴν Νάουσαν ὡς κέντρον μιᾶς ἐξεγέρσεως ὅλης τῆς πρὸς Δ. τοῦ Ἀξιοῦ Μακεδονίας δηλ. τῶν περιφερειῶν Ναούσης, Βερροίας, Κοζάνης, Σιατίστης Γρεβενῶν, Καστορίας, Βοδενῶν, Μοναστηρίου κ.τ.λ. ὅπου εἶχαν ὀρίσει πράκτορας ἐμπιστους πρὸς ὀργάνωσιν καὶ προπαρασκευῆν τοῦ κινήματος. Τὰς ἀρχὰς Ἰανουαρίου τοῦ 1822 συνεκεντρώθησαν οἱ περισσότεροι ἐξ αὐτῶν εἰς τὸ παρά τὴν Βέρροϊαν μοναστήρι τῆς Παναγίας τοῦ Δοβρά, ὅπου ἔλαβον γνῶσιν τῶν παραγγελιῶν τοῦ Δ. Ὑψηλάντη καὶ τοῦ ἐν Μακεδονίᾳ ἀντιπροσώπου του, τοῦ κοζανίτου Νικ. Κοζομουλῆ. Ἐκεῖ ἔμαθαν ὅτι πλοῖα εἶχαν φύγει ἐκ Ναυπλίου μὲ

ὄπλα καὶ πολεμοφόδια διὰ τοὺς Μακεδόνας καὶ ὅτι μαζί τῶν ἤρχετο καὶ ὁ Γρηγόριος Σάλλας, ὅστις εἶχε διορισθεὶ ὑπὸ τοῦ Ὑψηλάντου ἀρχηγὸς τῶν ἐπαναστατῶν τῆς Μακεδονίας. Ἀπεφάσισαν δὲ νὰ κηρύξουν, ὁ καθεὶς εἰς τὴν περιφέρειαν του τὴν ἐπανάστασιν, μόλις θὰ ἐφθάναν τὰ ἀναμενόμενα ἐκ Ναυπλίου ὄπλα. Θὰ κατελάμβανον ἀμέσως τὴν ἐπὶ τοῦ Ἀξιοῦ γέφυραν, τὴν κοιλάδα τῶν

Τεμπῶν καὶ τὰ στενὰ τῆς Καστορίας, οὕτως ὥστε νὰ κόψουν κάθε ἐπικοινωνίαν καὶ νὰ ἀποκλείσουν κάθε δυνατότητα ἀλληλοβοηθείας μεταξὺ τοῦ Ἀβδοῦλ—Ἀμπούτ, πασσά τῆς Θεσσαλονίκης καὶ τοῦ Χουρσίντ πασσά τῶν Ἰωαννίνων. (3).

Ἄλλ' ὁ Ἀβδοῦλ—Ἀμπούτ, ὑποπτευθεὶς τὰ σχέδια τῶν Ἑλλήνων, ἤρχισε νὰ ὠχυρώνῃ τὴν Θεσσαλονίκην καὶ τὸν κόλπον της, πρὸς περισσοτέραν δὲ ἀσφάλειαν μετέφερε καὶ ἐκράτησεν ὡς ὁμήρους διαφόρους προκρίτους τῶν πόλεων τῆς Δ.

(1) Ἰ. Φιλήμονος: Ἱστορικὸν δοκίμιον ἐπὶ τῆς ἐλληνικῆς Ἐπαναστάσεως. τ. III σελ. 141.

(2) Ρουκουέβιλλε: Histoire de la régénération de la Grèce. Τομ. III. σελ. 57.

(3) Β. Κολοκοτρώνη: La Macédoine et la Grèce. σελ. 351, Ρουκουέβιλλε τομ. III σελ. 530.

Μακεδονίας. Ἐν τέλει ἐκάλεσε νὰ ἔλθουν διὰ νὰ τοὺς κρατήσῃ ὡς ὀμήρους καὶ τὸν Ζαφειράκη ἢ τὸν υἱὸν του, τὸν Καρατάσσο, τὸν Γάτσο καὶ τὸν Διαμάντην Νικολάου, ἐκ τῶν καπιταναίων τοῦ Ὀλύμπου. Ἄλλ' οὐτοὶ ἠρνήθησαν νὰ προσέλθουν καὶ ἠγαγκάσθησαν οὕτω νὰ ἐπιστεύσουν τὴν ἐπανάστασιν ὄχι μόνον διότι ἢ ἄρνησίς των νὰ προσέλθουν ἐξέθετε καὶ αὐτοὺς καὶ τοὺς Ἑλληνικοὺς πληθυσμοὺς εἰς νέας βιαιότητας ἐκ μέρους τοῦ Ἀβδοῦλ, ἀλλὰ καὶ διότι καὶ αἱ πολεμικαὶ προπαρασκευαὶ τοῦ τελευταίου τοὺς ἔθεταν εἰς ἀνησυχίαν. (*) Ὑστερα ἀπὸ συγκινητικὴν λειτουργίαν εἰς τὸν μητροπολιτικὸν ναὸν τῆς Ναούσης, ὅπου εἶχαν συναθροισθῆ ὅλοι οἱ ὀπλισμένοι καὶ ἄοπλοι Ναουσαῖοι, ὠμίλησεν ὁ Ζαφειράκης καὶ ἐκηρύχθη ἢ ἐναρξίς τῆς Ἐπαναστάσεως τὴν 19 Φεβρ. 1822. (5) Ἀμέσως οἱ ἐπαναστάται ἐπετέθησαν κατὰ τοῦ τουρκικοῦ στρατοῦ, ποῦ ἤδη συγκεντρωτὸ εἰς Βέρροιαν. Ἄλλ' ἔγιναν ὅλα τόσοσιν πρωῒμως καὶ τόσοσιν ἐσπευσμένα, ὥστε ἐκτὸς τῆς περιφερείας Ναούσης αἱ ἄλλαι δὲν ἠδυνήθησαν καὶ νὰ λάβουν μέρος. Ἐξ ἄλλου αἱ ἀναμενόμεναι ἐνισχύσεις ἐκ Ναυπλίου ἠργασπύρησαν εἰς τὰς Κυκλάδας καὶ δὲν ἔφθασαν παρὰ μετὰ ἕνα σχεδὸν μῆνα, ὁπότε πλέον ἦτο ἄργά, δὲν ἀποτελοῦντο δὲ καὶ αὐταὶ παρὰ ἐκ τεσσάρων κανονίων καὶ ὀλίγων ἄλλων πολεμοφοδίων. Εἰς τὴν βίαν των οἱ μακεδόνες ἀρχηγοὶ ἐλησμόνησαν νὰ καταλάβουν, παρὰ τὰς ληφθείσας ἀποφάσεις, τὴν γέφυραν τοῦ Ἀξιοῦ καὶ τὴν κοιλάδα τῶν Τεμπῶν, δὲν εἶδοίησαν δὲ καὶ τοὺς ἀρματωλοὺς τοῦ Ὀλύμπου παρὰ 15 ἡμέρας μετὰ τὴν ἐκρηξιν δι' ἐπιστολῆς των, δι' ἧς ἐζήτητον ἐνίσχυσιν ἀπὸ τὸν Διαμάντην Νικολάου καὶ τὸν Δρόσκο. (6)

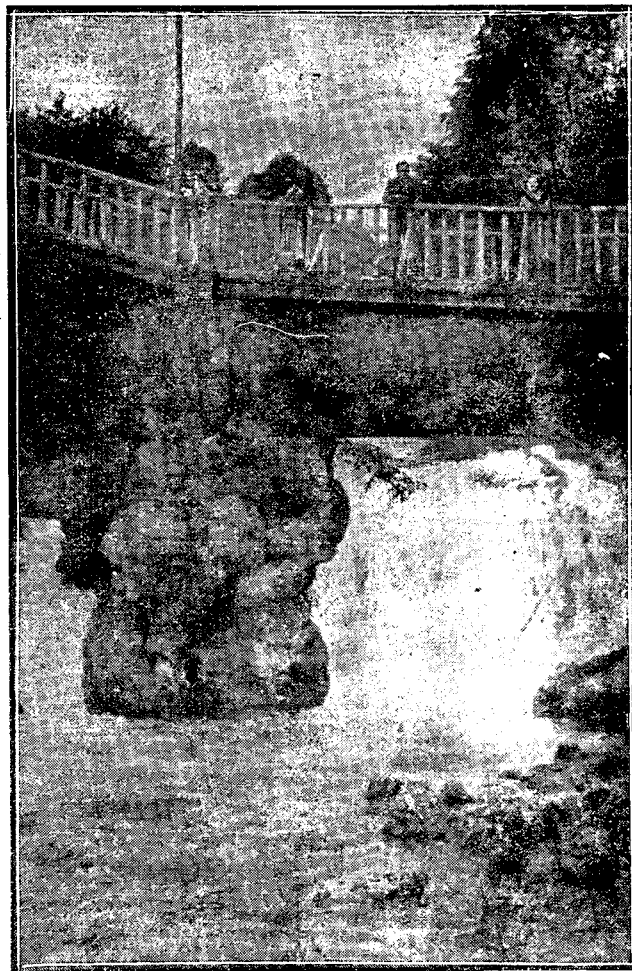
(*) Β. Κολοκοτρώνη: σελ. 352.

(5) Σ. Ι. Στουγιαννάκη: Ἱστορία τῆς πόλεως Ναούσης τομ. Α' σελ. 161.

(6) Ν. Φιλιππίδη: Ἐπανάστασις καὶ καταστροφὴ τῆς Ναούσης σελ. 48.

Ὡς ἦτο ἐπόμενον καὶ παρὰ τὸν ἐνθουσιασμόν καὶ τὰς ἐλπίδας τῶν ἀρχηγῶν, ἢ ἐπανάστασις, ὑπὸ αὐτοὺς τοὺς ὄρους, δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ἐπιτύχῃ.

Ὑστερα ἀπὸ ὀλίγας ἐφημέρους ἐπιτυχίας (ἔφθασαν μέχρι Βέρροιας ὅπου ἔκαυσαν μερικὰ σπίτια τούρκων) οἱ ἐπαναστάται ἠγαγκάσθησαν νὰ μάχωνται ὑποχωροῦντας ὑπὸ τὴν

Ἡ ἱστορικὴ τοποθεσία «Τουμπάνου» τῆς Νιαούσης, ὅπου μετὰ τὴν καταστροφὴν τῆς ἔπεσαν αἱ γυναῖκες

πίεσιν τῶν τουρκικῶν στρατευμάτων, ἐνισχυθέντων ἤδη διὰ νέων δυνάμεων, τὰς ὁποίας ἀνενόητοι ἔστειλαν τόσοσιν ὁ Ἀβδοῦλ-Ἀμποῦτ ἐκ Θεσσαλονίκης ὅσον καὶ ἐκ Θεσσαλίας ὁ Χουρσίντ πασσαῶς.

Ὁ Καρατάσσοσ καὶ κατόπιν ὁ Ζαφειράκης καὶ ὁ Γάτσοσ ὠχυρώθησαν εἰς τὸ μοναστήρι τῆς Παναγίας τοῦ Δοβρά, ὅπου ἔδωσαν τρομερὰν μάχην καὶ ἐσκόρπισαν τὸν ὑπὸ τὸν Κεχαγιάν μπέην τουρκικὸν στρατὸν ἐκ 5000 ἀνδρῶν, ἐκ τῶν ὁποίων 1500

ἔμειναν εἰς τὸ πεδίου τῆς μάχης, δύο δὲ σημαῖαι των ἐκυριεύθησαν ὑπὸ τῶν ἐπαναστατῶν. Οἱ ἀρχηγοὶ ἐνθαρρυνθέντες ἀποφασίζουσ νέαν ἐπίθεσιν κατὰ τῆς Βέρροιας, ἀλλ' ἐν τῷ μεταξῷ φθάνει νέον ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν τοῦ ἰδίου τοῦ Ἀβδοῦλ-Ἀμποῦτ τουρκικὸν σῶμα, τὸ ὁποῖον καὶ ἐπιτίθεται κατὰ τῶν ἐπαναστατῶν. Οἱ ἔλληνες ἐν τούτοις ἐνισχυθέντες ἀπὸ τὸν Διαμάντην ποῦ ἔφθασε μὲ ἀρκετοὺς ἀμαρτωλοὺς τοῦ Ὀλύμπου καὶ τὸν μόλις ἀφικθέντα στρατηγὸν Σάλλα, συνοδευόμενον ἀπὸ τὸν φιλέλληνα πολωνὸν Λεκζίνσκου καὶ τὸν θεολόγον Θεόφιλον Καίρη, ἐπὶ κεφαλῆς ἄλλων πολεμιστῶν, μὲ τὰ 4 κανόνια καὶ τὰ προαναφερθέντα πολεμοφόδια, ἀντέταξαν, ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν τοῦ Σάλλα, πείσμονα ἀντίστασιν ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας. Ἐν τέλει ὁμοῦ οἱ τούρκοι ποῦ ἐνισχύοντο καθημερινῶς μὲ νέας δυνάμεις κατέφεραν τὸ τελευταῖον κτύπημα. Ὁ Σάλλας καὶ ὁ Λεκζίνσκου κατόρθωσαν, μετὰ πολλὰς περιπετείας νὰ διαφύγουν πρὸς τὴν στερεὰν Ἑλλάδα, ὁ δὲ Ζαφειράκης καὶ οἱ λοιποὶ καπιταναῖοι ὑποχώρησαν εἰς τὴν Ναούσαν, ἀρνούμενοι νὰ παραδοθῶν. Ὑστερα ἀπὸ ὀκτὼ ἡμερῶν στενὴν πολιορκίαν ὁ Ἀβδοῦλ-Ἀμποῦτ κατέλαβε τὴν πόλιν διὰ γενικῆς ἐπιθέσεως καὶ ἴσως χάρις εἰς τὴν προδοσίαν κάποιου φύλακος, τὴν 6 Ἀπριλίου 1822. (7)

Καὶ ἐπηκολούθησεν ἢ ἀφάνταστος τραγωδία.

Ἐπὶ τέσσαρας ἡμέρας μάχωνται εἰς τοὺς δρόμους τῆς Ναούσης. Ὁ Ζαφειράκης ἐγκλεισθεὶς εἰς ἕνα πύργον τῶν τειχῶν ἀνθίσταται μὲ πραγματικὸν ἥρωισμόν, κατορθώνει δὲ ἐν τέλει νὰ διαφύγῃ τὴν νύκτα μὲ μερικὰς οικογενείας, ὅπως ἐπίσης ὁ Καρατάσσοσ καὶ ὁ Γάτσοσ. Τὰ σπίτια ἐληστεύοντο καὶ ἐκαίοντο. Σκηναὶ ἀπεριγράφτου φρίκης ἐλάμβανον χώραν. Ὁ Γερβίνος ὡς ἐξῆς

(7) Β. Κολοκοτρώνη: σελ. 354 καὶ Στουγιαννάκη Α'. σελ. 238.

περιγράφει: «Πέντε χιλιάδες άνδρες έφρονεύθησαν ή επωλήθησαν εις Νάουσαν και άλλοι τόσοι εις Παλαιό-πυργον. Πολλοί έδασανίσθησαν χωρίς οίκτον και αι γυναίκες εκάησαν ζωντανάι. Έγγυοι γυναίκες έμαρτύρησαν. Τα παιδιά έστραγγαλίζοντο υπό τα βλέμματα των γονέων των, τα νήπια εκρεμώντο...» (*) Πολλαι γυναίκες, όπως πρό δέκα οκτώ έτων αι Σουλιώτισσαι, εις τó Ζάλογγον με τα παιδιά τους και νέα κορίτσια τής Νκουσης έρίφθησαν από το ύψους άποκρήμνου οχθης του ποταμού Άράψκ. Ο Rouqueville αναφέρει ότι πρό τής σκηνης του Άδούλ-Άμπούτ «καθ' εκάστην έστραγγαλίζοντο ένα πλήθος άνδρων γυναικων και παιδιων». (9)

Όσον άπλούστερα τα λόγια τόσον περισσότερον δίδουν την έκτασιν τής καταστροφής και τής φρίκης.

Έτσι, μέσα εις τó αίμα επνίγη μιá ωραία προσπάθεια πρός τó φώς και πρός την Έλευθερία. Έδόθη και εκεί ή πάλη του πνεύματος πρός την άμεσο υλική βία και ή βία επέδαλε τον έφήμερον θρίαμβό της. Άλλά τó πνευμα υπέκυψε, δέν έχάθη, έζων-τάνευε, επλάτηνε, έφώτιζε και ó τελικός θρίαμβος άνηκε εις αυτό.

Π. Ν. ΚΑΡΑΒΙΑΣ

(*) *Gervinus: Insurrection et rége-neration de la grece.* (γαλλική μετά-φρασις J. F. Minssen και L. Sgouta) τομ. I σελ. 380—381.

(9) *Rouqueville: III σελ. 534.*

Η ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΜΟΡΦΩΣΙΣ ΤΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΝΕΟΛΙΑΣ ΕΙΣ ΤΑ ΧΩΡΙΑ

Τού συνεργάτου μας κ. ΣΠ. ΧΑΣΙΩΤΟΥ

Η άγροτική διαπαιδαγώγησις των τέκνων του άγροτικού λαού εις όλας τās προηγμένες γώρας άποτε-λει μέρος άπαραίτητον του προ-γραμματος τής εις τα δημοτικά σχο-λεια διδασκαλίας. Ο σκοπός δέ αυτής δέν εινε να διδάξη εις τους μέλλοντας γεωργούς τó γεωργικόν επάγγελμα, αλλά να προετοιμάση μόνον αυτούς ψυχικώς κατά τρόπον τοιούτον, ώστε να θέλουν να επιδο-θούν εις αυτό, όταν θά εξέλθουν του σχολείου, μετ' ιδιαιτέρου ζήλου και ούχι ως εις αναγκαϊον κακόν, να δύνανται δέ να μάθουν τās λε-πτομερειάς αυτού με μεγαλειτέραν ευκολίαν και με όσον τó δυνατόν τελειότεραν διανοητικήν αντίληψιν, ίνα και μετέρχωνται τα έργα τής εκμε-ταλλεύσεως των πατρικων των κτημά-των με μεγαλειτέραν παραγωγικήν ικανότητα ή οι γονεϊς αυτών. Άνευ δέ των πατροπαράδοτων προλήψεων εργαζόμενοι να αισθανώνται την ανάγκην, ίνα συμπληρώσωσιν όλο-νέν και πλουτίζωσι τās γεωργικās και κτηνοτροφικās των γνώσεις, ακούοντες μετ' ιδιαιτέρας προθυ-μίας, αναγινώσκοντες και εφαρμό-ζοντες λελογισμένως και μετά τής δεούσης κρίσεως πάν γεωπονικόν διδάγμα, εκ των δυναμένων να συν-τελέσωσιν εις την μεθοδικωτέραν και έντατικωτέραν διεξαγωγήν των επι-χειρήσεών των, πρό παντός δέ εις την αύξησιν των εκ τής συστημα-τικής εκμεταλλεύσεως τής γής εισοδη-μάτων αυτών.

Άλλ' αυτό τουτο τó επάγγελμα του γεωργού που άρα γε πρόκειται να μάθουν οι άποφοιτώντες από τα δημοτικά σχολεία μετά την εις ταύτα έξαιτη εκπαίδευσιν των ;

Εινε εύνόητον ότι τó μέγιστον μέρος αυτών έστω π. χ. τα 80 ή 90% εκ των παιδιων τής έξοχής, τα όποια υπολογίζονται κατ' έτος εις πολλές δεκάδας χιλιάδων, εις όσας άνέρχονται οι περατούντες εκάστοτε την εις τα έξαιτη δημο-τικά σχολεία μόρφωσιν των, δέν έχουν τās οικονομικās δυνάμεις δια να εξακολουθήσωσιν την εκπαιδευτι-κήν αυτών πορείαν εις άλλα σχο-λεία και αναγκαιώς παραμένοντες εις τó χωρίον των δέν έχουν που άλλου να μάθουν τó κυρίως γεωρ-γικόν επάγγελμα ή τους συναφείς πρός αυτό ειδικοūs κλάδους, ει μη πλησίον των γονέων των.

Οι γεωργοι πατέρες των εινε συ-νεπώς κατ' ανάγκην οι επαγγελμα-τικοι αυτών διδάσκαλοι εις τα χω-ριά, τα δέ πατρικά των κτήματα αι άγέλαι και τά ποιμνια εινε κατ' ανάγκην δια τα τέκνα των άγροτων τα επαγγελματικά αυτών σχολεία, εις τα όποια εργαζόμενα ως βοηθοί των γονέων των, μανθάνουν και εξασκούντα τεχνικώς, εις όλα τα έργα του επαγγέλματος. Εις την σκαφήν, εις τα όργώματα, εις την σποράν, εις τó θέρισμα, εις τα κλα-θεύματα, εις την συγκομιδήν των προϊόντων, εις βόσκησιν και τó άμελγμα των αίγοπροβάτων εις την κουράν αυτών, εις την περι-ποίησιν και την χρησιμοποίησιν των εργατικων ζώων κ.λ.π. Άλλά εάν πλήν, ως ειπομεν, των όλιγι-στων εκείνων, όσοι θά δυνηθούν να εξακολουθήσωσιν την εις άλλα σχο-λεία γενικήν ή επαγγελματικήν των εκπαίδευσιν, πρόκειται δια τους άλλους, όλους να χρησιμεύσωσιν οι τοσοούτον άτελείς υπό επαγγελματι-

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΑΪΚΗ ΤΕΧΝΗ
ΜΟΝΙΜΟΣ ΕΚΘΕΣΙΣ ΚΑΙ ΠΡΑΤΗΡΙΟΝ
4 ΟΔΟΣ ΒΟΥΚΟΥΡΕΣΤΙΟΥ 4

ΥΦΑΝΤΑ ΔΙΑΦΟΡΑ
ΚΕΝΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΔΑΝΤΕΛΛΕΣ
ΧΑΛΙΑ
ΞΥΛΟΓΛΥΠΤΑ
ΕΠΙΠΛΑ
ΚΕΡΑΜΕΙΚΗ
ΧΑΛΚΩΜΑΤΑ
ΑΣΗΜΙΚΑ
ΣΤΟΛΙΔΙΑ κ. λ. π.

Άπό όλα τα μέρη τής Ελλάδος πωλούνται εις τιμάς λογικās.

κὴν ἔποψιν γονεῖς τῶν ὡς οἱ μόνοι αὐτῶν διδάσκαλοι, βεβαίως δὲν θὰ καθυστερήσωσι μὲν οἱ νέοι αὐτοὶ γεωργοὶ εἰς τ' ἀφορῶντα τὸ καθαρῶς πρακτικὸν μέρος τῆς ἐργασίας κατὰ τὸν πατροπαράδοτον τρόπον διεξαγομένης, ἀλλὰ θὰ καθυστεροῦν οὕτω ὡς πρὸς τὴν μετὰ λόγου ἐκτέλεσιν τῶν διαφόρων πράξεων καὶ ὡς πρὸς τὴν ἐφαρμογὴν τῶν τελειότερων μεθόδων εἰς τὰ ἔργα τῶν, ὅσα προσέκυσαν μέχρι τοῦδε καὶ ὅσα σὺν τῷ χρόνῳ ὄλονεν θὰ προκύπτουν διὰ τῶν ἐρευνῶν τῆς γεωργικῆς ἐπιστήμης καὶ διὰ τῆς πεφωτισμένης πείρας. Διὰ τὸν λόγον αὐτὸν κατὰ τὸ στάδιον τῆς εἰς αὐτὰ τὰ χωρία ἐπαγγελματικῆς ἐνασχολήσεως τῶν τέκνων τοῦ ἀγροτικοῦ λαοῦ πανταχοῦ τοῦ κόσμου, κατὰ τὰ διαλείμματα τῆς εἰς τὰ πατρικᾶ τῶν κτήματα ἐργασίας τῆς ἀγροτικῆς νεολαίας εἴτε εἰς ἔσπερινὰ σχολεῖα εἴτε εἰς χειμερινὰ τοιαῦτα μόνιμα ἢ μεταβατικά, ὅπου αἱ γεωργικαὶ ἐργασίαι λόγῳ τοῦ πολὺ ψυχροῦ κλίματος, ὅπως συμβαίνει ἐν Γερμανίᾳ λ. χ. σταματῶσιν, εἴτε κατὰ τὰ Κυριακὰς, ἢ ἄλλας μὴ ἐργασίμους ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἡμέρας, καθιερώθη νὰ λαμβάνουν σειρὰν ὠρισμένων θεωρητικῶν μαθημάτων ὡς συμπληρωματικῶν τῶν πρακτικῶν, ὅσα διδάσκονται ἀπὸ τοὺς γονεῖς τῶν. Τὰ θεωρητικὰ αὐτὰ μαθήματα δυνάμενα νὰ περιορισθῶσι καὶ εἰς ὀλίγας μόνον καθ' ἑβδομάδα ὥρας (ἔστω εἰς 2—4 λ. χ. ὥρας ἐπὶ 2—3 κατὰ σειρὰν ἔτη), δὲν πρόκειται βεβαίως νὰ ἐμποδίσουν τὰ παιδιὰ ἀπὸ τὰς ἐργασίας εἰς τὰ πατρικὰ τῶν κτήματα. Διδάσκονται δὲ τὰ μαθήματα ταῦτα κατ' ἀνάγκην καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀπὸ τοὺς εἰς τὰ χωρία ὑπηρετοῦντας δημοδιδασκάλους, ἀφ' οὗ τύχουν γεωπονικῆς τινος μετεκπαιδεύσεως εἰς γεωπονικὰ φροντιστήρια, ἥτοι εἰς Γεωργικὰς Σχολὰς ἢ Γεωργικοὺς Σταθμοὺς ἢ εἰς κτήματα πρότυπα καὶ ἀποκτήσουν πιστοποιήσιν ὅτι ἐξέμαθον ἀπὸ εἰδικῶν καθηγητῶν τῆς γεωπονίας θεωρητικῶς καὶ ἐξησκήθησαν πρακτικῶς καὶ ἀπέκτησαν τὰς γεωπονικὰς ἐκείνας γνώσεις, ὅπως χρειάζονται οὗτοι διὰ νὰ διδάξουν εὐδοκίμως σειρὰν ὠρισμένων καὶ ἀπλουστῶν γεωπονικῶν μαθημάτων εἰς ἀποφοίτους τῶν δημοτικῶν σχολείων, ἐργαζομένους ὡς εἴπομεν εἰς τὰ πατρικὰ τῶν κτήματα.

Μέθοδοι τῆς γεωργικῆς διδασκαλίας εἰς τὰ χωρία

Ἡ διδασκαλία αὕτη ἐπὶ τῇ βάσει καλῶς μελετημένου ἀναλυτικοῦ προγράμματος τῇ βοήθειᾳ καὶ βιβλίων εἰδικῶν πρὸς χρῆσιν τῶν διδασκάλων ὡς καὶ ἰδιαιτέρων τοιούτων μετὰ περιλήψιν τῶν διδασκομένων μαθημάτων διὰ χρῆσιν τῶν μαθητῶν, δέον νὰ περιστρέφεται κυρίως εἰς τὰς γεωργικὰς ἐργασίας τῆς περιφέρειας. Νὰ παρακολουθῆ δὲ ἡ διδασκαλία καὶ νὰ συμβαδίξῃ μὲ τὰς ἐποχὰς ἐκάστης ἐργασίας. Νὰ ἔχῃ δηλαδὴ ὡς ἀφετηρίαν ὁ διδάσκαλος ἐκείνας πρὸ πάντων τὰς ἐργασίας, ὅσαι διεξήχθησαν εἰς τὸ χωρίον κατὰ τὴν παρελθούσαν λ. χ. ἑβδομάδα καὶ εἰς τὰς ὁποίας συμμετέσχον κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον αὐτοὶ οἱ διδασκόμενοι. Πῶς ἔγειναν τὰ ὄργαμα, ἢ σπορά, ἢ λίπανσις. Πῶς καλλίτερα ἔπρεπε νὰ γίνον διὰ νὰ ἦσαν τελειότερα. Πῶς ἔγινε ὁ τρυγητός, πῶς ἔγεινε τὸ κρασί; Πῶς συνέλεγησαν αἱ ἐλαίαι, πῶς παρεσκευάσθη τὸ λάδι. Πῶς θὰ ἐγίνοντο ταῦτα μεθοδικώτερον διὰ τὴν καλλιτέραν ποιότητα τῶν προϊόντων. Πῶς τρέφονται ἐκάστοτε τὰ ζῶα. Πῶς θὰ ἐτρέφοντο καλλίτερα, διὰ νὰ δίδουν μεγαλύτερον καθαρὸν εἰσόδημα. Πῶς προήλθον αἱ τυχὸν παρουσιαζόμενα ἀσθένειαι εἰς τὰ κτήνη τοῦ χωρίου, καὶ εἰς τὰς ὄρνιθας. Πῶς προλαμβάνονται αὐταί, πῶς περιορίζονται (μέτρα ὑγιεινῆς, ἐμβολιασμοί, ἀπολυμάνσεις). Πῶς πολεμοῦνται ὠρισμένοι ἀσθένειαι τῶν φυτῶν καὶ ἐπιβλαβῆ ἔντομα καὶ ἄλλα παράσιτα κλπ. Ὅλα δὲ ταῦτα μὲ παραδείγματα, μὲ συγκρίσεις ἐπὶ τῶν ὅσα τὰ παιδιὰ εἶδον καὶ ἀντελήφθησαν. Μὲ ὑπολογισμοὺς δαπανῶν ἐσόδων. Πῶς διεξάγονται αἱ συνεταιρικαὶ ἐνέργειαι. Νὰ παρακολουθῆται δὲ ἡ διδασκαλία αὕτη καὶ μὲ παρατηρήσεις εἰς ἐκδρομὰς, ἀνὰ τὰ πρακτικὰ κτήματα, καθῶς καὶ μὲ πειραματικὸν τινὰς ἀγροῦς, μὲ ὕλικα πρὸς τοῦτο μέσα, (σπόροι, λιπάσματα), τὰ ὅποια δέον νὰ παρέχῃ μὲ σχετικὰς ὁδηγίας ἢ γεωργικῆ ὑπηρεσία τῆς περιφέρειας. Ἐπίσης θὰ ἐκτελῶνται ὁμαδικὰ ὑπὸ τὰς ὁδηγίας τοῦ διδασκάλου ἐργασίαι πολλαπλασιασμοῦ τῶν δένδρων εἰς μικρὰ φυτώρια προσωρισμένα διὰ τὰ ἴδια αὐτῶν κτήματα. Τὰ φυτώρια ταῦτα θὰ ἐγκριθίσανται καὶ θὰ συντηρῶνται ἰδιοχείρως ὑπὸ τῶν

μαθητευομένων συνεταιρικῶς μὲ ἰδίας αὐτῶν δαπάνας, τῇ συνδρομῇ καὶ τῶν κοινοτήτων, τῶν συνεταιρισμῶν καὶ τῶν γεωργικῶν ἐπιμελητηρίων. Θὰ ἐπεκτείνουν τὰς φυτεύσεις δένδρων εἰς τὰ κτήματα. Θὰ καλλωπίζουσιν διὰ δειροστοχιῶν τὰς κοινοτικὰς πλατείας, καὶ τοὺς κοινοτικὸς δρόμους. Θὰ ἐξημερώνωνται δι' ἐμβολιασμοῦ ὁμαδικῶς ὑπὸ τῶν μαθητευομένων τὰ ἄγρια ὄπωροφόρα εἰς τὰς κτηματικὰς τοῦ χωρίου περιφέρειας, ὑπὸ τὰς ὁδηγίας τοῦ διδασκάλου. Ἀνάγκη δὲ πρὸς τοῦτο νὰ ἐφοδιάζωνται μὲ ἐμβολιαστήρια ὄργανα ὑπὸ τῆς γεωργικῆς ὑπηρεσίας τοῦ Κράτους.

Τὰ Κυριακὰ σχολεῖα τῆς στοιχειώδους γεωργικῆς ἐκπαιδεύσεως

Ἴδοι πῶς ἐννοῦμεν τὴν ἐπαγγελματικὴν μόρφωσιν τοῦ πλήθους τῶν μελλόντων γεωργῶν, τὸ μὲν διδασκομένων πρακτικῶς διὰ τῆς ἐργασίας εἰς τὰ κτήματα τῶν γονέων τῶν, τὸ δὲ ἐκ παραλλήλου καὶ συμπληρωματικῶς διὰ στοιχειώδους τινὸς θεωρητικῆς μᾶλλον διδασκαλίας ἐπὶ τινος καθ' ἑβδομάδα ὥρας καὶ δι' ὁδηγίων περὶ τοῦ τρόπου τῆς ἐκτελέσεως προοδευτικῶν τινῶν ἐργασιῶν εἰς τὰ χωρία τῶν, ὑπὸ δημοδιδασκάλων, ἀποκτησάντων τὴν ἰκανότητα διὰ τὴν διδασκαλίαν τούτων, τὸ μὲν εἰς τὰ διδασκαλεῖα, μετὰ τὴν γεωπονικὴν μεταρροῦθμισιν αὐτῶν, καθ' ὃν εἴπομεν τρόπον, τὸ δὲ διὰ μετεκπαιδεύσεως εἰς εἰδικὰ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον γεωπονικὰ φροντιστήρια. Ἡ διδασκαλία αὕτη τῶν γνώσεων τῆς στοιχειώδους λεγομένης γεωργικῆς ἐκπαιδεύσεως δὲν εἶναι καθ' ἡμᾶς ἀπαρατήτως ἀναγκαῖον νὰ γίνηται μόνον τὰς Κυριακὰς ἢ μόνον τὰς ἑορτάς, δυναμένη κάλλιστα νὰ γίνηται, ὅσον ὑπάρχει χρόνος διαθέσιμος καὶ καθ' ὥρας ὠρισμένας ἄλλων τῆς ἑβδομάδος ἡμερῶν, ἔστω λ. χ. ἔσπερινὰς τινὰς ὥρας ἅπαξ ἢ δις τῆς ἑβδομάδος, ἐν τῷ δημοτικῷ σχολείῳ, ἐξασφαλισμένου κατ' αὐτὰς τοῦ φωτισμοῦ καὶ τῆς θεομάνσεως ὑπὸ τῆς κοινότητος ἢ δι' ἐράνου ὑπὸ τῶν ἰδίων μαθητευομένων.

Διὰ τῆς πρωτοβουλίας τοῦ ζήλου καὶ τῆς δραστηριότητος τῶν δημοδιδασκάλων ὅλα αὐτὰ εἶναι πράγματα ἐξοικονομούμενα ὑπερπηδωμένων διὰ τῆς ἐπιμονῆς ὄλων τῶν

παρεμβλλομένων αναποφεύκτων ἐμποδίων, Ἄλλὰ δὲν πρέπει νὰ λησμονῶμεν, ὅτι ἀφοῦ τόσον μεγάλα καὶ σωτήρια ἔργα ἀναμένομεν παρὰ τῶν δημοδιδασκάλων εἶνε ἀνάγκη καὶ νὰ μισθοδοτῶμεν αὐτούς καὶ νὰ ἐξυψώνωμεν αὐτούς ὑλικῶς καὶ ἠθικῶς ἀναλόγως πρὸς τὴν τόσον ὑψηλὴν καὶ σπουδαίαν ἀποστολὴν των, ἵνα μὴ αἱ οικονομικαὶ στερεῆσεις καὶ στενοχωρία ἀπαγορευτοῦν τούτους καὶ μειώνουν τὴν κατὰ ποῖον καὶ ποσὸν διδακτικὴν αὐτῶν ἀπόδοσιν. Ἐπίσης πρέπει οἱ ἀναλαμβάνοντες ἐξ αὐτῶν τὴν μετασχολικὴν διδασκαλίαν τῶν μελλόντων γεωργῶν ν' ἀμείβωνται δι' ἰδιαιτέρου ἐπιμισθίου διὰ τὴν ἐπὶ πλέον ἐργασίαν, τὴν ὁποίαν ἐκτὸς τοῦ σχολείου πρόκειται διὰ τὸν ἄνω σκοπὸν ν' ἀναλάβουν.

Τὸ ἐπιμισθιον τῶν διδασκάλων εἰς τὰ σχολεῖα τῆς στοιχειώδους γεωργικῆς ἐκπαιδεύσεως

Τὸ ἐπιμισθιον αὐτὸ δὲν πρέπει νὰ διστάσῃ νὰ καταβάλλῃ ἀπ' εὐθείας αὐτὸ τὸ δημόσιον ὑπὸ τὸν ὄρον νὰ παρακρατῆ ὠρισμένον ποσοστὸν ὡς ἀντίκρουσμα τῆς δαπάνης ταύτης ἀπὸ τὰ κοινοτικά καὶ δημοτικά ἔσοδα μόνον τῶν ἐπαρκῶς εὐπορούντων δήμων καὶ κοινοτήτων. Διότι καίτοι ὑπάρχει νόμος περὶ τῶν περὶ οὗ ὁ λόγος κυριακῶν λεγομένων σχολείων τῆς στοιχειώδους γεωργικῆς ἐκπαιδεύσεως, ὁποῖος ἐπὶ τῆς Ἐπιμεθίας τοῦ κ. Παπαναστασίου τῆ εἰσηγήσει ἡμῶν ἐψηφίσθη ἐπὶ τῆς Οἰκουμένης Κυβερνήσεως καὶ μετεκπαιδεύονται πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον κατ' ἔτος ἕκτοτε ὑπὲρ τοὺς 100 δημοδιδασκάλους εἰς ὠρισμένα γεωπονικά φροντιστήρια λειτουργοῦντα χάριν αὐτῶν εἰς γεωργικὰς σχολὰς καὶ εἰς γεωργικοὺς σταθμοὺς τοῦ Κράτους δὲν χρησιμοποιοῦνται δυστυχῶς οὔτε 10 τοῖς 100 μεταξὺ αὐτῶν διὰ τὸν ἄνω σκοπὸν, διὰ μόνον τὸν λόγον ὅτι δὲν καταβάλλεται εἰς αὐτούς τὸ κατὰ τὸν νόμον ἐπιμισθιον ὑπὸ τῶν οἰκείων κοινοτήτων τῶν μὲν λόγῳ πραγματικῆς οικονομικῆς ἀνεπαρκείας αὐτῶν, τῶν δὲ ἐξ ἐλλείψεως πνεύματος προοδευτικοῦ τῶν εὐπορούντων δήμων καὶ κοινοτήτων μὴ ἐξαναγκαζομένων πρὸς τοῦτο ὑπὸ τῆς ἀδιαφοροῦσης δυστυχῶς διοικήσεως ὡς καὶ ἔνεκα τῆς μὴ ἐπαρκοῦς παρακολουθήσεως τῆς τόσον σοβαρᾶς αὐτῆς ὑπηρεσίας ἐκ μέρους τῶν

Ἐπιμεθίας τοῦ κ. Παπαναστασίου τῆς Ἐπιμεθίας τοῦ κ. Παπαναστασίου καὶ τῆς Παιδείας.

Διὰ νὰ ἐννοήσῃ τις τὴν μεγίστην σημασίαν τῶν σχολείων αὐτῶν τῆς στοιχειώδους γεωργικῆς ἐκπαιδεύσεως, ἕκαστον τῶν ὁποίων δὲν θὰ στοιχίσῃ περισσότερον τῶν 10 τὸ πολὺ χιλιάδων δραχμῶν ἑτησίως, ἄς φαντασθῆ τὴν ἐντὸς ὀλίγων ἐτῶν συμπλήρωσιν τοῦ ἀριθμοῦ αὐτῶν μέχρι 1000, ἐγκαθισταμένον εἰς ἰσάριθμα χωρία. Τὸν δὲ ἀριθμὸν τῶν μαθητευομένων εἰς ταῦτα ἀνερχόμενον κατὰ μέσον ὄρον ἔστω εἰς 30 μόνον εἰς ἕκαστον σχολεῖον. Θὰ ἀποδίδωνται τότε εἰς τὴν Κοινωνίαν 30 χιλιάδες νέοι γεωργοὶ ἑτησίως, τελειότερον ἐπαγγελματικῶς κατηρτισμένοι, ἵνα καὶ τὰ κτήματα αὐτῶν καθιστοῦν πολὺ μάλ-

λον προσοδοφόρα καὶ παράδειγμα γίνωνται εἰς ὅλους τοὺς ἄλλους γεωργοὺς τοῦ χωρίου των πρὸς γενικὴν καὶ σπουδαίαν αὔξησιν τῆς ἐθνικῆς μας παραγωγῆς δι' ἔργων πλέον καὶ ὄχι διὰ λόγων. Ἄλλ' ὑπάρχουν καὶ ἄλλοι βαθμοὶ ἐπαγγελματικῆς ἐκπαιδεύσεως τῶν γεωργῶν εἰς ἰδιαίτερα συστηματικὰ σχολεῖα καὶ σχολὰς εἰδικὰς κατωτέρου, μέσου καὶ ἀνωτέρου βαθμοῦ, τῶν ὁποίων ὅμως δὲν δύναται νὰ ἐπωφελοῦνται ἕκαστοτε καθ' ἅπασαν τὴν χώραν περισσότεροι τῶν ὀλίγων ἑκατοντάδων νέων κατ' ἔτος καθ' ἅπασαν τὴν χώραν. Περὶ τῶν σχολῶν τούτων θὰ κάμωμεν ἰδιαίτερον λόγον.

ΣΠΥΡ. ΧΑΣΙΩΤΗΣ
Γερονσιαστῆς

Ο ΦΟΙΝΙΞ ΤΗΣ ΒΙΕΝΝΗΣ

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΖΩΗΣ

ΥΔΡΥΘΕΙΣΑ ΤΩ 1882

Κεφάλαια καὶ Ἀποθεματικά τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1929.

Λίρα Ἀγγλίας 8.660.514

Ἀσφάλεια ἐν ἰσχύϊ τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1929

Λίρα Ἀγγλίας 63.751.021

Εἰσπραχθέντα Ἀσφάλιστρα κατὰ τὸ ἔτος 1929

Λίρα Ἀγγλίας 3.175.022

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΔΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

ΑΘΗΝΑΙ

ΛΕΩΦΟΡΟΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΡ. 21

Η ΒΑΛΚΑΝΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ

ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΤΗΣ ΑΜΠΕΛΟΥΡΓΙΑΣ ΕΝ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ

Ἡ καλλιέργεια τῆς ἀμπέλου ἐπιτυγχάνει θανμάσια εἰς πολλὰ μέρη τῆς Βουλγαρίας, τῆς ὁποίας καὶ τὸ κλίμα καὶ τὸ ἔδαφος εἶναι ἰδιαίτερος εὐνοϊκὰ διὰ τὴν ἀμπελοργίαν. Ἐν τούτοις ἡ χώρα μας δὲν παράγει ἐτησίως παρὰ 1.000.000 καὶ κατὰ τὰ πλέον εὐτυχῆ καὶ παραγωγικὰ ἔτη 2.000.000 ἑκατόλιτρα οἴνου, ἐνῶ ἡ Γαλλία π. χ. παράγει μέχρι 60.000.000 ἑκατόλιτρα κατ' ἔτος, ἡ Ἰταλία περὶ τὰ 45.000.000, ἡ Ἰσπανία 26.000.000, ἡ Οὐγγαρία καὶ ἡ Γιουγκοσλαβία 3—4 ἑκατομύρια ἑκάστη, ἡ Ρουμανία 6 ἑκατομ. ἑκατόλιτρα. Εἰς τὴν Γαλλίαν τὰ 3,1% τῆς ὅλης ἐπιφανείας τῆς χώρας καταλαμβάνονται ὑπὸ τῆς ἀμπέλου, εἰς Ρουμανίαν τὸ 1,4% εἰς Οὐγγαρίαν τὸ 1%, εἰς Αὐστρίαν τὰ 0,8% καὶ εἰς Βουλγαρίαν μόνον τὰ 0,6%, ἂν καὶ τὸ κλίμα καὶ τὸ ἔδαφος τῆς χώρας μας εἶναι γενικῶς πολὺ εὐνοϊκώτερα διὰ τὴν καλλιέργειαν τῆς ἀμπέλου ἀπὸ τὸ κλίμα καὶ τὸ ἔδαφος τῶν ἄνω χωρῶν. Αἱ προσήλιαι πλευραὶ μὲ τὸ γόνιμον ἔδαφος, ἀφθονοῦν.

Εἶναι ἀληθές ὅτι ἄλλοτε, πρὸ τῆς ἐμφανίσεως τῆς φυλλοξήρας, ἡ ἀμπελος καλλιεργεῖτο πολὺ περισσότερον ἀπὸ τώρα εἰς τὴν Βουλγαρίαν. Ἡ φυλλοξήρα, εἰσαχθεῖσα ἐξ Ἀμερικῆς, ἔκαμε τὴν πρώτην τῆς ἐμφάνισιν εἰς τὴν χώραν μας τῷ 1886. Ἀλλὰ τὸ 1894 ἀκόμη αἱ ἀμπελοι κατεῖχον ἑκτασιν 101,051 ἑκταρίων. Ἐφ' ὅσον αἱ ἐκ τῆς φυλλοξήρας καταστροφαὶ μετεδίδοντο περισσότερον, ἡ καλλιερνομένη ἑκτασις περιορίζετο. Οὕτω τῷ 1920, ἡ ἀμπελος, δὲν κατελάμβανε πλέον παρὰ 44,254 ἑκτάρια.

Ἀλλὰ χάρις εἰς τὴν ἐνεργητικότητα τῶν καλλιεργητῶν μας, ὀλίγον κατ' ὀλίγον, ἀντεκατεστάθησαν αἱ ἀσθενεῖς ρίζαι δι' ἀμερικανικῶν, αἱ ὁποῖαι δὲν προσβάλλονται ἀπὸ τὴν φυλλοξήραν, καὶ τοῦτο ἐπέτρεψε ν' αὐξάνεται προοδευτικῶς κατ' ἔτος ἡ καλλιεργουμένη ἐπιφάνεια, ὅπως φαίνεται καὶ ἐκ τοῦ κάτωθι πίνακος:

Ἔτη	Ἑκτασις κατεχομένη ὑπὸ ἀμπέλων ἐν Βουλγαρίᾳ (εἰς ἑκτάρια)
1920	44.254
1921	45.050
1922	48.317

Ἔτη	Ἑκτασις κατεχομένη ὑπὸ ἀμπέλων ἐν Βουλγαρίᾳ (εἰς ἑκτάρια)
1923	56.423
1924	63.168
1925	68.046
1926	73.027
1927	77.041
1928	79.491
1929	80.392

Κατὰ τὸ 1930 ἡ ἑκτασις αὕτη ἠξήθη εἰσέτι—τὴν παρελθούσαν ἀνοιξιν—κατὰ 2.000 ἑκτ. διότι οἱ χωρικοὶ μας ἐξακολοθοῦν νὰ φυτεύουν κατ' ἔτος νέας ἀμπέλους.

Ποῦ μᾶς φέρεῖ ἡ διαρκὴς αὕτη αὔξησις τῆς ὑπὸ τῆς ἀμπέλου κατεχομένης ἐκτάσεως; Ἀπὸ αὐτῆς τῆς ἀπόψεως τὸ παρελθὸν ἔτος ὑπῆρξεν εὐνοϊκόν, διότι οἱ παραχθέντες ἐν Βουλγαρίᾳ οἴνοι, κατὰ τὸ 1929 ἐπωλήθησαν μέχρι σήμερον σχεδὸν ὅλοι ἐντὸς τῆς χώρας. Ἀλλ' εἶναι γνωστὸν ὅτι ὁ πληθυσμὸς μας, συντετριμμένος ἐκ τῶν πελωρίων βαρῶν, ἄτινα ἐπεβλήθησαν διὰ τῶν Συνθηκῶν εἰς τὴν Βουλγαρίαν, δὲν δύναται ἐτησίως νὰ καταναλώσῃ πλέον τῶν 800.000—1.000.000 ἑκατολ. οἴνου. Θὰ πρέπει λοιπὸν νὰ εὑρεθοῦν ἀγοραὶ πρὸς κατανάωσιν, κατὰ τὰ ἔτη τῆς μεγάλης παραγωγῆς, 400.000—600.000 ἑκατολ. βουλγαρικῶν οἴνων.

Ἐπροτάθη ἡ ἐξαγωγή τῶν περισσευμάτων τῶν οἴνων μας. Αἱ περιστάσεις ὅμως δὲν εἶναι διόλου εὐνοϊκαὶ διὰ τὸ «πλάσασμά» των.

Ἐπενθυμίζομεν, ὅτι αἱ κυριώτεραι χῶραι, εἰσαγωγῆς οἴνων ἐν Εὐρώπῃ, εἶναι ἡ Γερμανία, ἡ Αὐστρία καὶ ἡ Ἑλβετία, διότι εἰς Πολωνίαν, Τσεχοσλοβακίαν καὶ Βέλγιον καταναλίσκεται κυρίως ζύθος καὶ τῶν ξένων κρασιῶν ἐμποδίζεται ἡ εἰσαγωγή διὰ πελωρίων τελωνιακῶν δασμῶν. Ἀλλ' ἡ Γερμανία μόνη εἰσάγει 1.000.000 ἐτησίως ἑκατόλιτρα ξένων οἴνων, τοὺς ὁποίους καταναλίσκει ὡς οἶνον, ὡς ἐπίσης καὶ 18.000.000 λίτρας διὰ τὴν ἀπόσταξιν καὶ 2.500.000 λίτρας τὰς ὁποίας μεταβάλλει εἰς ξύδι. Ἡ Αὐστρία, ἡ Ἑλβετία καὶ ἡ Αἴγυπτος εἰσάγουν ἐτησίως καὶ οἱ τρεῖς μαζύ, περὶ τὰς 70.000.000 λίτρας ξένων οἴνων. Δὲν δυνάμεθα ὅμως νὰ ὑπολογίσωμεν ἐπ' αὐτῶν τῶν χωρῶν, διότι ἄλλοι μεγάλοι

παραγωγεῖς οἴνου, ὅπως ἡ Ἰσπανία, ἡ Ἰταλία καὶ ἡ Ἑλλάς (δὲν ἀναφέρομεν τὴν Γαλλίαν, ἡ ὁποία κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο εἶχεν ἔλλειμμα εἰς τὴν συγκομιδὴν τῆς) πρὸ πολλοῦ ἔχουν ὀργανώσει τὴν ἀσφαλῆ ἐξαγωγήν τῶν οἴνων των. Ἡ Ἑλλάς π. χ. χώρα ὀρεινὴ, ὑποχρεωμένη νὰ εἰσάγῃ ἐκ τοῦ ἑξωτερικοῦ τὸν σιτόν τῆς, ὑποχρεοῦται μὲ ὁποιοδήποτε μέσον νὰ «πλάσασθῃ» τοὺς οἴνους τῆς. Οὕτω ἐπώλησε κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη τοὺς οἴνους τῆς εἰς Τεργέστην franco, 6 λέβα τὴν λίτραν, ἐνῶ μέσα εἰς τὴν Βουλγαρίαν καὶ τὰ κατώτερα ἀκόμη κρασιά δὲν εἶναι δυνατόν νὰ πωληθοῦν εἰς αὐτὴν τὴν τιμὴν. Παρατηροῦμεν ἐπίσης, ὅτι ἡ ἐξαγωγή τῶν βουλγαρικῶν οἴνων ἐπαυσε σχεδὸν κατὰ τὰ τελευταῖα αὐτὰ ἔτη, ἀφ' οὗ, ἐνῶ τὸ 1927 ἐξήχθησαν ἐκ Βουλγαρίας περὶ τὰ 3.000.000 λίτρα οἴνων καὶ τὸ 1925 περὶ τὰ 5.000.000 λίτρα, τὸ 1929 ἡ ἐξαγωγή μας περιορίσθη εἰς 300.000 περίπου λίτρας καὶ τὸ 1930 μέχρι τοῦ νέου τρύγου δὲν ὑπῆρξε σχεδὸν καθόλου. Βασίζομενοι εἰς τοὺς ἀριθμοὺς αὐτούς, δυνάμεθα νὰ φθάσωμεν εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι οἱ καλλιεργηταὶ μας δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ αὐξάνουν κατ' ἔτος τὴν ὑπὸ τῶν ἀμπέλων κατεχομένην ἐν Βουλγαρίᾳ ἐπιφάνειαν. Ἀλλὰ τὸ συμπέρασμα τοῦτο δὲν θὰ ἦτο ἀληθές.

Πράγματι, ἐνῶ ἡ ἐξαγωγή μας εἰς οἴνους, αἰσθητικῶς ἠλαττώθη, κατὰ τὰ τελευταῖα αὐτὰ ἔτη, τούναντιον ἡ ἐξαγωγή τῶν θανμασιῶν νωπῶν σταφυλῶν μας ἠξήθη καταπληκτικῶς.

Οὕτω ἐνῶ τὸ πρῶτον ἔτος τῆς ἐξαγωγῆς μας, τὸ 1926, ἐξηγάγομεν 155.000 χιλιογρ., τὸ 1927 ὁ ἀριθμὸς οὗτος ἀνήλθεν εἰς 640.000 χιλιογρ., τὸ 1927 εἰς 984.000 χιλιογρ. καὶ τὸ 1929 ἡ ἐξαγωγή τῶν νωπῶν μας σταφυλῶν ὑπερέβη τὰ 2.000.000 χιλιογρ. Διὰ τὸ τρέχον ἔτος 1930 δὲν ἔχομεν ἀκόμη ὀριστικοὺς ἀριθμοὺς, δυνάμεθα ἐν τούτοις νὰ εἰπώμεν ἀπὸ τώρα, ὅτι κατὰ τὸ ἔτος αὐτὸ αἱ σταφυλαὶ μας κατέκτησαν τὰς ἀγορὰς τῆς Γερμανίας. Τὸ γεγονός ὅτι εἰς τὴν Αὐστρίαν (εἰς Βιέννην) ἡ τιμὴ τῆς παλῆσεως των ἐπεσεν ἐφέτος, τοῦτο ὀφείλεται ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν ἀμέλειαν μερικῶν ἐξαγωγέων μας, οἱ ὁποῖοι ἔστειλαν ἐνωρὶς ἄωρα σταφύλια, πράσινα καὶ ὑγρά, συλλεγόμενα κατὰ τὰς βροχὰς καὶ τὰ

ὁποῖα δι' αὐτὸν τὸν λόγον κατεστράφησαν καθ' ὁδόν. Οὕτω, τὸ πρᾶγμα εἶναι πλέον ἀπλῶς ζήτημα καλῆς συσκευῆς, ἐμφανίσεως καὶ ἐμπορικῆς ἐντιμότητος ἐκ μέρους τῶν ἐξαγωγέων τῶν σταφυλῶν μας, διότι ἡ ἀνωτέρα ποιότης τῶν νωπῶν μας σταφυλῶν θὰ τοὺς ἀσφαλίσῃ πάντοτε τιμητικὴν θέσιν τόσον ἐν Γερμανίᾳ καὶ Αὐστρίᾳ ὅσον καὶ ἄλλαχού.

Ἡ λύσις λοιπὸν δὲν ἐγκτεῖται εἰς τὸ νὰ παύσωμεν νὰ φυτεύωμεν κατ' ἔτος νέας ἀμπέλους, ἀλλ' εἰς τὸ νὰ φυτεύωμεν μετὰ προσοχῆς καὶ κατόπιν ἐκλογῆς.

Οὕτω, αἱ σταφυλαὶ μας, τώρα, φθάνουν εἰς τὴν Κεντρικὴν Εὐρώπην, πολὺ ἀργότερα ἀπὸ τὰς προηγουμένης ἰσπανικᾶς καὶ ἰταλικᾶς σταφυλᾶς.

Ὁ χρόνος μας τῆς προμηθείας σταφυλῶν εἶναι πολὺ σύντομος, δι' αὐτὸ πρέπει νὰ φυτεύωμεν εἰς τὴν Βουλγαρίαν εἶδη *πρώιμα* καὶ *δύμιμα* διὰ νὰ ἔχωμεν δύο συγκομηδᾶς, ὅπως κάμνουν αἱ συναγωνισταὶ μας.

Ὑπὸ τὰς συνθήκας αὐτὰς θὰ ἠδυνάμεθα ν' αὐξήσωμεν καταπληκτικᾶ, τοὐλάχιστον νὰ τριπλασιάσωμεν, τὴν ἐξαγωγὴν τῶν νωπῶν μας σταφυλῶν εἰς τὴν Κεντρικὴν Εὐρώπην (Γερμανίαν, Αὐστρίαν, Τσεχοσλοβακίαν, Ἑλβετίαν, Πολωνίαν κλπ.). Ὅσον διὰ τὰς σταφυλᾶς, τὰς προοριζομένης διὰ τὴν κατασκευὴν τοῦ οἴνου, δυνάμεθα ἐπίσης νὰ ἐξακολουθοῦμεν νὰ τὰς φυτεύωμεν. Ἄλλ' ἐκλέγοντες προσεκτικώτερα, τὰ καλλίτερα εἶδη ἐξ αὐτῶν καὶ τὰ κατάλληλα ἐδάφη.

Ὑπὸ τοιοῦτους ὄρους δυνάμεθα ἀνεπιφυλάκτως νὰ συμβουλευσωμεν εἰς τοὺς καλλιεργητὰς μας νὰ ἐξακολουθήσουν νὰ ἐπιδίδωνται εἰς τὴν καλλιέργειαν τῆς ἀμπέλου, καλλιτερεύοντας διαρκῶς τὰ μέσα τῆς καλλιέργειας, συμφώνως πρὸς τὰς ἀπαιτήσεις τῆς νεωτέρας ἐπιστήμης.

Σόφια, Νοέμβριος

ΣΟΦΙΑΝΟΣ

ΚΩΣΤΑΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ

ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΣ ΟΔΟΝΤΟΓΙΑΤΡΟΣ

ΔΙΠΛΩΜΑΤΟΥΧΟΣ

ΕΘΝΙΚΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ

Δέχεται 9-1 π. μ. 3-8 μ. μ.

ΓΛΑΣΤΩΝΟΣ 57

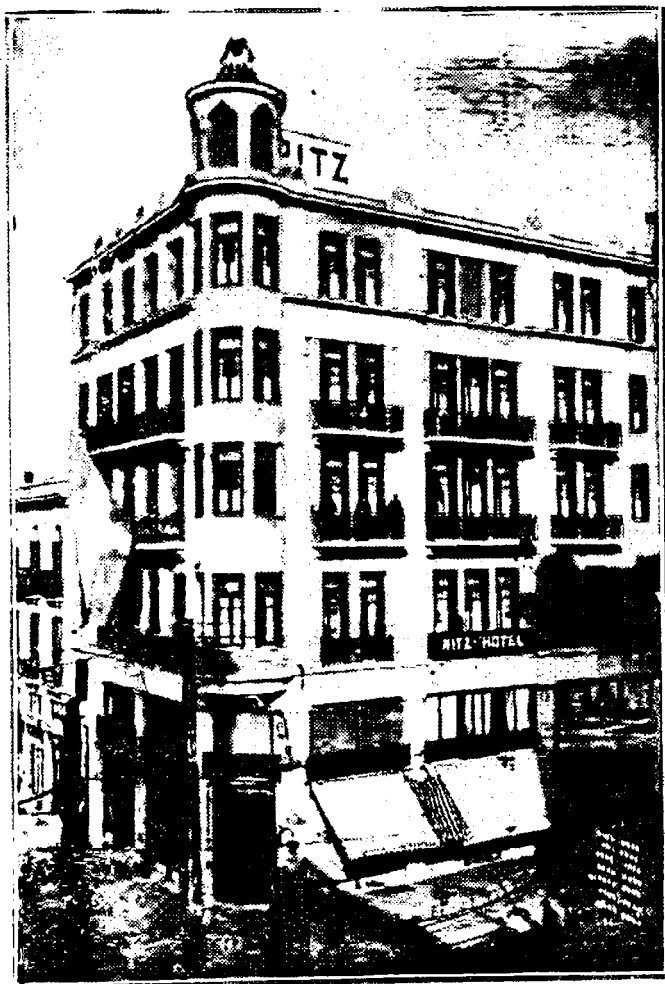
ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟΝ ΡΙΤΖ

ΕΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Πλατεῖα Ἐλευθερίας — Παρὰ τὴν Προκυμαίαν

Διευθυνταὶ. **ΑΔΕΛΦΟΙ Δ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ**

Τελεφ. 13.05

Καινούργης πολυτελῆς ἐπίπλωσις

Δωμάτια εὐάερα, εὐήλια, μετὰ λουτροῦ

Θερμὸν καὶ ψυχρὸν ὕδωρ εἰς κάθε δωμάτιον

Κεντρικὴ θέρμανσις

Ἄσανσὲρ

Θέσις κεντρικὴ

Ἑπηρεσία πρόθυμος

Αὐτὰ εἶναι τὰ προσόντα τοῦ μοναδικοῦ αὐτοῦ ξενοδοχείου τῆς Θεσσαλονίκης.

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

Τὰ Δημοτικά τῆς Θεσσαλονίκης

Εἴμεθα εἰς τὰ πρόθυρα τῶν δημοτικῶν ἐκλογῶν Θεσσαλονίκης.

Οἱ δημόται τῆς ἐπανελημμένα ἔλαβαν γνῶσιν τί κοστίζει εἰς μίαν πόλιν ἡ ἀνικανότης, ἡ ἀδιαφορία καὶ ἡ διασπάσεις τοῦ χρέματος ἀπὸ τὴν Δημοτικὴ Ἀρχή.

Ἄν κρίνομεν ὅμως ἀπὸ τὴν τελευταία ἀποτυχία τῆς συννεοήσεως διὰ τὴν ἀνάδειξιν κοινού ὑποψηφίου Δημοτικοῦ ἀρχόντος ἱκανοῦ, χρηστοῦ, τοῦ ἀρίστου, μὲ πικρίαν διαπιστώνωμεν, ὅτι δὲν ἐσωφρόνισαν τοὺς Θεσσαλονικεῖς τὰ τελευταία παθήματα. Εἰς τὴν προσωπικὴ κομματικὴ διαμαχίαν, εἰς τὴν ἰδιαιτέλειαν ἐθυσίασθη καὶ πάλιν ἓνα αγαθό, τοῦ ὁποίου θὰ ἦταν σωτηρία καὶ εὐεργετικὴ ἡ ἐπίδρασις καὶ ἀποτελεσματικότης. Ἐχεῖ τόσες! ἀνάγκης ἡ δευτέρα αὐτῆ πρωτεύουσα τοῦ ἴπου. Ποίος φταίει ὅμως ἂν δὲν εἶνε κυρία τοῦ οἴκου τῆς διὰ τὴν ἐπίλυσιν τῶν οὐσιωδῶσεων προβλημάτων τῆς, τοῦ φωτισμοῦ, τῆς ὑδρεύσεως, τῆς συγκοινωνίας ποῦ διεφύργαν ὅπ' τὴν δικαιοδοσίαν τῆς; Ἄν καὶ λίγο ἀργὰ δὲν κρίνομε ἀσκοπον νὰ συστήσωμε, ὁ ἴδιος, ὁ λαός, χειραφετημένος ἀπὸ τοὺς πολιτικούς του Μέντορας κατὰ τὸ δυνατόν, νὰ ἐξαρθῇ εἰς τὸ ἕπος τῶν περιστάσεων καὶ νὰ δώσῃ τὴν ψῆφόν του εἰς τὸν ἄνθρωπο ἐκεῖνον, τὸν τίμιον, τὸν ἐνεργητικόν, ποῦ θὰ νοικοκυρέψῃ τὴν πόλιν. Ἔτσι μόνον θὰ καταστῇ δυνατόν νὰ γίνῃ ἡ Θεσσαλονικὴ μιά συγχρονισμένη πόλις καὶ ν' ἀποκτησῇ ὅλα τὰ μέσα ποῦ θὰ κάνουν ἀνετώτερα τὴ ζωὴν προ πάντων τοῦ ἐργαζομένου λαοῦ εἰς τὸν ὅποιον καὶ περισσότερο ἐπιπίπτουν αἱ συνέπειαι τῆς ἐγκληματικῆς παραμελήσεως τῆς.

Ἡ Ἐκατονταετηρίς εἰς τὴν Μακεδονίαν

Εἶχαν λοιπὸν καὶ εἰς τὰς σπουδαιότερας πόλεις τῆς Μακεδονίας αἱ ἐορταὶ τῆς Ἐθνικῆς Ἐκατονταετηρίδος. Καὶ εἰς μὲν τὴν Θεσσαλονικὴν τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ καὶ τῶν ἐντοπιῶν ἀρχῶν ὡς καὶ ἡ παρουσία δύο ὑπουργῶν, ἐκ τῶν ὁποίων ὁ εἰς Θεσσαλονικεῖς, ἐκάλυψαν τὴν γενικώτερον ἀποσεία τῆς Κυβερνήσεως. Ἄλλ' εἰς τὰς ἄλλας πόλεις οἱ Μακεδόνες ἐώρτασαν ἐνθουσιωδῶς μὲν, ἀλλ' ὑπὸ ἐπίσημον ἐχεμύθειαν. Ἐκείνο δὲ ποῦ κυρίως πρέπει νὰ τονίσωμεν εἶνε ὅτι μὲ τὸν ἴδιον τρόπον ἐωρτάσθη ἡ Ἐκατονταετηρίς καὶ εἰς τὴν Νιάουσαν, ἡ ὁποία διὰ τὴν βορείαν Ἑλλάδα εἶνε ἄλλο Μεσσολόγγι. Οἱ Νιαουστηνοὶ ἔχουν μεγάλη εὐθύνη, ἂν δὲν ἐκάλεσαν τὴν Κυβέρνησιν καὶ τὸν κ. Πρόεδρον αὐτῆς νὰ παρευρεθοῦν κατὰ τὸν ἐορτασμὸν. Εἶχαν δικαίωμα καὶ καθήκον νὰ κάμουν αὐτὸ καὶ θὰ εἶχαν νὰ ὠφεληθοῦν πολλὰ ἀπὸ τὴν παρουσίαν πρὸ πάντων τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ ὁ ὁποῖος θὰ εἶχεν ἄνετον εὐκαιρίαν νὰ μελετήσῃ τὰ ἐπιτόπια ζητήματα, ποῦ εἶνε συγχρόνως μεγάλα ζητήματα καὶ τοῦ κράτους. Ἀφοῦ τόσες φορὲς ἐματαιώθη ἡ ἀναγγελθεῖσα ἐπίσκεψις τῆς δυτικῆς καὶ βορείου Μακεδονίας ὑπὸ τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως, ὁ ὁποῖος δεικνύει ἰδιαιτέραν στοργὴν πρὸς αὐτὰς τὰς ἐορτάς—ἀπροόπτως μετέβη καὶ εἰς Τρίπολιν καὶ εἰς Κρήτην—οἱ Μακεδόνες ἔχασαν σπανίαν εὐκαιρίαν νὰ προκαλέσουν ἐπὶ τῆς Μακεδονίας τὴν προσοχὴν καὶ τῆς Κυβερνήσεως καὶ τοῦ ἔθνους.

Αἱ ἀλβανικαὶ ἐκδηλώσεις

Μὲ εἰλικρινῆ χαρὰν ἐδιαβάσαμεν τὰς δηλώσεις τοῦ κ. Νάτση ἀνωτάτου κρατικοῦ λειτουργοῦ τῆς γείτονος Ἀλβανίας, ὁ ὁποῖος εἰς ἐπαρχιακῆ ἐφημερίδα τονίζων τὴν κοινότητα τῶν συμφερόντων καὶ τὴν συγγενῆ καταγωγὴν τῶν δύο λαῶν ὁμιλεῖ μὲ ἐνθουσιασμὸν διὰ μίαν μεγαλυτέραν προσέγγισιν, μέλλουσαν σπουδαίως νὰ ἐξυψηρεθῆσῃ τὰ δύο ὅμορα ἔθνη.

Τὸ ἐνδιαφέρον ἐξ ἄλλου τοῦ Βασιλέως Ζώγου, ὁ ὁποῖος ἐδέχθη ἀμέσως εἰς Ἀκρόαριν τὴν ἀλβανικὴν ἀντιπροσωπείαν τῆς Βαλκανικῆς Διάσκεψως, ὑπόδηλοι καὶ τὴν σπουδαίω-

τητα, τὴν ἀποδοδομένην παρὰ τῶν ὑπευθύνων ἀλβανικῶν κύκλων διὰ τὴν συνεννόησιν μὲ ὅλους τοὺς Βαλκανικοὺς λαοὺς ἰδία δὲ μὲ τὴν χώραν μας.

Τέλος ἡ πληροφορία ὅτι ἀπονέμεται χάρις εἰς τοὺς καταδικασθέντας διὰ προπαγανδιστικὰς δῆθεν ἐνεργείας, προφανῶς ἐκ παρεξηγήσεως, Ἑλλήνας διδασκάλους τῆς βορείου Ἡπείρου εἶνε ἐνδεικτικὴ τῆς μεταστροφῆς τῶν διαθέσεων τῶν γειτόνων μας, οἱ ὅποιοι κατενόησαν ἐπὶ τέλος τὴν εἰλικρινείαν τῶν ἐλληνικῶν πολιτικῶν κύκλων καὶ τὴν πραγματικὴν, ἀνυπόκριτον ἐπιθυμίαν ὅλων μας διὰ μίαν φιλικὴν συνεννόησιν καὶ στενὴν συνεργασίαν ἐπὶ τοῦ πολιτικοῦ καὶ οἰκονομικοῦ ἀκόμη πεδίου, δεδομένου μάλιστα, ὅτι διὰ τὸ τελευταῖον συντρέχει καὶ κοινὸν συμφέρον.

Ἡμεῖς, ἀπὸ τῆς ἀρχῆς κηρυχθέντες ὑπὲρ τῆς προσεγγίσεως καὶ ἐργαζόμενοι διὰ τὸ εἰςβοήθημα τῆς ὠραίας αὐτῆς ιδέας, εἴμεθα εὐτυχεῖς διαπιστώνοντες τὴν πρόοδον τῶν νέων ιδεῶν, τῆς φιλικῆς συμβιώσεως καὶ συνεργασίας τῶν ὁμόρων καὶ γενικῶς τῶν Βαλκανικῶν λαῶν.

Τὰ ἀνατρεπτικὰ κινήματα

Οἱ διάφοροι στρατιωτικοὶ παράγοντες καὶ οἱ πολιτικοὶ σύμβουλοι τῶν πρέπει ἐπὶ τέλος νὰ ἐννοήσουν, ὅτι δὲν εἶνε δυνατόν πλέον νὰ ἐμπαίζων τον ἐλληνικὸν λαὸν μὲ τὰ ἀνόητα δονκιωτικὰ κινήματα. Μὰς ἀρκοῦν αἱ τόσες συμφορὲς καὶ δυστυχίαι ποῦ τὰ διάφορα πολεμικὰ γεγονότα τῆς τελευταίας ἐποχῆς ἐπεσώρευσαν εἰς τὰ κεφάλια μας. Διατί λοιπὸν δὲν μὰς ἀφίρουν νὰ ἰσχυράσωμεν;

Νομίζομεν ὅμως ὅτι καὶ ἡ κυβέρνησις δὲν πρέπει νὰ εἶνε ἀνεκτικὴ οὔτε νὰ ἀφίση τοὺς ταραχίας χωρὶς τὴν πρόευσαν καὶ ἀστηράν τιμωρίαν πρὸς παραδειγματισμόν.

Ἡ Ἐχολὴ τῶν Πολιτικῶν Ἐπιστημῶν

Μὲ ἐνθουσιασμὸν χαιρετίζομεν τὴν ἑναρξιν τῶν ἐργασιῶν τῆς Σχολῆς τῶν Πολιτικῶν Ἐπιστημῶν, ἐνὸς δημοτυγικοῦ ἔργου τοῦ παλαιμάχου κ. Φραγκοῦδη, γνωστοῦ διὰ τοὺς ἰδεολογικοὺς ἀγῶνάς του.

Ἀπὸ ὅσα ἐλέχθησαν κατὰ τὰ πανηγυρικὰ ἐγκαίνια ἀπὸ τὸν κ. Φραγκοῦδην, Πρόεδρον τῆς Ἐταιρείας «Ἀναγέννησις» συνάγεται, ὅτι κύριος σκοπὸς τῆς Σχολῆς εἶνε ἡ δημιουργία ἠθικῶν καὶ μορφωμένων στελεχῶν τῆς ἰθυσούσης τάξεως.

Σημειωτέον, ὅτι θὰ διδάξουν πολλοὶ καθηγηταὶ τοῦ Πανεπιστημίου, τῆς Ἀνωτάτης Σχολῆς Ἐμπορικῶν καὶ Οἰκονομικῶν σπουδῶν, τοῦ Πολυτεχνείου, καὶ ἱκανοὶ νέοι ἐσχάτως ἐπιστρέψαντες ἀπὸ τὸ ἐξωτερικὸν μετὰ λαμπρὰς σπουδῶν, νέοι παρέχοντες ὅλα τὰ ἐχέγγυα μίας ἐπιτυχούς δρασεως.

Παρακολουθοῦμε μὲ ἰδιαιτέραν συμπάθειαν τὴν ὠραίαν αὐτὴν προσπάθειαν καὶ εὐχόμεθα εἰς τοὺς μοχθοῦντας δι' αὐτὴν πλήρη ἐπιτυχίαν.

Τὰ νέα μουσεῖα

Μεγάλῃ εὐγνωμοσύνη καὶ ἐξαιρετικῆ τιμῆ ὀφείλεται εἰς τὸν Ὑπουργὸν τῆς Παιδείας κ. Γ. Παπανδρέου διὰ τὴν ὠραίαν του ιδέαν νὰ συστήσῃ εἰς πολλὰ ἐνδιαφέροντα ἐπαρχιακὰ κέντρα μουσεῖα. Ἀκόμη δὲ περισσότερο ἀξιόπαινος εἶνε ὁ ἰδιελόγος αὐτὸς ὑπουργὸς διότι δὲν θέλει τὰ ὑπὸ ἴδρυσιν ἐπαρχιακὰ μουσεῖα ἀποθήκας διὰ τὴν στέγασιν σκοπιζομένων ἀρχαιοτήτων ἄλλὰ κέντρα πνευματικά, ποῦ θὰ συγκεντρώνουν ὅλην τὴν σχετικὴν κίνησιν τοῦ τόπου καὶ καθὲ καλὴν προσπάθειαν εἰς τὸ σημεῖον αὐτό.

Εἰς τὸ ὠραῖον αὐτὸ κήρυγμα τοῦ κ. Παπανδρέου αἱ ἐπαρχίαι δὲν ἔμειναν ἀσυγκίνητες. Ἐκινήθησαν καὶ πρωτοστατούντων τῶν δημοτικῶν ἀρχόντων ἐνήφρισαν κοινῶν ἀρχετὰ σοβαρά, τὰ ὁποία θὰ ἀποτελέσουν τὸν οἰκονομικὸν πυρῆνα τῆς κινήσεως διὰ τὴν ἴδρυσιν τῶν νέων μουσειῶν μας ποῦ θὰ συγκεντρώσουν, ὅτι ἐνδιαφέρον ἔχει κάθε τόπος ἀπὸ τὸ παρελθὸν καὶ τὸ παρόν.

Ο ΝΟΤΙΟΣΛΑΥΪΚΟΣ ΟΡΙΖΩΝ

ΤΑ ΡΕΟΝΤΑ ΥΔΑΤΑ ΤΗΣ ΓΙΟΥΓΚΟΣΛΑΥΪΑΣ

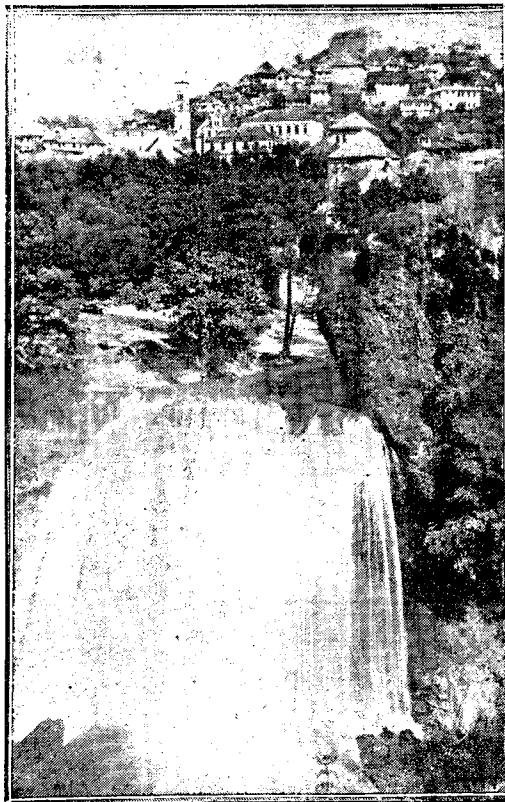
Τού ἐν Βελιγραδίῳ συνεργάτου μας. κ. Κ. ΚΡΟΤΣΗ

Τὰ εὐφορώτερα γεωργικὰ διαμερίσματα καὶ πλού-
σαι δασώδεις ἐκτάσεις τῆς Γιουγκοσλαυίας διασχίζον-
ται ὑπὸ τῶν μεγαλυτέρων ποταμῶν τῆς νοτιοανατολι-
κῆς Εὐρώπης, οἱ ὅποιοι μετὰ τῶν καταρακτῶν, τῶν
λιμνῶν καὶ τῶν διωρύγων, ἀποτελοῦν πελωρίαν ἀλλὰ
πλημμελῶς μόνον μέχρι τοῦδε ἐκμεταλλευθεῖσαν, πλου-
τοφόρον πηγὴν. Ἐκβάλλουσαι εἰς τρεῖς θαλάσσας, δι' ὧν
διέρχεται τὸ μέγα ὑπερπόντιον ἐμπόριον καὶ ἡ διεθνῆς
συγκοινωνία, αἱ ὑδάτιναι αὗται ἀρτηρίαι εἶναι πρωτίστως
ἐν σημαντικώτατον ὄσον καὶ εὐθυνώτατον μετακομι-
στικὸν στοιχεῖον διὰ τὸ διεθνὲς
καὶ τὸ ἐθνικὸν ἐμπόριον, τὴν
ἐγχώριον βιομηχανίαν, τὰ γεωρ-
γικὰ, ὀρυκτὰ κ. ἄ. προϊόντα
τῆς Γιουγκοσλαυίας. Ἀξιοση-
μείωτος εἶναι ἐπίσης ἡ ἰχθυα-
λειεία, ἣτις διεξάγεται εἰς ὄλους
σχεδὸν τοὺς ποταμοὺς καὶ εἰς
τὰς μεγάλας λίμνας τῆς Νοτίου
Σερβίας, τῆς Ἀχρίδος, Πρέ-
σπας, Δοϊράνης καὶ τῆς λίμνης
τοῦ Σκουτάρεως. Ἐπὶ τοῦ παρόν-
τος, τοῦλάχιστον, ἡ σημασία
τῶν ρεόντων ὑδάτων τῆς Γιουγ-
κοσλαυίας ἔγκειται ὀλιγότερον
εἰς τὴν χρησιμοποίησιν των διὰ
ὑδροηλεκτρικοὺς σκοποὺς, μο-
λονότι ἡ ἐκμετάλλευσις τοῦ
«λευκοῦ ἀνθρακός», προσφερο-
μένου ὑπὸ τῆς φύσεως ἐν με-
γάλῃ ἀφθονίᾳ, θὰ ἠδύνατο νὰ
ἐξασφαλίσῃ εἰς τὴν χώραν ἀνυ-
πολόγιστα ὠφέλη καὶ μείζονα
εὐημερίαν εἰς τοὺς κατοίκους
τῆς.

Τὸ σύστημα τοῦ «Κυανοῦ
Δουνάβεως», τὸ καὶ σημαντικώ-
τερον, καὶ οἱ ἐκβάλλοντες εἰς
τὴν Ἀδριατικὴν καὶ εἰς τὸν
Αἰγαῖον ποταμοὶ ἀποτελοῦν—
ἐντὸς τῶν συνόρων πάντοτε τῆς
Γιουγκοσλαυίας—ὑδατίνοὺς ἀρ-
τηρίας συνολικοῦ μήκους 20.860
χιλμ. (εἰς τὸν ἀριθμὸν τοῦτον
δὲν περιλαμβάνονται ρυάκια καὶ ποταμοὶ μήκους
ἐλάσσονος τῶν 10 χιλμ.) καὶ ὑδατίνην ἐπιφάνειαν
312, 9 τ. χιλμ. Ἡ φύσις τῶν ρεόντων ὑδάτων ὡς καὶ
αἱ ἑδαφικαὶ ἀνωμαλίαι καὶ πλεῖστα ἄλλα αἷτια, ἔχουν
ὡς συνέπειαν νὰ περιορίσουν τὸ μήκος τοῦ ὑδατίνου
δικτύου, τοῦ χρησιμοποιουμένου διὰ μίαν οὐδαμῶς
πῶς συγκοινωνίαν εἰς τὸ ἐν τέταρτον τοῦ συνολικοῦ του
μήκους. Ἐκ τούτου πάλιν μόνον 2.120 χιλμ. χρησιμο-
ποιοῦνται ὑπὸ τῆς μεγάλης ποταμοπολίτας, ἐνῶ 2.460
χιλμ. ἐξυπηρετοῦν κυρίως τὴν πλωτὴν ξυλείαν καὶ τὴν
διὰ σχεδίων συγκοινωνίαν. Καὶ ὑπὸ τοιοῦτους ἀκόμη
περιορισμοὺς ἀποβαίνουν οἱ ποταμοὶ τῆς Γιουγκοσλαυίας

—ὡς θὰ ἐκθέσωμεν κατωτέρω—κολοσσιαίαν πηγὴν
πλούτου καὶ ζωτικώτατον στοιχεῖον διὰ τοὺς παραγω-
γικοὺς κλάδους τῆς χώρας. Δὲν θ' ἀναφέρωμεν ἐδῶ
τὴν γραφικότητα καὶ τὸ φυσικὸν μεγαλεῖόν των ἢ τὴν
ἀξίαν των διὰ τὸν τουρισμὸν.

Προσθέτομεν μερικοὺς ἀριθμοὺς σχετικῶς μὲ τὸ
πλωτὸν δίκτυον. Αἱ σπουδαιότεραι πλωταὶ συγκοινων-
νικαὶ ἀρτηρίαι εἶναι ὁ Δούναβις (680 χιλμ.), ὁ Τίσακ
(199 χιλμ.), καὶ ὁ Δραῦος ἀπὸ τὸ Τερεζίνο Πόλιε μέ-
χρι τῶν ἐκβολῶν του (151 χιλμ.). Οἱ τρεῖς οὗτοι ποτα-
μοὶ ὑπάγονται εἰς τὸ διεθνὲς
συγκοινωνιακὸν δίκτυον, τὸ ὁ-
ποῖον—ὡς γνωστὸν—ἐπιτηρεῖ ἡ
ὑπὸ τῆς Συνθήκης τῶν Βερσαλ-
λιῶν συσταθεῖσα Διεθνῆς Ἐπι-
τροπὴ τοῦ Δουνάβεως. Ἔπονται
οἱ ἐθνικοὶ γιουγκοσλαυικοὶ ποτα-
μοὶ: ὁ Σάβος (μετὰ τινων τῶν
πλωτῶν παραποτάμων του), ἀπὸ
τὸ Σίσακ (742 χιλμ.), Νερέτβα
ἐκβάλλον εἰς τὴν Ἀδριατικὴν
(21 χιλμ.), ὁ Τάμις καὶ ὁ Μο-
ρβάς (16 χιλμ. ἕκαστος).

Ὁ μεγαλύτερος καταράκτης τῆς Γιουγκοσλαυίας
Γιάιτσε (Βοσνία), παρὰ τὸν ὁποῖον ἰδρῦεται με-
γάλη ὑδροηλεκτρικὴ ἐγκατάστασις.

Τὸ δίκτυον τῶν πλωτῶν πο-
ταμῶν συμπληροῦται διὰ μεγά-
λων διωρύγων. Οὕτω συνδέεται
ὁ Δούναβις μὲ τὸν Τίσακ διὰ τῆς
διώρυγος τοῦ Βασιλέως Πέτρου
καὶ τῆς διώρυγος τοῦ Διαδόχου
Ἀλεξάνδρου (202 χιλμ.), αἱ
ὅποιαι διασχίζουσι διαγωνίως
τὴν Βοηβοδίαν, τὸν σιτοβολῶνα
τῆς Γιουγκοσλαυίας. Αἱ δύο αὗ-
ται διώρυγες εὐρίσκονται σχε-
δὸν ἐξ ὀλοκλήρου εἰς χεῖρας
ἄγγλων κεφαλαίουχων, μετόχων
τῆς πρώην «Francis Canal
Company», ἣτις εἶχε πρὸ τοῦ
πολέμου τὴν ἔδραν τῆς ἐν Βου-
δαπέστη.

Δύο ἄλλαι διώρυγες φθάνου
μέχρις ἐντὸς τοῦ ρουμανικοῦ
ἐδάφους. Εἶναι δὲ αὗται, ἡ
διώρυξ Μπέγα (76 χιλμ.), ἣτις
ἀρχεται ἀπὸ τὸν Μπέγεϊ, παραπόταμον τοῦ Τίσα
καὶ καταλήγει εἰς τὸ Τέμεσβαρ τῆς Ρουμανίας,
καὶ ἡ τοῦ Τέμες, ἣτις ἀπὸ τὸ Μπότος βαίνει μὲ μίαν
νοτιωτέραν διακλάδωσιν μέχρι καὶ πέραν τῆς σερβο-
ρουμανικῆς μεθορίου.

Σχεδία καὶ πλωτὴ ξυλεία κινουῦνται ἐπὶ τοῦ ἄνω
ροῦ τῶν ποταμῶν καὶ κυρίως ἐπὶ τοῦ Σάβου (μέχρι
Σίσακ), τοῦ Δραῦου (μέχρι Τερεζίνο Πόλιε), τοῦ Βίρ-
μπας (ἐκ Μπάνια Λούκα) ὡς καὶ ἐπὶ τῶν ἐξῆς ποτα-
μῶν: Μούρ, Σάνου, Δρίνας (καὶ τῶν παραποτάμων του
Τάρα καὶ Πίβα), Ἰμπαρ, Τάμις καὶ Βόσνας (ἐκ Ζέχε).

Ἡ κίνησις ἐπὶ τῶν μεγάλων λιμνῶν εἶναι μὲν ζωηρά,

ἀλλὰ ὑπολείπεται συχνά, ἀπὸ ἀπόψεως μέσων μεταφο-
ράς, τῶν προαναφερθέντων ποταμῶν καὶ ἔχουν μᾶλλον
στενῶς τοπικὴν σημασίαν.

Πρὸς ἐξασφάλισιν κανονικῆς συγκοινωνίας ἐπὶ τοῦ
μεγάλου ὑδατίνου δικτύου, τὸ ὁποῖον περιεγράψαμεν
ἐν μεγάλας γραμμαῖς, ἀπαιτοῦνται συνεχῆ, δαπανηρὰ
ἔργα. Ἡ διαρρύθμισις καὶ ἐκθάθυνσις τῶν ρηγῶν ση-
μεῖον τῆς κοίτης τῶν ποταμῶν, ποικίλα λιμενικὰ ἔργα
καὶ ἀλληλένδετοι ὀπτικαὶ σηματοδοτικαὶ ἐγκαταστάσεις
καὶ φάροι τοῦλάχιστον ἐπὶ τῶν μεγαλύτερων ποταμῶν
πρὸς διευκόλυνσιν τοῦ νυκτερινοῦ πλοῦ, ρουφράκται
καὶ πλείστα ὅσα ἄλλα ἀπορροφῶν συνεχῶς σοβαρὰ
ποσά. Προσιίθεται ὁ κίνδυνος ἐκ τῶν πλημμυρῶν. Οἱ
προπολεμικῶς κτισθέντες ὑδατοφράκται δὲν ἐπαρκοῦν—
ὡς ἀπέδειξαν αἱ καταστρεπτικαὶ πλημμύραι τοῦ 1924
καὶ 1926— πρὸς ἐξουδετέρωσιν ἰσχυροτέρας πίεσεως
τῶν ὑδάτων.

Ἡ Νοτιοσλαυία παρέλαβεν ἀπὸ τὴν δυαδικὴν Μο-
ναρχίαν ὑδατοφράκτας μήκους 458 χιλμ., ἣ συντήρη-
σις τῶν ὁποίων ἀπαιτεῖ 50 ἑκατομμύρια δηναρίων
ἐτησίως. Βεβαίως δὲν ἔγτο δυνατὴ ἡ ἐξέυρεσις τοιού-
των ποσῶν καὶ τὰ ἔργα περιορίσθησαν εἰς τὰ ἀπο-
λύτως ἀναγκαῖα. Διὰ τὴν βελτίωσιν τῶν διαφόρων ἐγ-
καταστάσεων καὶ ὑδατοφρακτῶν ἐδαπάνησεν ἡ Γιουγ-
κοσλαυία μέχρι τοῦδε 152 ἑκατ. δηναρίων, ἐνεκρίθη
δὲ δάνειον 60 ἑκατ. δην. διὰ τὴν ἀποπεράτωσιν ἐπει-
γόντων τινῶν ἔργων. Κατ' αὐτὰς ἐξετέλεσαν ἐνταῦθα,
χρηρηγία τῆς Κυβερνήσεως, λίαν ἐνδιαφέροντα πειρά-
ματα ὁ ὑδροτεχνικὸς μηχανικὸς Α. Μπέρμπερ ἐπὶ
ὑδατοφρακτῶν τῆς ἰδίας του ἐφευρέσεως, τὰ ὅποια
ἀσυγκρίτως εὐθυστότερα τῶν μέχρι τοῦδε κατασκευαζο-
μένων, ἔχουν, ὡς λέγει ὁ ἴδιος, πολὺ μεγαλύτεραν ἀν-
τοχήν εἰς τὴν ὀρμὴν τῶν ὑδάτων, εἶναι τέλος οἰκονο-
μικώτατα.

Περισσότερας λεπτομερείας περὶ τῆς κινήσεως ἐπὶ τῶν
γιουγκοσλαυικῶν ποταμῶν παρέχει ὁ ἐπόμενος πίναξ,
κατ' ἐπίσημον στατιστικὴν.

Ἐμπορεύματα εἰς τόννους

ΕΤΟΣ	Εἰσαγωγή	Ἐξαγωγή	ΕΣΤΕΡ. ΕΜΠΟΡ.	Διαμετακομιστικὸν ἐμπόριον		ΣΥΝΟΛΟΝ
				Ἐν ἀνά- πλω	Ἐν κατά- πλω	
1923	311.324	119.481	1.108.462	211.108	128.362	1.959.737
1924	232.136	331.360	1.011.426	395.794	155.150	2.175.866
1925	367.551	886.960	1.052.643	266.594	193.569	2.767.311
1926	397.994	861.515	1.159.509	455.602	232.006	3.106.626
1927	425.719	350.914	1.264.294	865.177	255.816	3.161.920
1928	479.281	327.365	1.361.733	763.570	312.716	3.244.665
1929	482.115	328.212	1.385.234	783.642	386.305	3.365.508

Κατόπιν τῶν ὄσων ἐξεθέσαμεν εἶναι περιττὸν νὰ το-
νίσωμεν ἰδιαιτέρως ὅτι ἡ γιουγκοσλαυικὴ ποταμοπλοία
εἶνε ἀνεπτυγμένη εἰς ὑψηλὸν βαθμὸν. Ἡ Σερβία εἶχε τὸ
εὐτύχημα νὰ εὐρεθῇ τὴν ἐπομένην τοῦ Μεγάλου πολέ-
μου κάτοχος ὀλοκλήρου σχεδὸν τοῦ αὐστρο-ουγγρικοῦ
πλωτοῦ ὕλικου. Ἀπὸ 12 τὸ πολὺ ποταμόπλοια καὶ 50
περίπου φόρηγίδας, ὅσας εἶχε ἡ προπολεμικὴ Σερβία,

δύνανται σήμερον νὰ ἐπιδείξῃ στόλον ἐκ 53 ἐπιβατικῶν
πλοίων, 182 ρυμουλικῶν καὶ 676 μεταλλικῶν φορηγί-
δων, ἐξ ὧν αἱ 13 ἀτμοκίνητοι! Μικρότεροι ξύλινοι
μονάδες δὲν ἐλήφθησαν ὑπ' ὄψιν. Ἡ κίνησις ἐπὶ τῶν πο-
ταμῶν ὑπερβαίνει τὴν κίνησιν τῶν γιουγκοσλαυικῶν λιμέ-
νων τῆς Ἀδριατικῆς. Οὕτω, ἐνῶ—ὡς ἐξεθέσαμεν εἰς
προηγούμενον ἄρθρον μας—ἡ κίνησις τῶν λιμένων τῆς
Ἀδριατικῆς ἐσημείωσεν κατὰ τὸ 1929 εἰσαγωγὴν καὶ
ἐξαγωγὴν 2.990.702 τόννων ἐμπορευμάτων, ἡ κίνησις ἐπὶ
τῶν γιουγκοσλαυικῶν ποταμῶν ἀνήλθε κατὰ τὸ ἴδιον χρο-
νικὸν διάστημα εἰς 3.365.508 τόννων ἐμπορευμάτων.

Ἡ διὰ τῶν ποταμῶν ἐξαγωγὴ τῆς Γιουγκοσλαυίας
ἀπετέλεσε τῷ 1925 καὶ 1926 τὰ 20% τῆς ὀλικῆς γιουγ-
κοσλαυικῆς ἐξαγωγῆς περιορίσθη ὅμως ἐκτοτε, συνεπεῖα
τῆς γεωργικῆς κρίσεως εἰς τὰ 7—8%. Τὸ 1925—26
ἡ ἐξαγωγὴ τοῦ σίτου καὶ λοιπῶν δημητριακῶν καρπῶν
ἀνήλθεν εἰς 600 χιλ. τόννων περίπου ἐνῶ περιορίσθη
κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος εἰς 168.794 τόννων. Παρὰ τὸν
περιορισμὸν τοῦτον παρατηρεῖται μία συνεχῆς αὐξήσις
τῆς κινήσεως ἐπὶ τῶν ποταμῶν, ὀφειλομένη εἰς τὴν
σημαντικὴν αὐξήσιν τοῦ διαμετακομιστικοῦ ἐμπορίου,
τὸ ὅποιον ἀπὸ 340.470 τόννων (1923) ἀνήλθε εἰς
1,169,947 τόν. (1929).

Ἡ ἐξαγωγὴ τῆς ξυλείας ἀνέρχεται κατὰ μέσον
ὄρον εἰς 70 χιλ. τόν. ἐτησίως. Τὸ κυριώτερον εἶδος
εἰσαγωγῆς εἶναι γαιάνθρακες (243.887 τόννων. καὶ πε-
τέλαιον (62.710 τόννων).

Ἡ κίνησις τῶν ἐμπορευμάτων ἐπὶ τῶν κυριωτέρων
ποταμῶν καὶ διωρύγων εἶναι ἡ ἀκόλουθος:

	1923	1929
Ἐπὶ τοῦ Δουνάβεως	1.082.780 τ.	1.853.244 τ.
» » Σάβου	312.478 »	428.851 »
» » Τίσα	272.089 »	345.368 »
» » Δραύου	113.320 »	167.964 »
Διὰ τῆς διώρυγος Βασ. Πέτρου	58.640 »	118.352 »
» » » Διαδόχου Ἀλεξ.	3.933 »	5.467 »

Ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν κίνησιν τῶν ἐμπορευμάτων,
ἡ κίνησις τῶν ταξειδιωτῶν περιορίσθη τελευταίως ἀπὸ
3.789.353 (1926) εἰς 3.424.519 (1928), προφανῶς
λόγω τῆς γενικῆς οἰκονομικῆς κρίσεως καὶ τῆς συνε-
πείας ταύτης ἐπελθούσης μερικῆς ἀπραξίας.

Μὲ τὸν πίνακα δίδομεν εἰκόνα τῆς κινήσεως τῆς εἰσα-
γωγῆς, ἐξαγωγῆς καὶ γενικῶς τοῦ ἐμπορίου.

Σημαία	Εἰσαγωγή	Ἐξαγωγή	Διαμετα- κομ. ἐμπ.
Γιουγκοσλαυία	262.920 τ.	160.918 τ.	69.080 τ.
Ουγγαρία	13.219 »	24.825 »	159.464 »
Τσεχοσλοβακία	26.768 »	34.701 »	88.445 »
Αυστρία	44.148 »	51.631 »	272.538 »
Γερμανία	52.404 »	40.631 »	178.849 »
Ρουμανία	40.120 »	600 »	132.287 »
Ἑλλὰς	500 »	810 »	3.515 »
Ἀγγλία	1.026 »	—	8.701 »

Συμπληρωματικῶς θ' ἀναφέρωμεν τὴν συμμετοχὴν
τῶν γιουγκοσλαυικῶν καὶ κυριωτέρων ξένων ἀτμοπλοικῶν
ἐταιρειῶν εἰς τὴν εἰσαγωγὴν, ἐξαγωγὴν καὶ τὸ διαμε-
τακομιστικὸν ἐμπόριον κατὰ τὸ 1928. Ἡ ἐσωτερικὴ

κίνησις ἐπὶ τῶν ἐθνικῶν ποταμῶν ἐξυπηρετεῖται, ἐν ἀναλογία μὲ ὅτι ἰσχύει εἰς τὴν ἀκτοπλοῖαν διὰ τὰς θαλασσίας συγκοινωνίας, μόνον ὑπὸ ἐθνικῶν ἐταιρειῶν.

Ὡς ἤδη ἐλέχθη, ἔχουν τὰ ρέοντα ὕδατα διὰ τὴν Γιουγκοσλαυῖαν ἀνυπολόγιστον ἀξίαν διὰ τὴν ποταμοπλοῖαν, ἐνῶ ἡ ἐκμετάλλευσίς των διὰ ὑδροηλεκτρικοὺς σκοποὺς δὲν προσέλαβεν μέχρι σήμερον, οἷα θὰ ἔπρεπε διαστάσεις, λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι κατὰ τινὰς ὑπολοδισμοὺς οἱ 50 κυριώτεροι ποταμοὶ τῆς χώρας δύνανται ν' ἀναπτύξουν δυνάμιν περὶ τὰ 9 ἑκατ. ἵππων! Ἴσως ὁ ἀριθμὸς οὗτος νὰ εἶναι ἐξογκωμένος. Ἄλλωστε προσδιορίζεται ἐπὶ κωνοικοῦ ὕψους τῶν ὑδάτων, ἐνῶ κατὰ τοὺς θερινοὺς μήνας, ὅταν πίπτει τὸ ὕψος τῆς ἐπιφανείας τῶν ποταμῶν, προβλέπεται ὅτι ἡ παραγωγὴ δυνάμεως θὰ περιορίζεται εἰς δυνάμιν 3,5 ἑκατ. περίπου ἵππων.

Ἀπὸ τὸν πλοῦτον τοῦτον τοῦ «λευκοῦ ἀνθρακος» μικρὸν μόνον μέρος εὐρίσκεται ὑπὸ ἐκμετάλλευσιν. Αἱ 99 ὑδροηλεκτρικαὶ ἐγκαταστάσεις τῆς Γιουγκοσλαυῖας παράγουν ἐν ὄλῳ 211.485 δ. ἵππων. Εἰς τὸν ἀριθμὸν ὅμως τοῦτον δὲν περιλαμβάνονται ἐγκαταστάσεις δυνάμεως ἐλάσσονος τῶν 100 ἵππων. Αἱ δύο μεγαλύτεραι ὑδροηλεκτρικαὶ ἐγκαταστάσεις εἶναι ἡ ἐταιρεία «Fala» παρὰ τὸ Μάρμπορ ἐπὶ τοῦ Δραύου ποτ. (δυν. 47.500 ἰ.) καὶ ἡ ἐταιρεία «Sefield» μὲ 3 σταθμοὺς ἐπὶ τῶν ποταμῶν Τσέτινα καὶ Κέρκα (Δαλματία) μὲ δυνάμιν 107.940 ἵππων. Ἡ ταξινόμησις τῶν λειτουργούντων ὑδροηλεκτρικῶν σταθμῶν καὶ ἐγκαταστάσεων κατὰ κλάδους παρέχει τὴν ἐξῆς εἰκόνα :

1) Ἡλεκτροφωτ.	48	ἐγκαταστάσεις	81.500	ἵππων	38.6 %
2) Βιομηχανία	30	»	16.550	»	7.8 %
3) Γεωργία	16	»	4.280	»	1.9 %
4) Ἡλεκτρ. βιομ.	5	»	109.155	»	51.7 %

Ἐκ τούτου συνάγεται ὅτι ἄνω τοῦ ἡμίσεως τοῦ παραγομένου ἠλεκτρικοῦ ρεύματος τροφοδοτεῖ τὴν ἠλεκτροχημικὴν βιομηχανίαν. Τὸ ἐν τρίτον καὶ πλέον χρησιμοποιεῖται πρὸς παροχὴν ἠλεκτροφωτισμοῦ εἰς κατοικημένα μέρη. Καὶ μόνον 7,8% τοῦ ὅλου ρεύματος διοχετεύεται ὡς κινητήριος δυνάμις εἰς διάφορα ἐργοστάσια.

Αἱ μᾶλλον πρόσφοροι δι' ἐκμετάλλευσιν ὑδροδυνάμεις τῆς Νοτιοσλαυῖας εἶναι αἱ ἐξῆς, αἰτινες θὰ ἡδύναντο κατ' ἀκριβεῖς υπολογισμοὺς νὰ παράγουν ρεῦμα 660.000 ἵππων. Ἐπὶ τοῦ Δραύου ποταμοῦ (200.000 ἵπ.) τὰ ὕδατα τῆς πεδιάδος Πόποβο Πόλιε (160.000) δυνάμενα νὰ χρησιμοποιηθοῦν ἐπὶ ἐπτάμηνον δι' ὑδροηλεκτρικὰς βιομηχανίας. Ἐπὶ τοῦ Τάρα Μοράτσα (100.000), τοῦ Βάρδαρ (Αξιοῦ ποτ.) καὶ τοῦ Τρέσκα (80.000) δι' ἠλεκτροφωτισμὸν τῆς πόλεως τῶν Σκοπίων. Ἐπὶ τοῦ Νερέτθα καὶ τοῦ Ράμα (80.000) καὶ ἐπὶ τοῦ δυτικοῦ Μοράβα καὶ τοῦ Ἰμπαρ ποτ. (40.000) πρὸς παροχὴν ρεύματος εἰς μεταλλεῖα καὶ πρὸς ἠλεκτροφωτισμὸν τῶν περιχώρων.

Ἄγριος ἀγὼν διεξήχθη γύρω ἀπὸ τὰ πίπτοντα ὕδατα τῆς Γιουγκοσλαυῖας. Κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη ἐδίδοντο ἄδειαι ἐκμεταλλεύσεως ὕδατοπτώσεων κάτω τῶν 100 ἵππων ἐπὶ τῇ βᾶσει τῆς προὔπαρχούσης τοπικῆς νομοθεσίας, διὰ μεγαλύτερας δὲπτώσεις κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ ὑπουργικοῦ συμβουλίου. Ἀφ' ἧς ὅμως ἐτέθη ἐν ἰσχύει τὸ νέον σύνταγμα (1921) δι' οὗ κηρύσσονται πᾶσι αἱ ὑδροδυνάμεις (ἀρ. 117) κτῆμα τοῦ κράτους, ἔπαυσε πᾶσα περὶ κτῆρῶν πρροχὴ ἀδειῶν. Ὁ ἀγὼν ἐκ

μέρους τῶν ἐνδιαφερομένων δὲν ἔπαυσε βεβαίως. Ἐπετεύχθη μάλιστα νὰ κατατεθῇ τὸ ἴδιον ἔτος εἰς τὴν Σκουφίαν σχετικὸν νομοσχέδιον, τὸ ὁποῖον ὅμως δὲν ἀνεγράφη ποτὲ εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν. Δευτέρα ἀπόπειρα κατὰ τὸ 1927 δὲν ἐσημείωσε περισσοτέρας ἐπιτυχίας, εἰς τρόπον ὥστε τὸ 1928 ἀπεσύρθησαν ἀπὸ τὴν Σκουφίαν πάντα τὰ ὑποβληθέντα νομοσχέδια.

Ἦδη ὑπὸ τοῦ νέου καθεστώτος συντάσσεται ὁ πρῶτος νόμος περὶ ἐκμεταλλεύσεως τῶν πίπτόντων ὑδάτων. Μέχρι τοῦδε ἀπεφεύγετο ἡ ἀνάληψις ὑδροηλεκτρικῶν ἔργων ὑπὸ ξένων ἐπιχειρήσεων, ἐπεφυλάσσετο δὲ μόνον εἰς τὸ ἐθνικὸν κεφάλαιον τὸ σχετικὸν προνόμιον, μολοῦντι δὲν ἐλειψαν καθόλου γενναῖαι προσφοραὶ ξένων κεφαλαιούχων. Εἶναι βέβαιον ὅτι καὶ διὰ τοῦ νέου νόμου θὰ διατηρητῆται καὶ ἐὰν ἀκόμη γίνουιν παρχωρήσεις εἰς ξένους, πλήρη ὁ ἔλεγχος τοῦ κράτους ἐπὶ τῶν ὕδατοπτώσεων.

Κ. ΚΡΟΤΣΗΣ

Βελιγράδιον, Νοέμβριος 1930

ΜΑΓΕΙΡΙΚΗ ΤΣΕΛΕΜΕΝΤΕ

Ἡ πολυτελής ἐκδοσις τῆς Μαγειρικῆς Τσελεμεντέ ἔχει 170 σελίδας καὶ πληθῶραν κλισέ καὶ χρωματιστῶν εἰκόνων. Βοηθεῖ κάθε νοικοκυρὸν εἰς τὴν Μαγειρικὴν, καὶ γι' αὐτὸ πρέπει νὰ εἶναι ὁ ἀχώριστος σύντροφός της.

ΤΙΜΑΤΑΙ ΔΡΧ. 135

ΤΟ ΠΡΑΚΤΙΚΩΤΕΡΟΝ ΔΩΡΟΝ ΔΙΑ ΤΑΣ ΕΟΡΤΑΣ

ΠΩΣ ΘΑ ΑΡΧΙΣΕΤΕ ΤΗΝ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΝ ΤΟΥ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΚΗΠΟΥ

Ο σχολικός κήπος καλά είνε στὴν ἀρχή, κατὰ τὴν ἴδρυσί του νὰ περιορισθῆ σὲ μικρὰ ἔκταση, ἀνάλογη πρὸς τὸν ἀριθμὸ, τὴν ἡλικία καὶ τὴν σωματικὴ διάπλασι τῶν μαθητῶν. Κατὰ τὸν πρῶτο χρόνο δὲν είνε ἀνάγκη νὰ καλλιεργηθῆ ὀλόκληρος, γιὰ νὰ ἀποκτήσουν ἐν τῷ μεταξὺ διδάσκαλοι καὶ μαθηταὶ τὴν ἀπαιτούμενη πείρα καὶ ἀγάπη πρὸς τὸν κήπο καὶ κάποια ἀντοχή.

Καὶ πρῶτα πρέπει νὰ γίνῃ γνωστὸ στοὺς μαθητὰς ὅτι τὰ φυτώρια καὶ τὰ ἐκ τῶν φυτωρίων τυχὸν κέρδη θὰ ἀνήκουν εἰς τὸ ταμεῖον τοῦ σχολικοῦ κήπου ἢ ἐνὸς εἰδικοῦ μαθητικοῦ συνεταιρισμοῦ, τὰ δὲ προϊόντα τοῦ λαχανοκήπου ἢ ἀνήκουν εἰς τοὺς μαθητὰς καὶ τὸν διδάσκαλον. Εἰς κάθε μαθητὴν ἢ σὲ ομάδα μαθητῶν δίδεται ὠρισμένη ἔκτασις τοῦ σχολικοῦ κήπου τὴν ὁποία θὰ καλλιεργοῦν. Ἡ ἔκτασις καὶ τὸ εἶδος καλλιεργείας θὰ εἶνε ἀνάλογα πρὸς τὴν ἡλικία καὶ τὴν σωματικὴ διάπλασι.

Γιὰ τὰ προϊόντα τῆς πρασιάς τοῦ λαχανοκήπου θὰ ἀποφασίσῃ κατὰ τὴν κρίσι του ὁ διδάσκαλος.

Τὸ μέρος ποῦ θὰ διαλέξετε γιὰ τὴν ἐφειτεινὴν πρώτην καλλιέργειαν ἀπ' ὀλόκληρον τὸν παραχωρηθέντα εἰς τὸ σχολεῖον κήπον πρέπει νὰ εἶνε τὸ πιδ ἐπίπεδο καὶ νὰ μπορῆ νὰ ποτίζεται εὐκόλα. Ἐὰν δὲν ὑπάρχει ἐπίπεδο μέρος νὰ πάρετε γιὰ μιὰ ἢ δυὸ μέρες ἐργάτη, ὁ ὁποῖος νὰ τὸ ἰσοπεδώσῃ ὑπὸ τὴν ὀδηγίαν τοῦ διδασκάλου, μὲ τὴ βοήθεια τῶν μαθητῶν. Ἐὰν ὑπάρχουν θάμνοι ἢ λιθάρια νὰ τὰ καθαρίσουν οἱ μαθηταί. Τὰ λιθάρια αὐτὰ νὰ τὰ μάζετε εἰς τὰ τέσσαρα ἄκρα τοῦ ἀγροῦ, σὰν ὀρόσημο, ἢ νὰ γεμισθοῦν μὲ αὐτὰ λάκκοι ἂν εἶνε ἐκεῖ κοντά, ποτὲ ὅμως δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ρίχνωνται εἰς τὰ γειτονικὰ χωράφια ἢ στοὺς δρόμους. Ἀφοῦ ἰσοπεδωθῆ καὶ καθαρισθῆ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἢ μέλλουσα νὰ καλλιεργηθῆ ἐφέτος μικρὰ ἔκτασις νὰ προσληφθῆ γιὰ τὸ πρῶτον ὄργωμα ἐργάτης, ὁ ὁποῖος μὲ μισὸ μεροκάματο μπορεῖ νὰ ὀργώσῃ τὴν ἔκτασι αὐτὴ μὲ πληρωμὴ. Γύρω ἀπὸ τὸ στρέμμα αὐτὸ ποῦ πρόκειται νὰ κάμωμεν κήπον θὰ ἀνοιχθῆ χαντάκι, τὸ δὲ χῶμα ποῦ θὰ βγάλωμεν νὰ ριχθῆ πρὸς τὸ μέσα μέρος τοῦ χαντακιοῦ, δηλ. τὸ πρὸς τὰ ἐκεῖ ποῦ πρόκειται νὰ σχηματισθῆ περιδῶλι ἐὰν τὸ μέρος σκάθεται εὐκόλα καὶ ἐὰν δὲν ὑπάρχῃ ἀνάγκη νὰ γίνῃ οἰκονομία σὲ ἔκταση ἐδάφους καὶ σὲ μεροκάματα. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον θὰ σχηματισθῆ πρόχωμα ἐπὶ τοῦ ὁποῖου θὰ κάμωμε φράχτη, ποῦ θὰ περιβάλλῃ κατόπιν καὶ θὰ περιφράξῃ τὸ περιδῶλι.

Ὁ φράχτης θὰ ἴμπορεῖ νὰ γίνῃ ἀπὸ καλάμια—ποῦ ἂν φυτευθοῦν μόλις κοποῦν μὲ λίγη ρίζα, ἐὰν εἶναι δυνατὸν, καὶ ἂν ποτισθοῦν ἀμέσως μετὰ τὸ φύτευμα θὰ ριζοβολήσουν καὶ θὰ σχηματίσουν ζωντανὸ πράσινο φράχτη,—ἀπὸ παλούκια καὶ κλαδιά, ἀπὸ παλιούρια τὰ ὁποῖα δένομε ἀνιμεταξὺ τους μὲ κλαδιά ἢ μὲ σύρμα ἀγκαθωτό, ἂν ὑπάρχῃ στὴν διάθεσί σας ἀπὸ αὐτό. Γιὰ τὴν περίφραξι ἐνὸς στρέμματος μὲ τριπλῆ γραμμὴ σύρματος χρειάζονται πεντακόσια μέτρα περίπου ἀπὸ σύρμα. Τὸ σύρμα καρφώνωμεν ἐπάνω σὲ ξύλινο πασσάλου ποῦ θὰ μπιξώμεν ἀπὸ ἀπόστασι σὲ ἀπόστασι στὸ χῶμα ποῦ ἐβγάλαμεν κατὰ τὸ ἀνοίγμα τοῦ χαντακιοῦ. Καλὸς φράχτης γίνεταί ἐπίσης ἀπὸ γλεδίτσιες, παλιούρια ἢ ἀπὸ ἀγριοστριανταφυλλιῆς καὶ ἐὰν δὲν ὑπάρχουν τέτοια φυτὰ εἰς τὴν περιοχὴν σας ἂς γίνῃ δι' ἐφέτος ὁ φράχτης ἔσω καὶ ἀπὸ κομμένες βιτομουριῆς, ἕως ὅτου προμηθευθῆτε σύρμα ἀγκαθωτὸν ἢ ἕως ὅτου μὲ τοὺς σπόρους τῆς γλεδίτσιας καὶ τῆς κυπαρίσσου ἀποκτήσετε ἀρκετὰ φυτὰ γιὰ νὰ σχηματίσετε τὸν καλλίτερον φράχτη ποῦ ὑπάρχει, τὸν ζωντανὸν φράχτη. Προσέξτε μόνον ἐὰν ἔχετε κυπαρίσσι νὰ τὰ φυτέψητε μόνον εἰς τὴν βορεινὴ πλευρὰ τοῦ κήπου γιὰ νὰ βαστοῦν τὸν βορρὰ καὶ σὲ ἀπόστασι ὀλίγων μέτρων (2-3) ἀπὸ τὴν πρῶτες ἄλλες τοῦ κήπου, γιὰτὶ ἀμέσως ἀπὸ κάτω ἀπὸ τὰ μεγάλα κυπαρίσσια δὲν προκόπτει τίποτε, ἐνῶ αἱ ἄλλες πλευρὰς πρέπει νὰ περιφραχθοῦν μὲ φυτὰ ποῦ δὲν αὐξάνουν πολὺ καὶ συνεπῶς ποῦ δὲν ἐμποδίζουν τὸ φῶς καὶ τὸν ἥλιον ἀπὸ τὸν κήπον σας.

Κατόπιν νὰ χωρισθῆ ὁ φραγμένος πειὰ κήπος μὲ δύο σταυροειδεῖς δρόμους πλάτους 3 μέτρων εἰς 4 ἴσα τετράγωνα. Τὰ δύο δὲ πάλιν πρὸς βορρὰν τετράγωνα μὲ ἄλλον μικρὸ δρόμο πλάτους δύο μέτρων εἰς ἄλλα δύο τετράγωνα τὸ καθένα. Ἔτσι ποῦ τὸ πρὸς βορρὰν ἡμισυ τοῦ κήπου νὰ ἀποτελεῖται ἀπὸ τέσσαρα (εἰς τὸ σχεδιάγραμ. ὑπ' ἀρ. 1—4) ἴσα ὀρθογώνια μήκους 14 μέτρων καὶ πλάτους 6 μέτρων. Αὐτὰ πάλιν θὰ ὑποδιαιρεθοῦν εἰς 12 ἴσες πρασιάς (ἀβραγιῆς, ἀλειῆς) μήκους 6 μέτρων καὶ πλάτους 1 μέτρο, ὥστε σὲ κάθε ὀρθογώνιο τετράγωνο νὰ σχηματισθοῦν 12 πρασιῆς. Τὰ δύο ὑπόλοιπα μέτρα (ἀπὸ τὰ 14) θὰ καταναλωθοῦν εἰς τὰ διάμεσα χωρίσματα ποῦ χωρίζουν τὲς πρασιῆς μεταξὺ τους. Ἀπὸ τὰ τέσσαρα αὐτὰ μεγάλα ὀρθογώνια τοῦ βορείου ἡμίσεως τοῦ κήπου τὸ ὑπ' ἀριθ. 1 θὰ χρησιμποιηθῆ γιὰ τὰ δασικὰ καὶ τὰ καλλωπιστικὰ φυτὰ (ἄκκιῆς, κυπαρίσσια, διὰ φύτευμα ἀπὸ κλαδιά Ἰτιάς ἢ

λεύκας ή γι' άλλα δασικά φυτά που πιάνουν από κλαδιά πρόσφατα κομμένα) τὰ δὲ ὑπ' ἀρ. 2, 3 και 4 θὰ χρησιμοποιηθοῦν γιὰ φυτώρια ὀπωροφόρων δένδρων.

Τὰ δύο ἄλλα πρὸς νότον τετράγωνα τοῦ ἄλλου ἡμίσεως τοῦ κήπου νὰ διαιρεθοῦν μὲ δύο μικροὺς δρομίσκους πλάτους ἐνὸς μέτρου κάθε ἕνα εἰς τρία ὀρθογώνια τετράγωνα. Ἀπὸ αὐτὰ τὰ μὲν ὑπ' ἀριθμ. 5, 6 και 7 νὰ ὑποδιαιρεθοῦν σὲ 12 πρασιές κάθε ἕνα και νὰ χρησιμοποιηθοῦν γιὰ τὴν ἐγκατάστασι τοῦ λαχανοκήπου και τὴν φύτευσι τῶν κηπουρικών εἰδῶν. Τὰ δὲ ὑπ' ἀρ. 8, 9 νὰ ὑποδιαιρεθοῦν σὲ 11 πρασιές, μὲ δρόμον πλάτους ἐνὸς μέτρου και εἰς τὸν νότιον μέρος των και τὸ ὑπ' ἀριθμ. 10 ὀρθογώνιον εἰς 9 μόνον πρασιές, ἀφιεμένον και πάλιν εἰς τὸ νότιον μέρος αὐτοῦ χώρου ἀρκετοῦ γιὰ τὴν συγκέντρωσι τῆς κοπριάς ἢ γιὰ τὴν ἐγκατάστασι τῶν λάκκων τῶν σπορειῶν. Τὸ ὑπ' ἀριθμ. 8 ὀρθογώνιον νὰ χρησιμοποιηθῆ γιὰ λουλούδια, τὸ ὑπ' ἀριθμ. 9 γιὰ μορεοφυτετον και τὸ ὑπ' ἀριθμ. 10 γιὰ φυτώριον κλημάτων ἀμπέλου. Εἰς τὰ πλάγια ὄλων τῶν δρόμων δεξιά και ἀριστερὰ αὐτῶν θὰ σχηματισθοῦν τὰ ἀλλάκια γιὰ τὴν διοχέτευσι τοῦ ποτιστικοῦ νεροῦ στὲς πρασιές. Πρέπει νὰ ληφθῆ ὑπ' ὄψιν ὅτι κατὰ μήκος τῶν δύο κυρίων δρόμων ποῦ σταυροειδῶς χωρίζουν εἰς τέσσαρα τὸ ὄλον περιθῶλι ἡμποροῦμε νὰ φυτεύσωμε κατὰ τὰ ἐπόμενα ἔτη, μιὰ ποῦ κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος δὲν θὰ εἶναι δυνατὸν, ὀπωροφόρα δένδρα σὲ ἀπόστασι 6 μέτρων ὑπ' ἀλλήλων μεταξὺ δ' αὐτῶν εἰς ἀπόστασιν 3 μέτρων ἀπὸ τὲς ρίζες τῶν δένδρων κλημάτα, ποῦ θὰ τὰ γείρωμε κατόπιν γιὰ ν' ἀποτελέσουν κληματάριες ἐνωμένες μὲ τὰ ὀπωροφόρα δένδρα. Ἐννοεῖται πῶς ἡ διαίρεσις αὐτῆ γίνεται ἂν τὸ χωράφι εἶναι τετράγωνο. Ἄν ὁμως ἔχει ἄλλο σχῆμα τότε τὴν διάταξι τὴν κάνομε ἀνάλογα.

Ἀφοῦ σχηματίσωμε τὲς πρασιές, ὅπως εἶπαμεν ἀνασκάπτομεν ὅσες πρόκειται νὰ φυτεύσωμεν ἐφέτος καλὰ σὲ βάθος τοῦλάχιστον 25 πόντων (διπλῆ-τσαπιά) και τὲς λιπαίνομεν ἀμέσως πλούσια μὲ καλὰ χωνεμένη κοπριὰ ζῶν. Ἀμέσως κατόπιν κάνομε και στρώνομε τὴν πρασιάν, ἔαν εἶναι ἀνώμαλος στὴν ἀρχῆ μὲ τὴν τσάπκα και κατόπιν μὲ τὴν τσουγγράνα, ὀριζοντιώνομε τὴν ἐπιφάνειάν της. Ἔτσι αἱ πρασιές εἶναι ἔτοιμες γιὰ νὰ φυτευθοῦν.

Τὰ ἀμύγδαλα και τὰ κερύδια τὰ σπέρνομε πλαγιασμένα μὲ τὴ σχισμὴ κατακόρ. φα σὲ ἀπόστασι 15 ἑκατοστῶν τοῦ μέτρου τὸ ἕνα ἀπὸ τὸ ἄλλο σὲ ἀλλὰκια 5 ἑκατοστῶν βάθους, τὰ ὅποια ἀνοίξομε μὲ τὸ σκλιστήρι. Ἡ σπορὰ πρέπει νὰ γίνῃ ἀρχὰς Ἰανουαρίου

μέχρι τέλους Φεβρουαρίου, ἡμποροῦμε ὁμως νὰ προκάλεσωμε τὴν φύτρωσί των και μὲ ἐνστρωμάτωσι κατὰ μῆνα Ἰανουαρίου. Ὅταν κατ' Ἀπρίλιον φυτρώσουν αἱ νέες ἀμυγδαλές και γίνουν ὀρατές, τὲς βοτανίζομεν, δηλ. ἀφαιροῦμεν τὰ ἄγρια τῆς πρασιάς χόρτα, και ἔαν παρῶσαισθῆ ἀνάγκη ποτίζομεν. Μετὰ τὸ πότισμα, ἔαν τὰ φυτὰ ἔχουν προχωρήσει και ἔχουν ἀναπτυχθῆ σὲ ὕψος 10 ἑκατοστῶν κάνομε μὲ προσοχή ἕνα ἐλαφρὸ σκάλισμα, ἐξακολουθοῦμεν δὲ ἀναλόγως τοῦ καιροῦ τὰ ποτίσματα και τὰ σκαλίσματα κατὰ μῆνα ψαλιδίζοντες τὰ πλάγια μικρὰ κλωνάρια τῶν φυτῶν πρὸς τὴν βᾶσιν κατὰ τὸ 1|3 τοῦ ὄλου ὕψους ἐκάστοτε διὰ νὰ ἡμποροῦν ν' ἀναπτυχθοῦν μὲ μεγαλυτέρην δύνάμιν πρὸς τὰ ἐπάνω.

Τὰ φυτὰ θὰ μεταφυτευθοῦν τὸ δεύτερον ἔτος εἰς τὸ φυτώριον ὅπου θὰ ἐμβολιασθοῦν. Ἡ ἐνστρωμάτωσις γίνεται κατὰ τὸν ἐξῆς τρόπον. Πέρομεν ἕνα ξύλινο κιβώτιο και βάζομεν εἰς τὸν πυθμένα του πρῶτα ἕνα στρώμα ἀπὸ κομμάτια κεραιμιδιῶν και τὰ σκεπάζομεν μὲ ἄμμοι πάρχους 2 ἑκστ. μέτρου. Ἀμέσως κατόπιν βάζομεν ἕνα στρώμα σπερμάτων κατὰ τοιοῦτον τρόπον ὥστε τὸ ἕνα σπέρμα νὰ μὴ εὑρίσκειται ἐπὶ τοῦ ἄλλου. Ἐπάνω εἰς τὰ σπέρματα βάζομεν δεύτερον στρώμα ἄμμου 2-3 ἑκστ. μ. και ἐπ' αὐτοῦ πάλιν σπέρματα τὰ ὅποια σκεπάζομε μὲ ἄμμοι, κατόπιν ρίχνομεν ὀλίγο νερὸ γιὰ νὰ διατηρηται ἡ ἄμμοις ὀλίγον υγρὰ. Σὲ κάθε δοχεῖον δὲν πρέπει νὰ ἔχωμεν περισσότερα ἀπὸ 2 ἢ 3 τὸ πολὺ στρώματα σπερμάτων. Ἡ ἐνστρωμάτωσις γίνεται σὲ διάφορες ἐποχές ἀναλόγως τοῦ εἶδους τῶν σπόρων, τοὺς ὁποίους θὰ στρωματώσωμεν. Ἄλλος τρόπος πολλαπλασιασμοῦ τῶν δένδρων εἶναι ὁ λεγόμενος διὰμοσχευμάτων. Ἐὰν ὑπάρχουν π.χ. κάπου πλησίον κυδωνιές καλές εἶνε δυνατὸν νὰ φυτευθοῦν κλωνάρια μικρὰ ἀπὸ αὐτὲς (κωνδύλια) φρέσκα, μήκους 25 ἑκ. μ. ποῦ τὰ φυτεύομε πλάγια εἰς τὸ ἔδαφος οὕτως ὥστε νὰ μένουν ἐκτὸς τοῦ ἔδαφους δύο μόνον ὀφθαλμοί. Τὰ κλωνάρια ποτιζόμενα φυτρώνομεν εὐκόλα. Μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον και ὠρισμένα εἶδη μηλεῶν νὰ ἡμποροῦμε φυτεύσωμε τώρα ἀμέσως ἀπὸ πρηνφάδες (κολορρίζες) ποῦ λαμβάνομε ἀπὸ ἄλλα δένδρα. Τὰ φυτὰ αὐτὰ φυτεύομεν εἰς τὲς πρασιές τοῦ φυτωρίου μας ἀπὸ τὸ φθινόπωρον μέχρι τῶν ἀρχῶν τῆς ἀνοίξεως θὰ ἐμβολιασθοῦν και θὰ εἶναι ἔτοιμα δένδρα ἐντὸς ὀλίγου γιὰ μεταφύτευσι. Οἱ σπόροι τῆς μηλιάς, τῆς ἀπηδιάς, τῆς κυπρισσιάς και πολλὰ εἶδη ἀνθῶν και λαχανικῶν εἶναι προτιμώτερον νὰ σπέρνωμεν πρῶτα σὲ κάσες ποῦ γερμίζομε μὲ δύο μέρη ἄμμου, ἕνα μέρος κοπριάς πολὺ χωνευμένης και ἕνα μέρος χῶμα.

ΤΑ ΩΡΑΙΟΤΕΡΑ ΓΟΥΝΑΡΙΚΑ
ΕΙΣ ΤΑ ΜΕΓΑΛΑ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ
ΣΠ. ΣΚΑΠΕΡΔΑ ΚΑΙ Π. ΜΠΑΚΑΛΗ
ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ 8
ΤΗΛΕΦ. 61 - 30

ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ

— Ο κ. ύπουργός τών Οικονομικών συνειργάσθη χθες διά μακρών μετά του τμηματάρχου κ. Πέπα σχετικώς με τās τροπολογίας, αί όποιαί επιβάλλεται νά γίνονιν εις τον νόμον περί χαρτοσήμου.

Αί τροπολογίαι αύται διατυπώμεναι εις νομοσχέδιον θά ύποβληθούν συντόμως εις τήν Βουλήν.

Σχετικώς πληροφορούμεθα ότι ο κ. Μαρής απεπέσθη τό ύπόμνημα τής άσιακής ένωσης ιδιοκτητών συμφώνως προς τό όποιον αί προ τής 1ης Αύγούστου 1930 συμβάσεις ένοικιάσεων ως και έκείναι αί όποιαί παρατείνονται δυνάμει του ένοικιοστασία μη ύπόκεινται εις τέλους χαρτοσήμου. Μόνον αί άποδείξεις πληρωμής θά χαρτοσημάνωνται διά πέντε δραχμών.

Δι' άλλων τροπολογιών μειούται εις τό ήμισυ τό χαρτόσημον τών μέχρι 4000 δραχμών άποδείξεων πληρωμής ως και τό χαρτόσημον διά πληρωμής και εισπράξεως τών δημοσίων ταμείων θεωρουμένου ως άνωτάτου όριου χαρτοσήμου σχετικώς τών 100 δραχμών αντί τών 1000 και εις αναλογικήν κλίμακα. Επίσης άπασσάθη ή επαναφορά τής διατάξεως του παλαιού νόμου αναφορικώς προς τήν χαρτοσημάνωσιν τών εμπορικών επιστολών και εγγράφων τροποποιουμένης επί τό έπιεικότερον ούτως ώστε ή χαρτοσημάνωσις αύτων νά είνε δυνατή και μετά τήν πάροδον χρονικού τινος διαστήματος, πιθανώτατα θά δρισθούν τρεις ή εφ μήνες, διά τριπλασίου αρχικου τέλους χωρίς έν τφ μεταξύ νά χάνεται ή έγκυρότης αύτων.

Επί τών άνωτέρω τροπολογιών, ο κ. Μαρής θά συνεννοήσθι και μετά του διευθυντού τής οικονομικής επιτροπής.

— Αφίχθη εις τās Άθήνας προ ήμερών ή Ρουμανική αντιπροσωπεία διά τās διαπραγματεύσεις τής Έλληνορουμανικής εμπορικής συμβάσεως.

Εις τό υπουργείον τών Έξωτερικών συνήλθον ήδη ή ρουμανική αντιπροσωπεία και ή ελληνική επιτροπή διά τήν εμπορικήν σύμβασιν.

Κατά τήν πρώτην συνεδρίασιν ετέθησαν αί βράσεις τών έργασιών, έκανόνισθη δε όπως συγγραφισθούν αί συζητήσεις έφ' όλων άνεξιπρέτως τών ύτό διαπραγματτωσιν ζητημάτων. Έκ μέρος τής ελληνικής επιτροπής ύπεβλήθη άντισχέδιον, τό όποιον περιλαμβάνει τήν άποκρυστάλλωσιν τών έν Βουκουρεστίφ διεξαχθεισών έλληνορουμανικών διαπραγματεύσεων και θ' άποτελέσθι τήν βράσιν τών νέων διαπραγματεύσεων. Από τής 20 Νοεμβρίου ήρχισαν αί τακτικάί εργασίαι τών δύο αντιπροσωπειών, τής συζητήσεως άρχομένης από τά ζητήματα τής έγκαταστάσεως.

Ο κ. Μιχαλακόπουλος συνμίλησε μετά του πρεσβευτού τής Ρουμανίας κ. Ρασκάνο σχετικώς με τά ύπό διαπραγματτωσιν ζητήματα, διεπιστώθη δε κατά τήν συνομιλίαν ταύτην ότι λόγω του επικρατούντος αγαθού πνεύματος αί διαπραγματεύσεις θά εύδωθούν.

— Υπό του υπουργείου τής Γεωργίας έκνομοποιήθη προς τās οικίας άρχάς του κράτους, με τήν εντολήν, όπως διανεμηθί και εις τούς άπανταχού πτηνοτρό-

φους, εγκύκλιος περί αναγκαίων μέτρων προς βελτίωσιν τής πτηνοτροφίας.

Δι' αύτής συνιστάται εις τούς πτηνοτρόφους, όπως έπιδείξουν μεγαλύτερον ζήλον διά τήν ανάπτυξιν του κλάδου αύτου τής εθνικής μας παραγωγής, ο όποιος μόνον εις τήν χώραν μας είνε παρημελημένος. Τό υπουργείον τής Γεωργίας είνε διατεθημένον νά βοηθήσθι αύτους με κάθε τρόπον διά ν' αύξηθί τό πτηνοτροφικόν κεφάλαιον, τό όποιον επί του παρόντος άνέρχεται εις 9 εκατομμύρια ορνιθοειδή.

Διά τής εγκυκλίου τονίζεται προς τούτους, ότι τό ύπουργείον διαθέτει διά τās άσθενείας τών ορνιθοειδών εις μεν τās Άθήνας τό κτηνιατρικόν μικροβιολογικόν έργαστήριόν του, κείμενον παρά τον Βοτανικόν, εις δε τās επαρχίας τούς νομοκτηνιατρους.

Συνιστάται επίσης, όπως προλαμβάνουν οι ορνιθοτρόφοι τās μεταδοτικάς άσθενείας τών πτηνών, έμβολιάζοντες αυτά έγκαιρώς.

Ακόμη συνιστάται, όπως θανατώνωνται άμέσως τά άσθενή πουλερικά.

Έν συνεχείη, παρένθη έδηγία περι του τρόπου διαίτης τών ορνιθοειδών, του κλωσάματος κλπ.

— Ο κ. ύπουργός τών Οικονομικών έλαβε τηλεγράφημα του κ. Διομήδη εκ Λονδίνου, μεταδίδωντος τās έντυπώσεις του εκ τών συνομιλιών, τās όποιάς είχε μετά τών οικονομικών κύκλων του Σίτυ. Αί έντυπώσεις του κ. Διοικητού είναι άρισται όσον άφορά τήν ελληνικήν πίστιν εν τφ έξωτερικφ.

Ός άνεκοινώθη, ο κ. Διομήδης τονίζει εις τό τηλεγράφημά του προς τον κ. Μαρρήν ότι έντός τριμήνου θά είνε δυνατή ή σύναψις ελληνικού δανείου εις τήν χρηματαγοράν του Λονδίνου ύπό εύνοϊκού δρους.

Υπό άνάλογον πνεύμα ο κ. Διομήδης έγραψε και επιστολήν προς τον κ. Βενιζέλον.

— Υπό τής άρμοδίας υπηρεσίας του Γενικού Λογιστηρίου, καταρτίζεται τό νομοσχέδιον διά του όποιου έξουσιοδοτείται ή Κυβέρνησις νά έλαττώσθι τās άποδοχάς τών υπαλλήλων, εις ήν περίπτωσιν επιβάλλι τοϋτο τυχόν μειώσις τών εισπράξεων του Δημόσιου.

Τό ποσόν τής μειώσεως, θά δρισθί κατά τήν έν τή Βουλή διεξαχθησομένην συζήτησιν.

Τό νομοσχέδιον θά κατατεθί εις τήν Βουλήν μετά του Προϋπολογισμού.

— Ο κ. Πρωθυπουργός έδέχθη εις συνεργασίαν τον κ. υπουργόν τής Γεωργίας διά γεωργικά ζητήματα.

Μεταξύ άλλων συνεζητήθη ο τρόπος τής προστασίας τών έσπεριδοειδών.

Επίσης εξετάσθη τό ζήτημα τής αντιπροσωπείσεως τής Ελλάδος εις τό συνεργόμενον τον προεχθί μήνα έν Ρώμη διεθνές συνέδριον μηχανικής καλλιέργειας.

Κατά ληφθεισάν άπόφασιν, ή Ελλάδα θ' αντιπροσωπευθί εις τό συνέδριον τοϋτο δι' άνωτέρω υπαλλήλου του υπουργείου Γεωργίας.

— Τό ύπουργείον τών Οικονομικών θά άπευθύνι έντός τών ήμερών έδηγία προς

τās Οικονομικές Έφορίας διά τον έλεγχον τών φορολογικών στοιχείων τής δ' κατηγορίας (εμπορικών επιχειρήσεων).

Συμφώνως προς τās έδηγίας ταύτας, τά συγκεντρωθέντα ύπό τών Έφοριών στοιχεία θά παραπεμφθούν εις τās οικίας συμβουλευτικάς επιτροπάς, αί όποιαί και θά καθορίσουν τήν φορολογητέαν πρόσσόδον τών ύπαγομένων εις τήν ως άνω κατηγορίαν.

Έάν οι ένδιαφερόμενοι δέν άποδεχθούν τās αποφάσεις τών επιτροπών, τότε πρό τής συζητήσεως τών ένστάσεων θά ένεργηθί έξονυχιστικός έλεγχος τών στοιχείων αυτών.

Τό μέτρον, ως άνεκοινώθη, έλήφθη πρός συντομώτερον περαίωσιν του έργου τών επιτροπών άφ' ένός και διεκδύλωνσιν τών ενδιαφερομένων άφ' έτέρου.

— Αφίκετο εις τās Άθήνας ο Γάλλος Υπουργός του Έμπορίου κ. Φλαντέν μετά τής κυρίας του και τής δεσποινίδος θυγατρός του συνοδευόμενος και ύπό του διευθυντού του υπουργείου του Έμπορίου τής Γαλλίας κ. Σαρμέτ. Ο Γάλλος ύπουργός ήτο φιλοξενούμενος τής κυβερνήσεως, εκ μέρος τής όποιας και παρέθεσεν επίσημον γεύμα προς τιμήν του ο ύπουργός τής Έθνικής Οικονομίας κ. Βουρλούμης.

— Εις Θεσσαλονίκην έφθασε ή γιουγκοσλαβική αντιπροσωπεία παρά τή μικτή επιτροπή, ήτις συνέταξε τό παρελθόν έτος τό πρωτόκολλον τό προβλεπόμενον ύπό του παρρητήματος τής έλληνογιουγκοσλαβικής εμπορικής συμβάσεως και καθορίζον εις τās παραμεθούριους ζώνας τών δύο κρατών το καθοστώς τής συγχοινωνίας και τά συναφή.

Η αντιπροσωπεία άφίκετο προς διαπραγμάτευση του πρωτοκόλλου, ή σύσταξις του όποιου είχε περατωθί τό παρελθόν έτος. Αποτελείται εκ τών κ. κ. Αδάμοβιτς, τμηματάρχου του υπουργείου τών Έξωτερικών, Τοντόροβιτς, πρώην διοικητού Μονατηρίου και ήγη βοηθού του Μπάνου του Αξίου έν Σκωπία και Βότιτς, τής γενικής διευθύνσεως τών γιουγκοσλαβικών τελωνείων. Τήν ήμετέραν αντιπροσωπείαν άποτελούν ο πρώην Νομάρχης Φλωρίνης και ήδη γενικός γραμματεας τής γενικής διοικήσεως Μακεδονίας κ. Καλλιγας, ο έν άποστρατεία ύποστράτηγος κ. Λιάκος, μετασχιών τής επιτροπής πέρσει, ως συνταγματάρχης, διοικητής του τομέως Φλωρίνης και Γ. Στριφτάρης, έπιθεωρητής τών τελωνείων.

Τό σχετικόν πρωτόκολλον ύπογράφη ήδη.

— Συνήλθε εις άρκετάς συνεδρίας ή επιτροπή συγκεντρώσεως σίτου και συνεζήτησεν επί του καθορισμού τής τιμής διαθέσεως του συγκεντρωθέντος σίτου εις τήν κατανάλωσιν.

Η επιτροπή, κατόπιν τής άρνήσεως του υπουργείου τών Οικονομικών όπως καταβάλλι ένδεχομένην ζημίαν τής επιτροπής εάν διατεθί εδθιγότερον ο σίτος αυτός, άπεφάσισεν όπως έμμετρήσιν τήν άρχικήν άπόφασιν της περί καθορισμού τής τιμής του σίτου αυτού εις 9.90 δραχμάς τήν οκταν.

Ός πληροφορούμεθα, κατόπιν τής άποφάσεως αύτής τής επιτροπής, ο κ. ύπουργός τών Έξωτερικών πρόκειται νά εισαγάγη τό ζήτημα εις προσεχές Υπουργικόν Συμβούλιον, έφ' όσον υπάρξθι ο διά τήν συζήτησιν του ζητήματος χρόνος.

*Ειδήσεις ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα
καὶ τὴν Βαλκανικὴν*

— Ὁ Πρωθυπουργὸς κ. Βενιζέλος μετὰ τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν κ. Μιχαλακοπούλου, συνοδευόμενοι ὑπὸ τῶν κυριῶν τῶν καὶ ἀκολουθίας ἐξ ἀνωτέρων ὑπαλλήλων τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν ἀνεχώρησαν ἐκ Φαλήρου μετὰ τὸ πολεμικὸν «Ἑλλη» καὶ ἐφθασαν εἰς Χαϊδάρ Πασσά τὸ ἀπόγευμα τῆς Κυριακῆς 26 Ὀκτωβρίου. Εἰς τὸ ἀνοικτὸν πέλαιος προῦπάντησαν τοὺς Ἑλληνας ἐπισήμους δύο Τουρκικὰ ἀντιτορπιλικὰ, τὰ ὁποῖα συνάδευσαν τὴν «Ἑλλη» μέχρι τῆς προκυμαίας Χαϊδάρ Πασσά, ὅπου ἀνέμεναν τοὺς ἐπισήμους αἱ ἀρχαὶ τῆς Κων/πόλεως, ὁ Πρόεδρος τῆς Τουρκίας ἐν Ἀθήναις κ. Ἐνὶς μπέη καὶ πλῆθος κόσμου, τὸ ὁποῖον ἐζητωκραύγασεν ἐνθουσιωδῶς τοὺς Ἑλληνας. Ἡπροκυμαία καὶ ὅλος ὁ χώρος τοῦ σταθμοῦ ἦτο σημαιοστόλιστος μετὰ Ἑλληνικὰ καὶ Τουρκικὰ χρώματα.

— Οἱ Ἕλληνες ἐπίσημοι ἀνεχώρησαν ἀμέσως ἀπὸ τὸν σταθμὸν τοῦ Χαϊδάρ Πασσά δι' Ἀγκυραν μετὰ εἰδικὴν ἀμαξοστοιχίαν.

— Εἰς τὸν σταθμὸν τῆς Ἀγκύρας ἐδέχθησαν τοὺς Ἕλληνας ὁ Πρωθυπουργὸς τῆς Τουρκίας Ἰσμέτ Πασσά, ὁ ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν Τεφίη Ρουσσὴ μπέης, ὅλοι αἱ ἀρχαὶ τῆς νέας Πρωτεύουσας καὶ ἄπειρον πλῆθος. Ὁ σταθμὸς καὶ τὰ περίεξ ἦσαν σημαιοστόλιστοι, ἐνῶ εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ δρόμου εἶχε στηθῆ ἄψις μετὰ ἑλληνικὴν ἐπιγραφὴν «καλῶς ἦλθατε».

— Εἰς τὸ ξενοδοχεῖον «Ἀγκαρα Πάλας» εἶχαν κρατηθῆ εἰδικὰ διαμερίσματα, ἀπὸ τὴν Τουρκικὴν Κυβέρνησιν, ἡ ὁποία καὶ ἐφιλοξένησε κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο τὴν ἀντιπροσωπεῖαν μας.

— Εἰς τὸν κ. Πρωθυπουργὸν καὶ τὸν κ. Μιχαλακοπούλου ἐγένε ἐξαιρετικὰ ἐγκάρδιος ὑποδοχὴ, οἱ δύο δὲ ἀντιπρόσωποι τῆς Ἑλλάδος ἐγέναν πολλάκις ἀντικείμενον θερυμῶν ἐκδηλώσεων ὄχι μόνον ἐκ μέρους τοῦ πολιτικοῦ κόσμου ἀλλὰ καὶ ἐκ μέρους τῶν λαϊκῶν μαζῶν.

— Τὴν 30 Ὀκτωβρίου ὑπεγράφη τὸ σύμφωνον μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Τουρκίας, διὰ τοῦ ὁποίου ρυθμίζονται τὰ τῶν σχέσεων δύο Κρατῶν.

— Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς ὑπογραφῆς τοῦ συμφώνου ὁ τουρκικὸς τύπος ἐδημοσίευσεν ἐνθουσιωδῶς ἄρθρα, εἰς τὰ ὁποῖα τονίζουσι τὰ ἀγαθὰ τῆς ἑλληνοτουρκικῆς συνεννόησεως.

— Οἱ Ἕλληνες ἐπίσημοι ἐπιστρέφοντες ἐξ Ἀγκύρας ἐπισκέφθησαν τὸ Σάββατον, 1 Νοεμβρίου τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην εἰς τὴν Κων/πολιν.

Λόγος στρατοῦ εἰς τὸν σιδηρ. σταθμὸν ἀπέδωκε τὰς τιμὰς, ἐνῶ ἡ μουσικὴ ἐπαίανιζε τὸν Ἑλληνικὸν ὕμνον. Ὁ κ. Βενιζέλος, ὁ κ. Μιχαλακοπούλος, αἱ κυριαὶ τῶν καὶ οἱ συνοδευόντες αὐτοὺς ἐπέβησαν ἀτμακάτων καὶ διεπεραιώθη-

σαν εἰς τὸ ἀκρωτήριον Σαράϊ Μπουρνου, εἰς τὸ κατὰ τὸ στόμιον τοῦ Κερατίου κόλπου ἄκρον τῆς Σταμπούλ, ἐνῶ τὸ τουρκικὸν πολεμικὸν «Μετζιτιέ» ἐχαιρέτιζε διὰ τῶν νενομισμένων κανονιοβολισμῶν.

Ἀπὸ τὴν ἀποβάθραν τοῦ Σαράϊ Μπουρνου ὁ κ. Βενιζέλος καὶ οἱ λοιποὶ, ἐπιβάντες αὐτοκινήτων, διέσχισαν τὸ ἀρχαῖον Βυζάντιον καὶ ἐφθασαν εἰς τὸ Φανάριον, ὅπου ἐπεσκέφθησαν τὰ Πατριαρχεῖα.

— Εἰς τὴν ἐξωτερικὴν πύλην τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ὑπεδέχθη τοὺς ἐπισήμους ὁ ἀρχιγραμματεὺς τῶν Πατριαρχείων μετὰ τῶν διαφόρων ὀφφικιστῶν, οἱ ὁποῖοι τοὺς ὠδήγησαν εἰς τὴν μεγάλην αἴθουσαν τοῦ Συνοδικοῦ, ὅπου αἱ προσωπογραφίαι τῶν Πατριαρχῶν.

— Ὁ Πατριάρχης Φώτιος, περιστοιχιζόμενος ὑπὸ τῶν ἱεραρχῶν τῆς Ἱερῆς Συνόδου, ἐδεξιόθη τὸν κ. Βενιζέλον καὶ τὴν συνοδείαν του, προσφωνήσας ὡς ἐξῆς :

«Ἐἶνε βαθεῖα ἡ συγκίνησις τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας ἐπὶ τῇ ἐπισκέψει τοῦ εὐσεβοῦς καὶ μεγάλου κυβερνήτου καὶ τῶν ἐκλεκτῶν αὐτοῦ συνεργατῶν, ὡς καὶ τῶν συζύγων τῶν εἰς τὸ σεπτὸν τοῦτο κέντρον τῆς ὀρθοδοξίας, τὴν καθέδραν τῶν διαδόχων τῶν Ἀποστόλων καὶ ἔδραν Συνόδων Οἰκουμενικῶν.

» Διαβεβαιωμέν ὑμᾶς, δι' ἰσχυρῶς νὰ φέρηται ὑπερηφάνως τὸ ὄνομα τῶν γνησίων υἱῶν τῆς Ἐκκλησίας, δικαιοῦντες τοῦτο διὰ λαμπρῶν ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας ἔργων καὶ δι' ἀκραφινῶν πρὸς τὴν Μεγάλην Μητέρα Ἐκκλησίαν αἰσθημάτων.

» Ἡ ἡμετέρα ἐπισκεψίς εἰς τὴν χώραν ταύτην σκοπεῖ νὰ ὑπηρετήσῃ τὴν εἰρήνην καὶ νὰ δημιουργήσῃ νέους ἀρχηγούς θεσμοῦς μετὰ τῆς Τουρκίας, πρὸς οὓς ἡ Ἐκκλησία ἀποβλέπει μετ' ἀνακουφίσεως.»

Ὁ κ. Βενιζέλος ἀπήντησεν ἐν καταφανεῖ συγκινήσει εὐχαριστῶν.

«Ἐπωφελοῦμαι—προσέθεσε—τῶν λόγων τῆς ἡμετέρας Παναγιότητος περὶ τῆς εἰρήνης, διὰ νὰ δηλώσω, ὅτι ἀκριβῶς αὐτὸς ἦτο ὁ σκοπὸς τοῦ εἰς τὴν Ἀγκυραν ταξιδίου μου καὶ ὅτι τὸ μεγαλύτερον καὶ τὸ σπουδαιότερον τῶν ἔργων μας σήμερον εἶνε τὸ νὰ κατοχυρώσωμεν τὴν εἰρήνην».

— Μετὰ τοῦτο ὁ Πατριάρχης Φώτιος προσέφερεν εἰς τὸν κ. Βενιζέλον χρυσὸν σταυρὸν, πολύτιμον εἰκόνα τῆς Θεοτόκου, πολιούχου τῆς πόλεως, εἰς τὸν κ. Μιχαλακοπούλου, καὶ σταυροὺς περιέχοντας τεμάχια τοῦ τιμίου ξύλου εἰς τὰς κυρίας Βενιζέλου καὶ Μιχαλακοπούλου. Τὴν προσφορὰν τῶν δώρων τούτων ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης συνάδευσε διὰ προσφωνήσεως, διὰ τῆς ὁποίας ἐξῆρε τὴν εὐσέβειαν καὶ τὴν ἀγαθοεργὸν δρασίν τῶν κυριῶν.

— Ὁ κ. Βενιζέλος καὶ οἱ λοιποὶ, συνοδευόμενοι ὑπὸ τῶν ἱεραρχῶν, πε-

ριήλθον τὰ διαμερίσματα τοῦ ἱστορικοῦ καὶ παλαιοῦ κτιρίου τῶν Πατριαρχείων, κατελθόντες ἐν τέλει εἰς τὸν ναὸν τοῦ Ἁγίου Γεωργίου, ὅπου προσεκύνησαν.

Ἐκ τῶν Πατριαρχείων, ἐπιβάντες αὐτοκινήτων, ἐπεσκέφθησαν τ' ἀξιοθέατα τῆς πόλεως καὶ τὸν ναὸν τῆς Ἁγίας Σοφίας.

Τὴν ἐσπέραν ὁ κ. Βενιζέλος καὶ οἱ λοιποὶ ἐπιβιβάσθησαν τῆς «Ἑλλης», καὶ ἀνεχώρησαν διὰ Πειραιᾶ τὴν 7ην μ. μ.

— Αἱ τουρκικαὶ ἐφημερίδες τῆς 6ης τε. δημοσιεύουν τὸ ἀκόλουθον τηλεγράφημα τοῦ Ἰσμέτ Πασσά πρὸς τὴν Α. Θ. Π. τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην Φώτιον Β' :

«Πρὸς τὸν Ρωμαῖον Πατριάρχην Κύριον Φώτιον. Εὐχαριστῶ διὰ τὰ ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τῆς Δημοκρατίας μας εἰλικρινῆς σας συγχαρητήρια καὶ μετὰ τῆς αὐτῆς ἀγάπης σᾶς συγχαίρω ἐπὶ τῇ μεγάλῃ ἑορτῇ. Ὁ Πρωθυπουργὸς (ὕπ.) Ἰσμέτ.»

— Κατὰ τηλεγραφήματα ἐξ Ἀγκύρας, οἱ ἐκεῖ πρέσβεις τῆς Ἀγγλίας, τῆς Γαλλίας, τῆς Βουλγαρίας καὶ τῆς Ρουμανίας παρεκλήθησαν ὑπὸ τῆς τουρκικῆς Κυβερνήσεως νὰ ἐξηγήσουν εἰς Κυβερνήσεις τῶν τῶν πραγματικῶν χαρακτηριστῶν εἰς Ἀγκυραν ἐπισκέψεως τοῦ κ. Βενιζέλου καὶ τοῦ κ. Μιχαλακοπούλου, διαφεύδοντες τὰς περὶ συγκροτήσεως τετραπλοῦ συνασπισμοῦ—Τουρκίας, Ἑλλάδος, Βουλγαρίας καὶ Οὐγγαρίας—φήμας.

— Ὑπὸ τὴν Προεδρίαν τοῦ ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης κ. Δίγκα συνήλθε πάλιν ἡ ἐπιτροπὴ τοῦ ἀστικοῦ κωδικος καὶ ἐσυνέχισε τὸν καταρτισμὸν τοῦ γενικοῦ διαγράμματος ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ὁποίου θὰ καταρτισθῇ οὗτος.

Ἡ ἐπιτροπὴ συνεζήτησε ἐκ τοῦ ἀστικοῦ δικαίου, τὸ ἀφερῶν τὸ οἰκογενειακὸν δίκαιον, εἰσηγουμένου τοῦ προέδρου κ. Δεμερτζή, εἰδικῶς δὲ τὸ κενάλαιον τὸ ἀφορῶν τὸν γάμον, θὰ συνεννηθῇ δὲ ἐπ' αὐτοῦ καὶ μετὰ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου.

Ἡ ἐπιτροπὴ θὰ συνέλθῃ εἰς συνεχεῖς συνεδριάσεις, ἵνα ἐπὶ τῇ βάσει ἐργασίας τὴν ὁποίαν ἔχουν ἐτοιμάσῃ τὰ μέλη τῆς καταρτίσῃ τὸ γενικὸν διάγραμμα.

Μετὰ τὸν καταρτισμὸν του, τὸ διάγραμμα θὰ ὑποβληθῇ εἰς τὴν μεγάλην ἀναθεωρητικὴν 25μελῆ ἐπιτροπὴν, ἡ ὁποία θὰ συγκροτηθῇ ἐντὸς τῆς ἐβδομάδος.

Εἰς τὴν ἐπιτροπὴν ταύτην θὰ συμμετέχουν ὁ κ. Πρόεδρος τῆς κυβερνήσεως καὶ οἱ ἀρχηγοὶ τῶν κομμάτων.

Ἡ ἀναθεωρητικὴ ἐπιτροπὴ θὰ συνέλθῃ ἐπανειλημμένως ἵνα ἐγκρίνῃ τὸ σχέδιον.

Ὁ κ. Δίγκας ὁμιλῶν σχετικῶς, ἐξέφρασε τὴν ἱκανοποίησίν του ἐκ τῆς προόδου τῶν εργασιῶν, ἰδια δὲ διὰ τὸν τρόπον τῆς ἐργασίας. Ἐπίσης ἐξέφρασε τὴν ἐλπίδα ὅτι τὸ τεθὲν χρονικὸν ὄριον θὰ ἐπαρκέσῃ διὰ τὴν περᾶτωσιν τοῦ ἔργου.

— Κατόπιν προσκλήσεως πρὸς τοὺς Μητροπολίτας ὅλου τουρκικοῦ τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν

ὡς πρόοδρον τῆς Ἱεραρχίας ἐκλήθησαν οὗτοι γὰ εὐρίσκονται ἐνταῦθα διὰ τὰς ἐργασίας τῆς Ἱεραρχίας. Ἡ ἡμερησία διάταξις τῶν ἐργασιῶν τῆς Ἱεραρχίας περιλαμβάνει τὰ κάτωθι κύρια θέματα :

1) Περὶ τῶν ἐν τῇ διασκέψει τῶν ὁρθοδόξων ἐκκλησιῶν ἐν Ἁγίῳ Ὁρει ἀποφασισθέντων.

2) Περὶ ἱερατικῶν σχολῶν.

3) Περὶ τῶν μονῶν καὶ τοῦ μοναχικοῦ βίου.

4) Περὶ κοινωνικῆς καὶ φιλανθρωπικῆς δράσεως τῆς Ἐκκλησίας καὶ περὶ τοῦ ἐνοριακοῦ νόμου.

— Κατὰ τηλεγράφημα ἐκ Κασσάνδρας πρὸς τὴν διοίκησιν χωροφυλακῆς ὁ δέκατος-τέταρτος συρμὸς μεταφέρων μεταλλεύματα τῆς εταιρείας «Κασσάνδρας» ἐξετροχιάσθη. Ὁ τροχοπεδητὴς ἐξετινάχθη ἀπὸ τὴν θέσιν του εἰς χαράδραν βάθους 25 μέτρων.

— Τὴν 19ην Νοεμβρίου ἔγιναν τὰ ἐπίσημα ἐγκαινία τῆς σχολῆς πολιτικῶν καὶ οἰκονομικῶν ἐπιστημῶν. Παρέστησαν ὁ πρωθυπουργὸς κ. Βενιζέλος, οἱ υπουργοὶ κ. κ. Μπότσαρης, Ἀβραάμ, καὶ Σπυρίδης καὶ πολλοὶ ἄλλοι ἐπίσημοι. Ὁ Μακαριώτατος ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν ἔκαμε δέησιν ὑπὲρ τῆς σχολῆς. Ἀκολουθῶν ὁ κ. Γ. Φραγκοῦδης ἀνέπτυξε τὸν σκοπὸν καὶ τὸν οργανισμὸν αὐτῆς. Ὁ κ. Βενιζέλος λαβὼν τὸν λόγον, ἐκήρυξε τὴν ἐναρξίν τῶν μαθημάτων καὶ ἐξέφρασε τὴν λύπην του διότι δὲν δύναται νὰ διδάξῃ ὁ ἴδιος ὡς ἀρχικῶς εἶχεν ὑποσχεθῆ, ἕνεκα τῶν πολλῶν ἀσχολιῶν του. Ἀκολουθῶν ἡ μουσικὴ τῆς φρουρᾶς ἐπαίανισε τὸν ὕμνον καὶ ἡ τελετὴ ἔληξεν ὑπὸ τὴν γενικὴν εὐχαρίστησιν.

— Κατὰ τηλεγράφημα ἐκ Θεσσαλονίκης, ἐωρτάσθη τὴν 25ην Ὀκτωβρίου μεγαλοπρεπῶς ἡ ἐπέτειος τῆς καταλήψεως τῆς πόλεως, συμπεσοῦσα μὲ τὰς ἐορτάς τῆς Ἐκατονταετηρίδος.

Τὴν πρωτὴν εἰς τὸν Ναὸν τοῦ Ἁγίου Δημητρίου, ὅστις ἀνοικοδομεῖται, ἐγένετο δέησις εἰς τὴν ὅλιαν ἐχοροστάτησαν πέντε Μητροπολίται καὶ ἅπας ὁ κληρὸς τῆς Θεσσαλονίκης. Εἰς τὴν δέησιν παρέστησαν οἱ ὑπουργοὶ κ. κ. Σοφοῦλης καὶ Ζάννας, ὅλοι αἱ ἐπίσημοι ἀρχαὶ τῆς πόλεως καὶ πλῆθος κόσμου.

Μετὰ τὴν δέησιν ἡ πομπὴ κατηνθύνθη εἰς τὸν Ναὸν τῆς Ἁγίας Σοφίας, ὅπου ἐψάλη δοξολογία. Ἀκολουθῶν ἐγένετο δεξιῶσις εἰς τὸ ξενοδοχεῖον «Μεντιτερράνας» ὑπὸ τοῦ Δήμου τῆς Θεσσαλονίκης.

Τέλος τὰ στρατιωτικὰ τμήματα, τὸ πρότυπον τάγμα, καὶ οἱ πρόσκοποι παρήλασαν πρὸ τῶν ἐπισήμων, οἱ ὅποιοι ἦσαν εἰς τὸν Λευκὸν Πύργον.

Τὸ ἀπόγευμα ἔγινε ἡ στήρις τοῦ μνημείου τοῦ Βασιλέως Γεωργίου τοῦ Α' καὶ ἡ μεγάλη συναυλία τοῦ Ὁδείου Θεσσαλονίκης.

— Ὁ ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας Βουρλούμης συνεσκέφθη μετὰ τῶν δημάρχων Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς καὶ τοῦ προέδρου τοῦ πατριωτικοῦ ἰδρύματος κ. Λοξιᾶδη διὰ τὴν ὀργάνωσιν συσσιτίων ἐν Ἀθήναις καὶ Πειραιεὶ κατὰ τὰς ἐορτάς χάριν τῶν ἀνεργῶν.

Κατὰ τὴν σύσκεψιν ἀπεφασίσθη εἰσηγήσει τοῦ κ. Βουρλούμη, ὅπως τὸ πατριωτικὸν ἴδρυμα ἀναλάβῃ τὴν ὀργάνωσιν τῶν συσσιτίων αὐτῶν διὰ τὴν παροχὴν εὐθυγῆς τροφῆς εἰς 2.500 ἀνεργούς.

Τὴν προσπάθειαν αὐτὴν θὰ ἐνισχύσῃ οἰκονομικῶς οἱ δήμοι Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς, παρέχοντες περὶ τὸ ἑκατομύριον ἕκαστος—ὅσα, δηλαδή, χορηγοῦν ἐτησίως εἰς τοὺς ἀνεργούς ὑπὸ τὸν ἐπιδομάτων—καθὼς καὶ τὸ ὑπουργεῖον τῆς Προνοίας δι' ἀναλόγου εἰσφορᾶς. Θὰ εἰσφέρει ἐπίσης καὶ τὸ ταμεῖον τοῦ ἄρτου.

Εἰς τὰ ἐν λόγῳ συσσίτια θὰ παρέχεται εὐθυγῆ τροφὴ πρὸς 3—5 δραχμὰς κατὰ μερίδα. Ὁ κ. Βουρλούμης θὰ ἐπικαλεσθῇ ἀκόμη καὶ τὴν συνδρομὴν τῶν συλλογῶν τῶν κυριῶν διὰ τὴν ὀργάνωσιν φιλανθρωπικῶν χορῶν, τὸ προῖον τῶν ὁποίων θὰ διατίθεται εἰς τὴν ἐπέκτασιν τῶν συσσιτίων.

Τὰς ἀνωτέρω ἀποφάσεις ὁ κ. Βουρλούμης ἀνεκοίνωσε χθὲς τὴν ἐσπέραν εἰς τὸν κ. Βενιζέλον, ὅστις ἐνέκρινε ἀπολύτως τὴν σχετικὴν πρωτοβουλίαν καὶ κ. ὑπουργοῦ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας.

— Ἀπὸ μίαν ἐνδιαφέρουσαν στατιστικὴν τοῦ γραφείου τοῦ τύπου τοῦ Πολιτικοῦ γραφείου τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ, περὶ τῆς ἐν γένει κινήσεως τοῦ τύπου ἐν Ἑλλάδι, παραλαμβάνομεν τὰ κάτωθι ἐνδιαφέροντα στοιχεία :

Εἰς τὰς Ἀθήνας ἐκδίδονται ἡμερησίαι ἐφημερίδες 18, δισεβδομαδιαῖαι καὶ ἐβδομαδιαῖαι 44, δεκαήμεροι καὶ δεκαπενθήμεροι 18, μηνιαῖαι 4. Ἦτοι σύνολον 84. Περιδικὰ ἐβδομαδιαῖα 40, δεκαήμερα καὶ δεκαπενθήμερα 18, μηνιαῖα 62, τριμηνιαῖα 11, ἐπετηρίδες 8. Ἦτοι σύνολον ἐκδιδομένων ἐντύπων Ἀθηνῶν 223.

Εἰς τὰς ἐπαρχίας ἐκδίδονται ἡμερησίαι ἐφημερίδες 58, δισεβδομαδιαῖαι καὶ ἐβδομαδιαῖαι 158, δεκαπενθήμεροι καὶ δεκαήμεροι 25, μηνιαῖαι 2. Σύνολον 243. Περιδικὰ ἐβδομαδιαῖα 17, δεκαήμερα καὶ δεκαπενθήμερα 17, μηνιαῖα 24, τριμηνιαῖον 1. Σύνολον 302. Δηλαδή εἰς ὁλόκληρον τὴν Ἑλλάδα ἐκδίδονται 525 ἐφημερίδες, περιοδικὰ κλπ.

Ἐκ τοῦ ἀνωτέρω πίνακος προκύπτει ὅτι τὸ ποσοστὸν τῶν ἐν Ἀθήναις ἐκδιδομένων ἐφημερίδων ὡς πρὸς τὸ σύνολον τῶν ἐν Ἑλλάδι, ἀνέρχεται εἰς 26 ο|ο, τῶν δὲ ἐπαρχιῶν εἰς 74 ο|ο. Ἀντιθέτως ἡ ἀνάλογια τῶν ἐκδιδομένων ἐν Ἀθήναις περιοδικῶν πρὸς τὸ σύνολον τῶν ἐν Ἑλλάδι φθάνει εἰς τὰ 70 ο|ο, ἐνῶ τῶν ἐπαρχιῶν ἀνέρχεται εἰς 30 ο|ο.

Εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ἐκδίδονται 50 ἑλληνικαὶ ἐφημερίδες, εἰς τὰς κάτωθι χώρας :

Ἡμερησίαι καὶ ἐβδομαδιαῖαι : 16 εἰς τὴν Ἀμερικὴν, 5 εἰς τὴν Κύπρον, 7 εἰς τὴν Αἴγυπτον, 4 εἰς τὴν Γαλλίαν, 2 εἰς τὴν Ρουμανίαν, 4 εἰς τὴν Τουρκίαν, 2 εἰς τὴν Ἀργεντινὴν, 1 εἰς τὴν Νότιον Ἀφρικὴν, 2 εἰς τὴν Αὐστραλίαν, 2 εἰς τὸ Σουδάν καὶ 1 εἰς τὴν Ἀβρυσσινίαν. Ἐπίσης ἐκδίδονται καὶ 6 περιοδικὰ εἰς τὴν Ἀμερικὴν, ἕξ ὧν

δύο συντάσσονται ἀγγλιστί.

Κατὰ γλῶσσαν ἐκδόσεως ἔχομεν τὴν κάτωθι ἀναλογίαν :

Ἑλληνιστί ἐκδίδονται 502, γαλλιστί 3, ἀγγλιστί 3, τουρκιστί 5, ἀρμενιστί 3, ἐβραϊοσπανιστί 9.

— Ὁ τουρκικὸς τύπος πληροφορεῖται, ὅτι κατὰ τὰ τέλη Δεκεμβρίου ὁ διάδοχος τῆς Ἱαπωνίας θὰ ἐπισκεφθῇ τὴν Τουρκίαν. Εἰς τὴν Ἀγκυραν ὁ πρίγκηψ θὰ φιλοξενηθῇ ἀπὸ τὸν Πρόεδρον τῆς Δημοκρατίας Μουσταφὰ Κεμάλ Πασά.

— Ἡ ἄστυνομία τοῦ Τέμεσβαρτ τῆς Ρουμανίας ἀνεκάλυψεν ἐκεῖ ὀργάνωσιν κατασκοπείας. Ἀρχηγὸς τῆς κατασκοπείας ἦτο ὁ ἱατρός Μωρὲς Μιαούλ. Ἡ ὀργάνωσις αὐτὴ εὐρίσκειτο εἰς ἐπαφὴν μετὰ τῆς πρὸ τινος ἀνακαλυφθείσης εἰς Βουκουρέστιον σβητικῆς κατασκοπείας. Ἀμφότεραι αἱ ἐν Ρουμανίᾳ ὀργανώσεις ἐξηρτῶντο ἀπὸ τὸ ἐν Βιέννῃ κομμουνιστικὸν κέντρον, τὸ ὅποιον ἦτο ὁ χρηματοδότης τῶν.

— Ἡ ἐν Ἀλβανίᾳ πρὸς στιγμὴν ἐργαίσα ὑπουργικὴ κρίσις ἀπεσοβήθη διότι ἐπεκράτησαν μετριωπαθέστεραι σκέψεις καὶ μετὰ τῶν ἀντιμαχομένων ὑπουργῶν, τῶν ὁποίων ἠγγέλλετο ἡ παραίτησις, τῇ ἐπεμβάσει τοῦ πρωθυπουργοῦ κ. Παντελῆ Βαγγέλη, ὁ ὁποῖος ἀπολαύει γενικῆς ἐκτιμήσεως. Εἰς τὴν ἀποσβῆσιν τῆς ὑπουργικῆς κρίσεως συνετέλεσεν ἐπίσης καὶ ἡ μέριμνα τῆς ἀλβανικῆς κυβερνήσεως, ὅπως ἐξεύρῃ νέον δάνειον ὑπὸ εὐνοϊκωτέρους ὁρους τοῦ δανείου 1925 τῶν 50 ἑκατομμυρίων χρυσῶν φράγκων, τὸ ὅποιον συνήφθη εἰς τὴν ἰταλικὴν ἀγορὰν καὶ τὸ ὅποιον πιέζει ἐπιχθέςατα τὴν Ἀλβανίαν μὲ τοὺς βαρεῖς ὁρους ὅφ' οὓς συνήφθη. Ἐὰν ἡ Ἀλβανικὴ κυβερνήσις τοῦ κ. Παντελῆ Βαγγέλη ἐπιτύχῃ, ὡς ἐλπίζεται, τὴν σύναψιν τοῦ νέου δανείου, ἔχει σκοπὸν νὰ ἀποπληρώσῃ τὸ δάνειον τῆς Ἱταλίας τοῦ 1925, ἀπαλλασσομένη οὕτως ἐνὸς ἐφιάλτου. Ἡ κυβερνήσις τοῦ κ. Βαγγέλη ἐκτὸς τῶν αἰματηρῶν οἰκονομικῶν, τὰς ὁποίας κάμνει, προσβῆθαι καὶ εἰς τὴν περικοπήν πολλῶν ὑποτροφιῶν, τὰς ὁποίας αἱ προκατόχοι κυβερνήσεις εἶχον ὀρίση διὰ τὰς σπουδὰς εἰς τὴν Εὐρώπῃν τέκνων πλουσιαστῶν βέηδων καὶ βουλευτῶν, παραγκωνιζομένων σκανδαλωδέστατα μαθητῶν πτωχῶν καὶ ἐπιμελεστάτων. Ἐνεκα τούτου ἡ κυβερνήσις ἔτυχε μὲν τῆς ὁμοθυμοῦ ὑποστηρίξεως τοῦ ἀλβανικοῦ τύπου, ἀλλὰ συνεχέντρωσε καὶ τὴν μὴνιν ἐξοχόντων κοινοβουλευτικῶν παραγόντων, οἱ ὅποιοι προετοιμάζονται διὰ σφοδροὺς κοινοβουλευτικούς ἀγῶνας.

ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟΝ ΓΡΑΦΕΙΟΝ
ΓΕΩΡΓΙΟΥ Α. ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ
ΑΡΙΣΤ. Α. ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ
ΘΗΣΕΩΣ 12
ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
Τηλεφ. 57-08
Ἀναλαμβάνει τὴν διεκπεραίωσιν
Δικαστικῶν, Διοικητικῶν,
Φορολογικῶν ὑποθέσεων

ΝΕΑ ΤΗΣ
ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

— Με εξαιρετικήν επιτυχίαν εωρτάσθη και εφέτος εις τήν Μακεδονίαν και Θράκην ή 26 Οκτωβρίου εορτή τής οργανώσεως. Από πολλά μέρη ήρχισαν να αποστέλλουν προς τήν Κεντρικήν διοίκησιν εκθέσεις σχετικές προς τόν εορτασμόν.

Επίσης διεξήχθη και έβρανος με σημαντικήν επιτυχίαν, παρά τήν οικονομικήν κρίσιν, πού μαστιρίζει τήν βόρειον Ελλάδα, διά του προϊόντος δε θα άγορασθούν μορφωτικοί κινηματογράφοι.

— Ο κ. έπιθεωρητής Καστορίας μας έστειλε εις ώρατο δέμα συσκευασμένους διαφόρους σπόρους, τούς όποιους έμασε από τόν σχολικόν του κήπον ό φιλότιμος και προσθευτικός δημοδιδάσκαλος του δημοτικού σχολείου Καλοχωρίου - Καστορίας κ. Μιλτ. Π παθανασίου.

Η διοίκησις τής Μ. Ε. Ε. ηνίχαρίστησε τόν κ. Παπαθανασίου διά τήν καλήν του προσφοράν και τόν συνεχήν διά τήν ώραίαν του εργασίαν, ή όποια πρέπει να εβρη και άλλους μμητάς.

— Η Διοίκησις τής «Μακεδονικής Εκπαιδευτικής Εταιρείας» ήλθε εις συννενοήσεις με τόν προϊστάμενον Δασάρχην τής υπηρεσίας αναδασώσεων του Υπουργείου Γεωργίας και πρόκειται κατ' αυτάς να λάβη άρκετήν ποιότητα σπόρων δασικών δένδρων.

Χάριν εύκολίας ήμωσ τών διδασκάλων, οι όποιοι επιθυμούν να καλλιεργήσουν δένδρα, και διά τήν μεγαλυτέραν πιθανότητα επιτυχίας τής καλλιεργείας δένδρων, εδέχθη εύγενώς ή υπηρεσία αναδασώσεων να αποστέλλη σπόρους δασικών και καλλωπιστικών δένδρων εις όσους διδασκάλους ζητήσουν, και οδηγίας σχετικές διά τήν καλλιέργειάν των, έφ' όσον θέλουν.

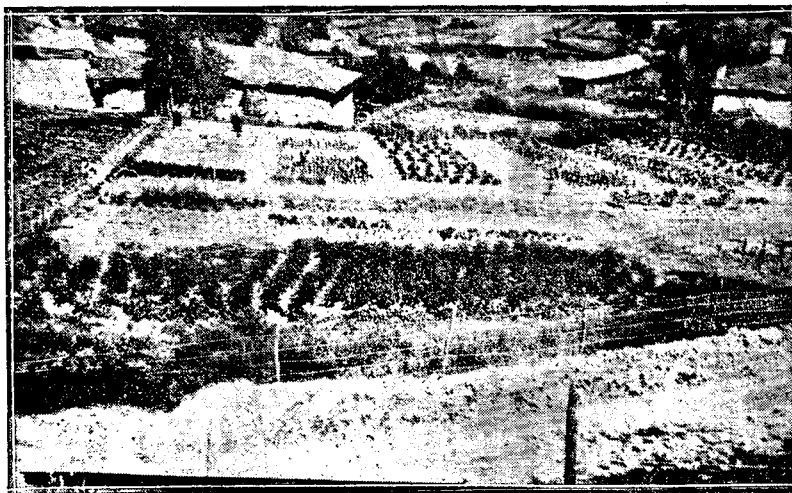
Διατίθενται σπόροι πευκής, κυπαρίσσου, άκακίας, κουκουναριάς, σοφόρας, εύκαλύπτου και πιπεριάς.

Οι διδάσκαλοι μας λοιπόν άς τό έχουν υπ' όφιν και άς γράφουν άπ' εύθείας διά να προμηθευθούν δασικούς σπόρους από τό Υπουργείον Γεωργίας. Πρέπει όμως εις τό έγγραφόν των να αναφέρουν και όλίγας πληροφορίας διά τό ύψος και γενικά διά τήν θέσιν και τό κλίμα του χωρίου, ώστε να αποστέλλωνται σπόροι δένδρων, πού να εύδοκιμούν εις τόν τόπον των.

— Από τήν Διεύθυνσιν Δασών του Υπουργείου τής Γεωργίας έτοιμάζεται ένα βιβλίον σχετικό με τήν σποράν και τήν καλλιέργειαν τών δένδρων. Θα είνε σύντομο

και πολύ κατάλληλο για όσους ασχολούνται με τήν καλλιέργειαν τών δένδρων γενικά.

— Επί τή αναχωρήσει εις τήν νέαν θέσιν του Σεβασμιωτάτου Αρχιεπισκόπου Αμερικής κ. Αθηναγόρα, εκ τών ιδρυτών τής «Μακεδονικής Εκπαιδευτικής Εταιρείας» και πρώτου Προέδρου τής προσωρινής διοικούσης Επιτροπής τής, θα παρακαθήσουν πολλοί έταίροι εις κοινόν γεύμα, τό όποιον θα παρατεθή εις τό Αεροπόλ Πάλλας. Εις τό γεύμα θα δυνηθούν θα παρακαθήσουν άριστοί ό καθείς δε θα πληρώσχη τό αναλογούν εις αυτόν.

Μία γενική άποψις του σχολικου κήπου Βουλκόβου

Κρατεί σκέψις να κληθή εις τό γεύμα ό Πρόεδρος τής Κυβερνήσεως κ. Βενιζέλος, Αντιπρόεδρος τής Κυβερνήσεως κ. Μιχαλακόπουλος και ό υπουργός τής Παιδείας κ. Παπανδρέου.

— Από τό Detroit τής Αμερικής ή Κεντρική Διοίκησις τής Μ.Ε.Ε. έλαβε τό κατωτέρω έγγραφον του έκστ' Αλληλοβοηθητικού Συλλόγου Κοζανιτών ή «Όλυμπιάς».

Μακεδονική
Εκπαιδευτική Εταιρεία
Α θ ή ν α ς

Αξιότιμοι Κύριοι,

Από μακρού χρόνον παρακολουθούντες τό εκπολιτιστικόν ήμωσ έργον άνα τήν ιδιαίτεράν μας πατρίδα, τήν Χώραν του Μεγάλου Ανεξάνδρου και του Αριστοτέλους, θανμάζομεν αυτό. Θανμάζομεν τα μέχρι τούδε συντελεθέντα και αισθανόμεθα εξαιρετικήν υπερηφάνειαν βλέποντες τα καταπληκτικά άποτελέσματα μιας τιαυτής τόσοσ επιπόνου και κοπιόδους

εργασίας. Θα μας ήτο εύκολον να σας συγχαρώμεν μόνον δι' όλα αυτά. Αλλά δια χαρακτηρισίας Μακεδόνων τούτο δεν είνε άρκετόν.

Εργαζόμενοι και μοχθούντες μακράν τής πατρίδος μας, επί ίκανά έτη, υπέρ τής εξασφαλίσεως μιας καλλιτέρας αύριον τών τέκνων μας και τής ευτυχίας τών οικογενειών μας, θέλοντες δε και ήμεις να ενισχύομεν τας προοπαθείας σας, άπεφασίσαμεν εν συνθεοριάσει του Συλλόγου ήμωσ, τή προτάσει δε του διαπρεπούς νομομαθούσ τής παροικίας μας, επιτίμου του Συλλόγου ήμωσ μέλους και Συμπαιτριώτου μας κ. Ερνέστου Ν. Παπας, όπως τή άδεία και συγκαταθέσει ήμωσ πάντοτε, ιδρύσωμεν ενταύθα παράρτημα τής Μ. Ε. Ε. με τόν αυτόν σκοπόν προς τόν όποιον και ήμεις αποβλέπετε και με τήν άπωτέραν σκέψιν, όπως υπό τό παράρτημα τούτο συγκεντρώσωμεν άπαντας τούς εν τας Ηνωμέναις Πολιτείας τής Αμερικής διεσπαρμένους Μακεδόνας ίνα όλοι όμωσ, ως μια ίσχυρά και άδιάσπαστος δύναμις, εργασθώμεν διά τήν όσον ένεστι καλλιτέραν εξυπηρέτησιν του όφ' όλων μας επ' διοικουμένου σκοπού και τελειοτέραν διαπαιδαγωγήσιν τών μελώντων να μας αντικαταστήσουν εις τόν άγώνα τής ζωής, τών τέκνων μας.

Επιθυμούντες, όπως ή τιμή τής αναθέσεως μιας τόσοσ λεπτής όσον και ίσοσ άποστολής άνήκει εις ήμας, παρακαλούμεν όπως εύαρεστηθήτε και μιας γνωρίστε τας επί του προκειμένου γνώμας σας, άποστέλλοντες μας εις περιπτώσει καθ' ήν ήθέλατε εύρεθί σύμφωνοι, σχετικώς οδηγίας και αντίγραφον του καταστατικού σας, ίνα άμέσως

προβώμεν εις τήν έναρξιν αναλόγων εργασιών, διά τήν επιτυχίαν του εύγενοδσ τουόσ σκοπού.

Επί τούτοις διατελούμεν μετά πατριωτικών αισθημάτων.

Τή έντολή τής όλομελείας του Αλληλοβοηθητικού Συλλόγου τών εν Detroit τής Πολιτείας MIXIPKAN Κοζανιτών ή «Όλυμπιάς».

— Εις τούς καλόσ αυτούσ πατριώτας ή Κεντρική Διοίκησις τής Μ.Ε.Ε. άπήντησεν καταλλήλως πρόκειται δε να αναθέσει εις τόν Σεβασμιωτάτον Αρχιεπίσκοπον Αμερικής να διευθύνη τήν ένεργειαν τής ιδρύσεως εις τήν Αμερικην τοπικών οργανώσεων διά τήν υποδοθήσιν του έργου τής «Μακεδονικής Εκπαιδευτικής Εταιρείας».

— Κατόπιν τής συγκλήσεως τής Γεραρχίας τής Ελλάδος και τής άπουσίας εκ τών έδρών τών Σεβασμιωτάτων Μητροπολιτών Μακεδονίας και Θράκης τό ταξίδι πού επρόκειτο να κάμη ό Γεν. Γραμματεύς τής εταιρείας κ. Παπαθανασίου θα γίνη κατά τας εορτάς.

“ΣΠΕΣ,,

ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ ΙΑΤΡΙΚΟΥ ΚΑΙ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΟΥ ΣΩΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ο Συνεταιρισμός «ΣΠΕΣ», κατόπιν σοβαράς μελέτης, παράγει φάρμακα ήγγυημένης γνησιότητας, επί τη βάσει γνώμων και οδηγιών των έξοχότερων επιστημονικών κορυφών της Ελλάδος.

Τα φαρμακευτικά ταύτα προϊόντα της «ΣΠΕΣ», άφ' ου υποστώσι τόν επιστημονικόν έλεγχον των τεχνικών υπηρεσιών του Συνεταιρισμού, υποβάλλονται και εις έτερον έλεγχον της ποιότητας αυτών παρά του Ανωτάτου Υγειονομικού Συμβουλίου, μετά τόν όποιον χορηγείται άδεια του Υπουργείου Υγιεινής περι έλευθέρας κυκλοφορίας έν Ελλάδα.

ΑΝΤΙΘΕΡΜΟΛΗ “ΣΠΕΣ,,

Τό επιστημονικώτερον και άποτελεσματικώτερον φάρμακον κατά των έλωδών πυρετών, κατ έξοχήν δέ τονωτικόν.

Περιέχει την έκλεκτοτέραν ποιότητα κινίνης (Chlorhydrate et Formiate), είναι κατ' έξοχήν ευδιάλυτος και ευαπορρόφητος, είναι με όλίγας λέξεις προϊόν της συγχρόνου επιστήμης. Αί γενόμενα δέ δοκιμαί στεφθεύσαι υπό πλήρους έπιτυχίας, παρέχουσι έγγύησιν, ότι θα καταπολεμηθώσι και εις την Ελλάδα οί έλώδεις πυρετοι.

ΙΩΔΟΤΑΝΙΚΟΝ ΣΙΡΟΠΙΟΝ “ΣΠΕΣ,,

Κατά της διογκώσεως των περιτραχηλίων και άλλων αδένων των προφυματικών καταστάσεων και καθ' όλης της όπουδήποτε χοιραδώσεως. Κατά τό θέρος δύναται ν' αντικαταστήση έπιτυχώς τό Μουρουνέλαιον.

ΠΟΛΥΤΙΤΑΝΙΝΗ “ΣΠΕΣ,,

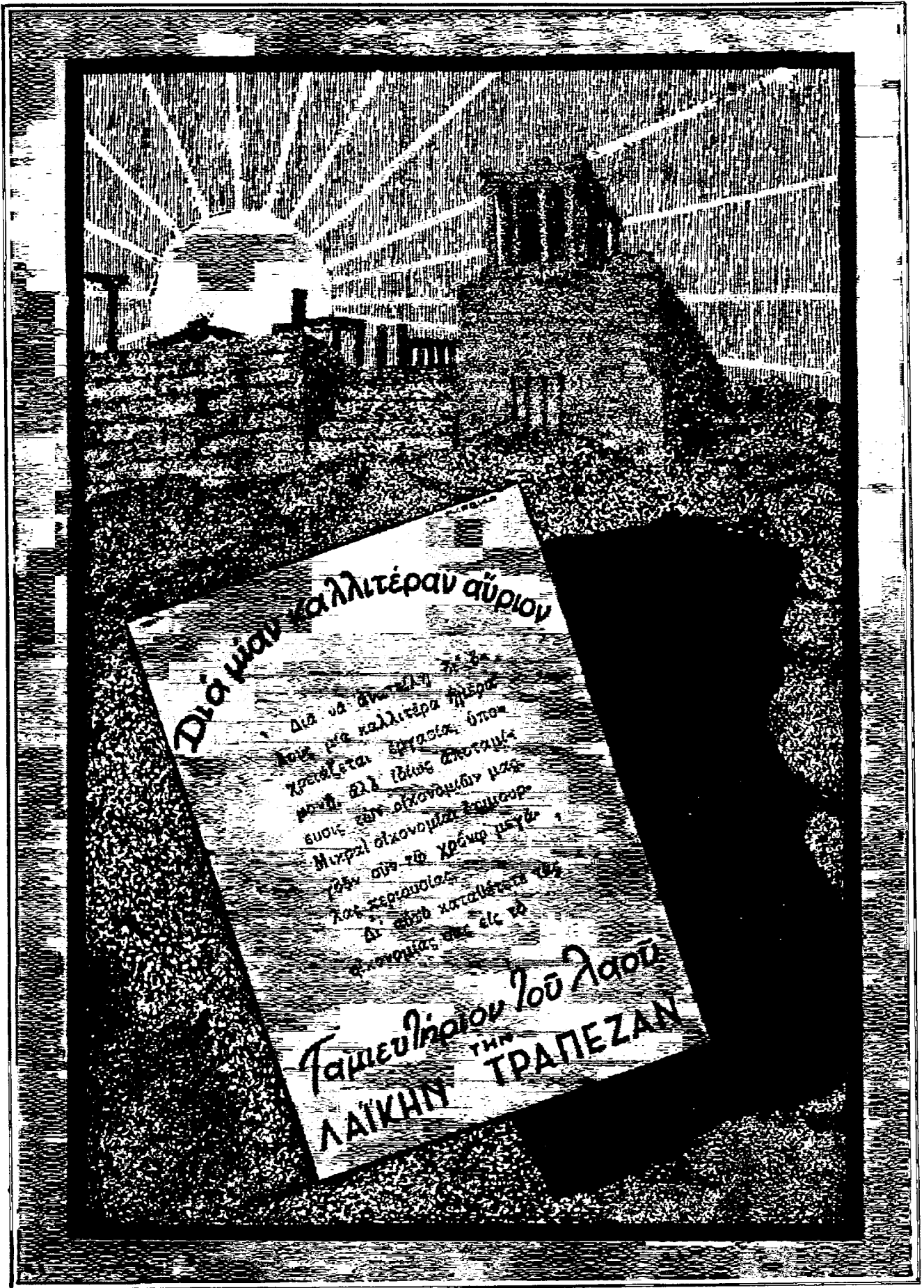
Είναι τό φάρμακον τό κατ' έξοχήν έπιτυχάνον την έν τῷ οργανισμῷ αύξησιν των αλάτων άσθεσίτου, ή έλλειψις ή έλάττωσις των όποιων πλείστας όσας έξαντλητικάς και παθολογικάς καταστάσεις προκαλεί.

Η Πολυτιτανίνη χορηγείται κατά την χλώρωσιν, την άναιμίαν, άνάρρωσιν εκ λοιμωδών νόσων, τας λυμφατικές καταστάσεις, την χοιράδωσιν, τας προφυματικάς καταστάσεις, την φυματίωσιν όστών και πνευμόνων, τας έπιμόνους διαρροίας, τας χρονίας έντερίτιδας, την νευρασθένειαν, την φωσφατουρίαν, την έγκυμοσύνην, τόν θηλασμόν και την περίοδον της όδοντοφυΐας και της αναπτύξεως των παιδων.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ “ΣΠΕΣ,,

Γαλάκτωμα Μουρουνελαίου, Λίνιμαν, Ήλαιόφωρμ, Ήσπεριδίνη, Ήλαιον Παραφίνης, Πεπτοΐωδίνη, Νκρδοβρωμίνη, Ήπωρίνη, Πεπτονόχος σίδηρος, Σιρόπιον Αίμοσφαιρίνης, Θειεροξυλίνη, Ήποφωσφοροϋχον σιρόπιον, Θεοσπεσίνη, Ούρικολυζίνη, Βάμβαξ Ήδροφίλος (ειδική ποιότης), Ήπιδεσμικά, Βαζελίνη εις σωληνάρια, φαρμακευτικοί σάπωνες, κίνηη εις σακχαρόπηκτα κλπ. κλπ.

ΠΡΟΤΙΜΑΤΕ ΤΑ ΚΟΥΦΕΤΑ ΚΙΝΙΝΗΣ “ΣΠΕΣ,,

Διά μίαν καλλιτέραν αύριον

Δια να αναπτυχθώτε
και να καλλιτέρα ήμερα
καταξέσεται έργασια: όποια
μηνή, αλλά ιδίως αποκταμύς
εις τις εθν. οικονομικών μας
Μικρά οικονομικά έπιμοσφ
γόνυ σης τώ χρόνω μεγά
και περιουσία
Δι' αυτό καταλέγει τις
εθν. οικονομίας, και εις το

Ταμειούχαιον του Λαού
της
ΛΑΪΚΗΝ ΤΡΑΠΕΖΑΝ